HOLOGRAF

Să nu-mi iei niciodată dragostea...

Carmen Olaru

NEMIRA

SUPERSTAR

CARMEN OLARU

HOLOGRAF

Să nu-mi iei niciodată dragostea...

2002

Coperta colecției: RADU DUMITRIU

CARMEN OLARU

HOLOGRAF

SĂ NU-MI IEI NICIODATĂ DRAGOSTEA

© Editura Nemira, 2002

Comercializarea în afara granițelor țării fără acordul editurii este interzisă.

Difuzare:
SC Nemira & Co., Str. Ion Mihalache nr. 125, sector 1, București
Tel.: 224.14.28; 224.10.08; Tel./Fax: 224.18.50

e-mail: editura@nemira.ro
www.nemira.ro

ISBN 973-569-540-5

Dedic această carte celor
pentru care HOLOGRAF înseamnă
tinerețea, dar și celor care învață
acum să cânte, să iubească și să
viseze în stil HOLOGRAF.

AUTOAREA

Poți să-mi iei tot ce am mai scump pe lume,
Poți să-mi iei zilele, nopțile sau anii de vrei,
Să mă lași singur într-un loc anume
De unde să nu pot vreodată
Să mă-ntorc la ai mei,
Dar să nu-mi iei niciodată dragostea.

Poți să mă faci una cu pământul,
Să mă calci în picioare de-o mie de ori,
Să mă sfâșii cu dinții și-apoi să chemi vântul
Să-mi împrăștie trupul într-o mie de zări,
Dar să nu-mi iei niciodată dragostea.
Fiindcă atunci am să mor de dorul tău...
Și zilele vor fi din nou așa cum au mai fost...
De dorul tău.

Poți să mă torni într-un pahar cu apă
Sau să mă uiți pe fundul mării, printre peștii răpitori,
Să mă lași să plutesc pe un val în Marea Moartă
Sau din cer cu ploaia încet să mă cobori,
Dar să nu-mi iei niciodată dragostea...

O generație în blugi

La engleză, m-am cam plictisit, iar la lucru manual, și mai mult. Tot nu mi-am terminat șervețelul.

Astăzi am continuat tratativele legate de reuniune. Mă bucur că, în sfârșit, se face mâine, împreună cu clasele IX-C, IX-D și IX-F. Trebuie să dau și trei lei, cică pentru ceva „ciuguleală", dar nu asta-i problema. Problema cea mare e că avem muzică la pick-up! Doar nu-s nebuni?! În fine, voi mai vedea mâine ce și cum. Am terminat de învățat, mai am doar la chimie și română. Mâine dăm extemporal la chimie. Uf!!!

(25 ianuarie 1974)

În anii '70, muzica nu lipsea din preocupările tinerilor. Ca majoritatea colegilor de generație, preferam vedetele străine și-mi umpleam caietele de licean cu numele lor: Queen, ABBA, Beatles, Creedence Clearwater Revival, Janis Joplin, Pink Floyd, Uriah Heep... Căutam cuvintele cântecelor preferate, pe care mi le notam cu grijă într-un carnețel.

Spectacolele cu artiștii noștri ajungeau destul de des în orașul meu și, de obicei, constituiau un eveniment pe care nu-l ratam. Cu colega de bancă eram într-o permanentă competiție: cine are mai multe texte ale cântecelor lui Mircea Vintilă sau ale celorlalți cântăreți pe care-i adoram.

Ziua de astăzi este foarte importantă pentru mine. De abia aștept să treacă dimineața și să ajung acasă. După-amiază, la ora 17, Cenaclul „Flacăra" susține un concert. Voi merge cu Gabi, Liliana, Carmen, Florin și Mircea...

A fost extraordinar. Mircea Vintilă a cântat vechile sale melodii și a fost grozav. Vali Sterian a cântat, printre altele, ceva în legătură cu pletele, îmbrăcămintea (cum că n-ar conta decât sufletul celui ce le poartă!). Tudor Gheorghe, Evandro Rosetti, Dan Chebac, Anda Călugăreanu, Adrian Ivanițchi, Adriana Ausch mi-au plăcut foarte mult. Phoenix-ul m-a speriat la apariția sa: Iosif Kappl avea niște cizme în toate culorile și cu tocuri foarte înalte. Nicu Covaci avea tot niște cizme, în care erau băgați pantalonii, și erau amândoi foarte pletoși și caraghioși. Mircea Baniciu arăta mult mai bine. Au cântat, printre altele, „Mugur de fluier". Mi-au plăcut mult. Au mai fost: Florian Pittiș, Sorin Minghiat, grupul Estudiantina. A fost foarte frumos și ne-am distrat grozav. Am ajuns acasă la 21.15 și am avut scandal pentru întârziere.

(16 octombrie 1975)

Și chiar dacă ei erau idolii noștri, nu ne-am gândit vreodată că, la obișnuita reuniune de la școală, am putea asculta și piese românești! Nu-mi amintesc ca vreun coleg să fi adus vreo bandă cu Phoenix sau Sfinx la o astfel de seară. Și, probabil, dacă ar fi făcut-o, toți ceilalți l-ar fi apostrofat. Eram prea interesați de muzica străină, iar ceea ce ne oferea piața muzicală românească nu ne mulțumea.

Trebuia să merg la un concert la Filarmonică. N-am mai ajuns fiindcă au fost din nou Sfinx-ul, Dida Drăgan, Vali Sterian, Azur și FFN, așa că am mers acolo.

(18 martie 1976)

La reuniunile care aveau loc doar în școală, profesorii nu ne slăbeau din ochi, iar noi abia așteptam *July Morning* și *Child In Time*, blues-uri foarte frumoase și lungi, astfel că partenerii puteau sta îmbrățișați mai mult timp. Acasă, singura șansă de audiție muzicală (în afara radioului), pick-up-ul, se stricase de mult, așa

că discurile cu Sincron, I Dik Dik şi Mihai Constantinescu zăceau. Până la primul magnetofon (un Majak vechi şi foarte greu), a mai trecut ceva timp.

Drumul de la Budapesta la Keszthely a fost foarte frumos. Pe malul Balatonului erau vile superbe, cu mese de tenis în curte şi multe flori. Am ajuns spre seară şi m-am reîntâlnit cu verii mei. Nu am adormit până nu am ascultat ceva muzică de la Gyuszi. Are 71 de benzi înregistrate şi 30 de discuri bune (Omega, Locomotiv GT, Zsuzsa Koncz, Kati Kovacs, Eric Clapton, Rod Stewart, Fonograf).

(25 august 1977)

Nici discotecile din timpul facultăţii nu se prea îngrămădeau să difuzeze muzică românească. Deşi, la sfârşitul anilor '70, apăruseră Iris, Compact, Holograf, nu am auzit în vreo discotecă piese cu aceste trupe, pe atunci debutante.

După fuga Phoenix-ului din ţară (1977), căutam să aflu ce mai fac şi să le reascult cântecele, deşi numele formaţiei devenise interzis. Orice drum la Timişoara sau Târgu-Mureş pentru a-mi vizita rudele însemna şi ascultarea postului „Europa Liberă", la care Cornel Chiriac ne ajuta să nu uităm de Phoenix. Şi ne era atât de dor de Phoenix...

Primul interviu

După-amiază de toamnă oltenească. Atenţia tuturor iubitorilor de muzică bună din Craiova se îndreaptă spre Sala Polivalentă. Aici, inginerul Gabriel Vlăduţ dă frâu liber primelor formaţii prezente în festival! „Dorim să fixăm în memoria celor ce cântă faptul că, în ultima decadă a lunii noiembrie, în fiecare an, în bătrâna Bănie se desfăşoară Festivalul Rock–Jazz–Folk. Urăm succes celor ce au avut curajul de a concura în faţa publicului craiovean" (ştia Vlăduţ ce ştia!) ...

Am putut urmări peste 40 de grupuri pop, unele în afara concursului, dat fiind palmaresul stresant.

Astfel, grupul Compact, înfiinţat la Cluj-Napoca, a obţinut, la precedenta ediţie a festivalului, premiul doi.

Holograf, condus de Mihai Pocorschi, a prezentat două recitaluri în afară de concurs în care hard-rock-ul promovat de grup a incitat prin originalitate şi interpretare.

(*Opinia Studenţească* – ianuarie 1983)

Obişnuiam să-mi petrec vacanţele de vară din studenţie, şi chiar după absolvire, la Costineşti.

Acolo era atmosfera pe care o aşteptam un an de zile; erau spectacolele de la Teatrul de Vară, Radiovacanţa, cu Andrei Partoş, de la care am învăţat să particip la alcătuirea Topului Nostalgic, la concursuri şi chiar la meciurile de fotbal mixte, erau Divertis şi alte formaţii studenţeşti pe care nu aveam altă şansă de a le vedea...

Acolo, în Costineştiul de atunci, atât de drag tinerilor, i-am văzut pentru prima dată pe cei de la Holograf. Cântau la „Forum" şi mi-am rezervat o seară, împreună cu gaşca mea, pentru a le asculta recitalul. Nu am stat de vorbă cu ei, nu le-am cerut poze sau autografe, pentru că nu puteau înlocui ABBA în inima mea.

În iunie 1992, participam la prima lansare Holograf. *BANII VORBESC* era albumul pentru care am făcut drumul Iaşi – Bucureşti, colaborarea cu Radio Iaşi oferindu-mi prilejul de a povesti ascultătorilor care este atmosfera la un astfel de eveniment, ce declaraţii făcuseră artiştii şi să trăiesc emoţiile jurnalistului începător aflat în preajma unor vedete înconjurate de sute de fani şi ziarişti bucureşteni.

Despre primul interviu pentru TVR Iaşi, din februarie 1993 (adică după doar trei luni de experienţă de televiziune), nu-mi amintesc decât că aveam emoţii mari ştiind ce carieră au artiştii din faţa mea, că n-am voie să ratez acest dialog făcând vreo gafă şi că trebuie să le dovedesc că şi ziariştii de provincie ştiu destule despre ei. Nici Dan, nici Mugurel nu mi-au răspuns cu aerul superior al vedetei sigure pe sine, aşa cum s-a întâmplat la primul meu interviu, cu Gabi Cotabiţă: „Cum v-aţi pregătit recitalul din această seară?/Secret.../Ce şanse la premiu are piesa pe care o cântaţi?/Secret... Altceva, ce vrei să ştii, că, oricum, e secret..."

De atunci, au fost multe interviuri cu Holograf, din care am înţeles că sunt nişte vedete cu pretenţii artistice, cu o imagine la care ţin, dar că, dincolo de scenă, sunt oameni obişnuiţi, cu bucurii şi tristeţi, cu împliniri profesionale şi, uneori, cu eşecuri personale, cu poveşti de viaţă care, împreună, alcătuiesc POVESTEA HOLOGRAF!

Canguri în deșert

Aștept de mult ziua asta, dar nu știu cum voi reuși să mă împart între cele două evenimente: doar o oră diferență între lansările de albume ale celor mai bune trupe rock românești.

Iris își va lansa albumul *ATHENAEUM* la o oră după prânz, în Mall-ul ieșean. Voi reprezenta Radio HIT (promotorul evenimentului), dar și TVR Iași, așa cum s-a întâmplat de atâtea ori. Va trebui să sparg gheața punând întrebări din care alți jurnaliști să-și aleagă un pasaj în exclusivitate pentru publicația lor și pentru a grăbi derularea conferinței de presă. Voi face și interviurile pentru TVR Iași, iar apoi, dacă voi scăpa de cei care vor să le obțin autografe de la artiști, voi fugi repede-repede în celălalt capăt al orașului (în Dealul Copoului), la lansarea *HOLOGRAFICA*. Ajung la timp pentru a prinde începutul conferinței de presă, care a adunat în barul „Cannabis" ziariști pe care nu i-am întâlnit la alte evenimente muzicale, dar și mulți fani. Mă salut cu cei șapte membri ai trupei (pe Emil Soumah îl văd pentru prima oară), care sunt veseli, deschiși, prietenoși cu toată lumea. Mai bine de o oră, se pun întrebări despre noul album, dar și despre cariera Holograf în cei 22 de ani. Unii vor să afle cum a apărut formația, de ce a rezistat, care este secretul succesului, cum se înregistrează un disc, de ce au ales pentru acest album tematica dragostei, ce muzicieni i-au influențat în carieră, cât de greu se concepe un show, cine sunt Dan, Mugurel, Tino, Edi, Romeo, Marius și Emil dincolo de scenă. Și, sigur, Holograf ar fi stat la povești cu cei prezenți

vreme de câteva ore, dacă n-ar fi fost sound-check-ul (probele ce sunt atât de necesare unui concert), iar de la ora 19, concertul.

Reuşesc să le „smulg" câteva vorbe lui Dan, Edi şi Mugurel, în timp ce ei acordă autografe, fac poze, iar stativele cu lumini (absolut necesare filmării) riscă să le cadă în cap din cauza îmbulzelii generale.

George, impresarul băieţilor, îmi oferă CD-ul pe care nu am reuşit încă să-l ascult. A existat o tentativă, prin amabilitatea colegului de HIT, Silviu Andrei, care mă oftica zilnic, cu două săptămâni înainte de concert, spunându-mi că albumul este absolut bestial şi că trebuie să mă conving. Din păcate, Sony-ul meu n-a fost de aceeaşi părere, refuzând să citească CD-ul inscripţionat pe calculator (adică o variantă provizorie), aşa că am rămas uitându-mă la el şi aşteptând originalul. Ziua aceea sosise, şi acum puteam să ascult în maşină şi celelalte piese, în afară de *Să nu-mi iei niciodată dragostea!*, pe care o rulam în disperare de vreo zece zile, de când producătorul – Media Pro Music – o trimisese la radiouri. Bucuria de a putea asculta tot albumul în maşină nu a durat prea mult, pentru că, înainte de a termina faţa A, banda a cedat, aşa că am rămas cântând de una singură *Inima mea*.... Seara de 30 noiembrie avea să fie una memorabilă pentru fanii ieşeni ai rock-ului: la Teatrul Naţional cânta Iris, cu o mini-orchestră de instrumentişti, de fapt un concert *ATHENAEUM* de proporţii reduse faţă de cel de la Bucureşti, la care participaseră Felicia Filip, Adrian Pintea, Ţăndărică, Johnny Răducanu.

La aceeaşi oră, Casa Sindicatelor era plină până la refuz de fanii Holograf, care cumpăraseră biletele cu mult timp înainte. Am schimbat câteva cuvinte cu băieţii, care sperau ca începutul turneului să fie de bun augur. Erau emoţionaţi, pentru că trecuseră câţiva ani de când nu mai fuseseră în turnee atât de lungi (în 1989 avuseseră aproape 500 de concerte – cifră demnă de *Guiness Book*, după 1990 întâlnirile cu publicul din ţară fiind mai rare). Le-am urat succes şi ne-am dat întâlnire în culise, după concert.

În sală am ajuns cu aproape o jumătate de oră înainte de început. M-a întâmpinat un public eterogen: tineri, părinţi de 40-45 de ani, cu copiii lor (a doua generaţie care creştea cu Holograf), câţiva oameni de afaceri, ziarişti, perechi de îndrăgostiţi. Am încercat să-mi găsesc un loc, dar deja mulţi spectatori stăteau cu-

minți la capătul rândului, în picioare, bucuroși că găsiseră bilet la concert.

M-am așezat, împreună cu un coleg de la Radio și cu două prietene ale sale, pe un rând improvizat din câteva scaune, chiar în zona sonorizării, coordonată de Claudiu Ionescu. Curând, am aflat că și acelea erau locuri vândute, și atunci am încercat o șmecherie: să rup etichetele cu locurile lipite pe scaune, pentru ca nimeni să nu le mai revendice. Organizatorii făcuseră însă treaba asta, cu lipitul, foarte conștiincios, așa că n-am reușit decât să rup două colțuri de etichete și o unghie personală. Am încercat și „amețirea" plasatoarei de sală, că „alea nu-s scaune cu loc", că „poate tipele care voiau să stea acolo și-or fi cumpărat bilete în picioare...". Nimic n-a ținut, așa încât, cu vreo zece minute înainte de concert, m-am văzut nevoită să stau fie în picioare, fie pe lada de scule de la sonorizare. Am ales a doua variantă, care mă făcea mai înaltă decât rândul din fața mea, așa că vedeam bine, auzeam perfect, fiind în mijlocul sălii. Show-ul putea începe!

„Bună seara și bine ați venit!"

Vreau o minune... Publicul stă pe scaune și așteaptă... *Undeva, departe...* Cei mai tineri nu mai au stare, se ridică și încep să danseze, nimeni nu le reproșează că nu se vede scena din cauza lor. *Ți-am dat un inel...* Toată lumea este în picioare, cântă, dansează, desenează inimi uriașe în aer, o doamnă elegantă se uită în jur, apoi, brusc, sare de pe scaun și începe dansul. O familie cu doi copii pare a fi lansat o întrecere: cine face cele mai frumoase inimi. *Ochii tăi...* Se aprind brichete în toată sala, domnul cu cravată pe care mi-l închipui stând a doua zi sobru la un birou, nu mai rezistă fără să cânte; în fața mea, doi tineri se sărută. Cânt alături de ceilalți, pentru că mai am doar *O oră să mă distrez...*

Pe ecranul uriaș de pe scenă, imaginile din videoclipuri sau cele animate se succed discret, cu bun-gust, completând atmosfera de show occidental. Nu știu când au trecut cele două ore în care, probabil, asemenea mie, mulți au răgușit cântând.... „Dar să nu-mi iei niciodată dragostea/Fiindcă-atunci am să mor de dorul tău". *Banii vorbesc* îi dă din nou lui Dan posibilitatea să comunice cu sala și să se „joace" la *Stai în poala mea.*

Ne întristăm la *Vine o zi*, revăzându-i pe ecran pe Vali Sterian, Cătălin Hâldan, Ștefan Vrăbioru, Mișa Klein și Iuliu Merca.

E timpul bisurilor, şi toată sala e în picioare strigând „Holograf!". Mai cântăm o dată, din tot sufletul...

„Şi zilele vor fi din nou aşa cum au mai fost/De dorul tău!" Holograf salută publicul, care nu este convins că minunea celor două ore s-a sfârşit.

După doar cinci minute, îi găsesc pe cei şapte artişti împărţind autografe. Deşi cântaseră „live" peste două ore, oboseala n-a fost o scuză pentru a-i refuza pe cei care se înghesuiau la autografe. Zeci de tineri, mame cu copii, oameni în toată firea au dorit să plece acasă cu noul album purtând semnăturile celor pe care îi aplaudaseră cu puţin timp în urmă.

Mulţi (şi mai ales... multe) au vrut altfel de amintiri de la idolii lor: fotografii cu tot grupul sau cu Bittman în braţe, autografe pe carnetul de student, buletinul de identitate, tricou sau cartea de alegător.

N-am văzut nici urmă de îngâmfare, n-au fost refuzuri la cererile uneori ciudate ale fanilor, nimeni n-a plecat de lângă Holograf neîmpăcat. Ba chiar, cei ce-au îndrăznit să ceară un sărut au plecat şi mai fericiţi. Îşi văzuseră idolii, îi ascultaseră cântând cele mai frumoase piese, vorbiseră cu ei, îi atinseseră!

Nu exista un uriaş glob din sticlă în care să se închidă după concert pentru a fi protejaţi de admiratori. Erau artişti, dar, înainte de toate, nişte tipi foarte simpatici!

În seara aceea, Holograf a ales să mănânce la „Bolta Rece", aşa cum se întâmpla de câţiva ani încoace.

Surpriza a fost că la aceeaşi oră şi în acelaşi loc cinau şi cei patru „irişi", aflaţi tot după concert. Întâlnirea a fost caldă, artiştii s-au îmbrăţişat, chiar dacă fiecare ştia că programarea concertelor în aceeaşi zi şi la aceeaşi oră n-a fost un lucru prea înţelept.

Nici eu n-am scăpat de tachinările celor de la Holograf că voi fi dată afară de la HIT pentru că fusesem la concertul lor, nu la Iris (unde Radioul fusese direct implicat). Mi-am asumat opţiunea şi am rămas împreună la masă pentru a afla impresiile despre concert. Dar şi care le sunt preferinţele culinare. Au savurat murăturile specifice restaurantului (pepenele murat), aduse chiar de Mihai Valeriu (gazda de fiecare dată a artiştilor), tochitura moldovenească, pastrama de oaie şi prea puţin vinul. Nici în timpul

mesei nu au fost ocoliți de amatorii de autografe, dar și atunci au fost amabili și prietenoși.

În acel loc aveam să întâlnesc un ziarist de la un mare cotidian care a dorit să facă o glumă (îmbibată însă de aburii alcoolului) spunând că muzica românească, asemenea cangurilor în deșert, este un lucru care nu există. Afirmația acelui om cu pretenții jurnalistice m-a pus pe gânduri, pentru că știam: crescuse cu Phoenix, iubise cu Holograf, iar acum nu mai accepta nimic. Și am vrut să-l conving că greșește. Poate și de aceea, o carte despre Holograf!

Până la hotărârea de a scrie au mai trecut trei zile după concertul de la Iași. Simțeam că trebuie să-l mai văd o dată. La Bacău a fost cel de-al doilea spectacol, urmând ca, la 3 decembrie, într-o duminică, *HOLOGRAFICA* să ajungă la Suceava.

Ascultasem deja noul album de câteva zeci de ori, am retrăit momentele concertului, mi-a revenit în minte lansarea discului și am știut că este timpul pentru o CARTE!

Așa că, duminică 3 decembrie, l-am convins pe Tico „Junior" să mă ducă la Suceava. Aveam emoții mari pentru momentul în care le voi propune băieților să scriu o carte despre ei. Nu știam cum vor primi ideea unui jurnalist de provincie de a le descoperi secretele. Faptul că ne cunoșteam de vreo opt ani, că realizasem cu ei multe interviuri, emisiuni în direct, reportaje de radio și televiziune speram să fie un atu. Primul căruia i-am destăinuit gândul meu a fost Mugurel, cel căruia colegii îi propuseseră să scrie o astfel de carte. Ideea de a fi subiectiv și de a nu găsi timpul necesar acestui proiect l-a făcut pe „purtătorul de cuvânt" al grupului să refuze.

Înainte de concert, cabina Holograf era plină de prieteni veniți chiar de la București, colegi de facultate stabiliți la Suceava, și eu, cu gândurile mele...

Nu știu cât de bine am ales momentul în care le-am povestit despre proiectul meu, în ce măsură i-am convins că înțeleg cât e de greu, mai ales că nu-mi era prea clar cum ar trebui să arate o carte Holograf.

Și, dacă mi-au spus că mai există trei propuneri ale unor jurnaliști pentru un astfel de volum, dar că nimeni n-a scris măcar un capitol sau n-a venit cu o idee concretă, am știut că am o șansă: aceea de a începe să scriu, fie doar și o... PREFAȚĂ.

Geologii lui Moș Epopee

Povestea Holograf începe cu un om și o chitară...

Ca mulți colegi de ai săi, Mihai Pocorschi era atras în anii studenției de chitară. De fapt, cânta și compunea de la 12 ani. Avusese și o apariție scenică în liceu. Cânta și cu vocea și reușise chiar să compună două piese în limba engleză. Într-o zi, la Facultatea de Electronică, pe care o urma, a fost anunțat un concurs de muzică folk – ELTA – și poate nu s-ar fi înscris dacă cineva n-ar fi insistat, pentru că nu erau concurenți (oare ce ar fi raportat atunci organizatorii activității culturale din facultate?!). Studentul Pocorschi a participat la concurs și a primit Premiul pentru Originalitate, fiind singurul folkist care cântase în engleză. Așa a început activitatea de cântăreț de muzică folk a celui care, după un an de apariții la festivalurile studențești, reușește să cucerească distincția majoră – Marele Premiu – la cel mai prestigios festival, „Primăvara Baladelor". De această dată, piesa care îi aduce succesul este *Gânduri de pe câmpul de luptă*. Drept recompensă, primește trei serii de tabără la Predeal, așa că aproape întreaga vară 1977 și-o petrece la munte. Acolo, în tabăra studențească, îi întâlnește pe băieții de la Getic, formația Facultății de Geologie, care primiseră aceeași recunoaștere a rezultatelor deosebite, fiind tot premianți. Repetițiile pentru serile culturale din tabără se făceau la Casa de Cultură, așa că, de multe ori, se întâlneau cu toții acolo. Nemulțumit de aspectul folk-ului, de ceea ce însemnau un om și o chitară, Mihai Pocorschi avea întotdeauna mai multe sunete în cap. El a fost cel care le-a propus celor de la Getic să

încerce o melodie împreună. Era prima sa colaborare după cea din primăvara aceluiași an, când cântase cu Viorel Râpaș. Erau prieteni și se considerau o forță, un fel de Simon and Garfunkel, care cântau bine la chitară, dar și vocal. Cei doi trebuia să se întâlnească în seara de 4 martie 1977 pentru a merge la garsoniera pe care o închiriase Râpaș de la Valeriu Sterian. La ora 21, prietenul lui Mihai urma să ridice un pachet de la gară și s-a grăbit să ia un autobuz, care a mers perfect, pentru ca, la ora 21.15, tânărul să ajungă la etajul VII, acolo unde a fost găsit între planșeuri... Cutremurul a adus prima mare durere de artist a studentului Pocorschi.

La Predeal, geologii de la Getic au fost repede atrași de stilul „șlăgăros" al pieselor compuse de electronist, de textele frumoase care-i însoțeau muzica. Mai greu de convins era liderul lor, Moș Epopee, dar, repetând aproape toată vara la Predeal, au reușit să compună câteva piese care au prins la public în toamna aceea. Când au plecat de la munte, grupul Getic era deja desființat și apăruse un grup nou, care încă nu avea un nume. Primul lucru pe care l-a făcut noua formație a fost să se prezinte la Casa de Cultură a Studenților „Grigore Preoteasa", la o vizionare pentru a obține o sală de repetiții. Acolo l-au cunoscut pe Gabriel Mărgărint, un muzician și un om deosebit, care înțelegea tineretul. Au cântat și, după acea vizionare, au primit o sală de repetiții la subsolul Casei. Acolo, la Casa de Cultură a Studenților, începea istoria formației.

Mihai Pocorschi era coleg de facultate cu un autentic Ian Anderson, Ștefan Rădescu – o voce extraordinară și o apariție scenică bruscă. Niciodată nu reușeai să intuiești mișcările lui Ștefan pe scenă, și totuși lui Pocorschi îi plăcea cum cânta, așa că, i-a propus să fie solistul trupei fără nume. Acesta a acceptat, pentru că și el cocheta cu folk-ul de ceva timp, se descurca binișor și cu chitara, așa că n-a trebuit să fie lămurit prea mult. Așadar, formația avea și vocalist. Repetițiile au început cu mare entuziasm, în formula: Eugen Sonia – chitară bas, Dan Ionescu – chitară, Cristian Lesciuc – chitară solo, Mihai Pocorschi – chitară, Lucian Rusu (ex-Getic) – tobe, Ștefan Rădescu – vocal.

Mihai
(Mihai Pocorschi)

M-am născut la 10 septembrie 1955, dar asta-i mai puțin important. De reținut este că, de când mă știu, am cântat; de fapt, de pe la 12 ani. Părinții mei, mama – profesoară, tatăl – inginer, mi-au înțeles pasiunea pentru muzică, așa că mi-au luat o chitară. Am urmat cursuri de chitară la Casa Centrală a Armatei și, după doar șase luni de studiu, am simțit nevoia să compun ceva, de fapt, să potrivesc notele una peste alta.

Și totuși, m-am gândit că muzica nu-i de viitor, așa că am dat la Facultatea de Electronică și Telecomunicații, care chiar era una serioasă, la care se învăța.

Nu am lansat nici un album înainte de Holograf, iar despre ceea ce a însemnat trupa în viața mea și eu în evoluția ei, aflați din istoria Holograf.

Procesul de creație începe cu o perioadă de acumulare. Apoi, dintr-o dată, piesa există.

Urmează un moment de bâlbâială, în care ți se pare că știi de unde să apuci ceea ce îți umblă prin cap. Și pe urmă, gata, se lasă liniștea!

Pe Doina – soția mea – am cunoscut-o în perioada în care cânta la Song (au fost opt ani minunați), dar și ea cânta de la 5 ani, iar la 17 ani a absolvit Școala Populară de Artă.

A fi șef de grup înseamnă să rezolvi toate problemele, să faci rost de mașină, să iei șuturile în fund. De fapt, în Holograf nu a existat o relație de subordonare, pentru că nimeni nu suportă să i se spună ce să facă. Eu însă, când sunt în perioada

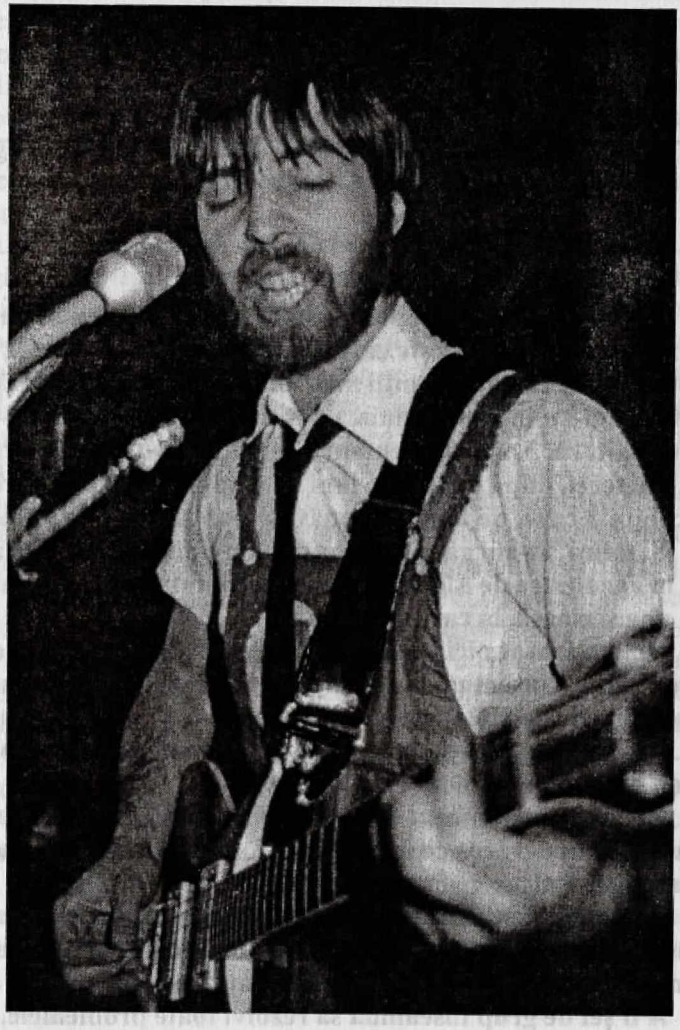

de creație, mă încurc, mă grăbesc, mi se pare că nu vorbesc suficient și n-am răbdare. Atunci pot jigni oameni la care țin, și apoi regret. Întotdeauna trebuie să fie în grup cineva care tace, temperează conflictele și readuce echilibrul. Așa era Soe (Eugen Sonia – n.a.), **iar acum cred că e Romeo. La crearea produsului finit toți aveam o contribuție, chiar dacă muzica o semna unul singur. De aceea, era important să ne înțelegem, pentru că un singur acord – așa cum a fost cel adus de Soe în *Singurătatea astronautului* – poate schimba o compoziție. Toți eram foarte creativi, iar micile discuții legate de produsul finit, care era o operă colectivă, apăreau din cauza mea, poate și pentru că eu semnam muzica și versurile pieselor. Am o personalitate puternică și voiam să-mi impun părerile. Lucrurile s-au rezolvat mai ușor când eu n-am mai fost în grup, chiar dacă, și după atâția ani, Edi îmi respectă opiniile.**

Pentru mine, Holograf a fost o stare de spirit!

De la Holos la Holograf

Numele a fost inspirat de un curs de holografie pe care îl urmau la facultate Ştefan şi Mihai. La un seminar, au fost proiectate câteva imagini holografice, şi atunci, celor doi colegi de studii şi de trupă le-a venit ideea. Prin analogie cu imaginea realizată de aparatul numit „holograf", ei au considerat că produsul finit, adică melodia, n-ar exista dacă nu ar contribui toţi componenţii în egală măsură, aşa cum nici imaginea tridimensională, holograma, n-ar exista dacă n-ar fi prezente toate undele laser necesare. De altfel, „holos", în limba greacă, sugerează ideea de întreg, de tot unitar.

„Eram o trupă cu multe chitare şi cu o muzică de substanţă, care descria perfect starea noastră socială: băieţi «curaţi», deştepţi, cu o şcoală bună şi chiar cu note mari la examene, deşi urmam facultăţi grele. Şi cu mare noroc în primul an!"

La o vizionare a grupurilor studenţeşti, fuseseră văzuţi de Dan Andrei Aldea, care, prin muzica sa (Sfinx cânta de 14 ani şi era una dintre cele mai bune formaţii româneşti ale momentului), reprezenta idealul pentru tinerii artişti care aspirau la glorie. Repertoriul Holograf era destul de sărac, dar cele două-trei piese pe care le cânta au reuşit să atragă atenţia redactorilor din Radio. Într-o zi, au primit un telefon de la Electrecord, care voia să includă una dintre piese într-o compilaţie rock. Aşa a debutat discografic formaţia, prima sa piesă, Lungul drum al nopţii către zi, apărând pe discul *FORMATII ROCK nr. 3*, la sfârşitul anului 1977, după doar patru luni de la înfiinţare.

Curând, au avut şansa unui concert la Sala Palatului, în deschiderea celebrei formaţii Sfinx. Nu le venea să creadă că ei apar pe aceeaşi scenă cu autorii originalului album *ZAMOLXE*. Dan Andrei Aldea nu prea dădea atenţie muzicii folk, dar pe Mihai Pocorschi îl remarcase la „Primăvara Baladelor", unde fusese în juriu. Solo-ul de chitară cu care începuse tânărul concurent i se păruse interesant, aşa că ridicase ochii din hârtii pentru a vedea cui îi aparţine. Ulterior, l-a felicitat şi l-a încurajat pe câştigătorul trofeului, care, un an mai târziu, deschidea concertul ce putea însemna şansa de afirmare a unei trupe debutante.

Prima schimbare în formaţie s-a petrecut foarte repede, chiar înainte de a înregistra cele două piese, Ionel Petrov, un profesionist al tobelor, înlocuindu-l pe Lucian Rusu. Petrov avea din Germania nişte tobe fenomenale pentru acea perioadă, Tama.

Într-o zi, Edi Petroşel şi-a băgat nasul pe uşă să vadă ce se întâmplă la repetiţii...

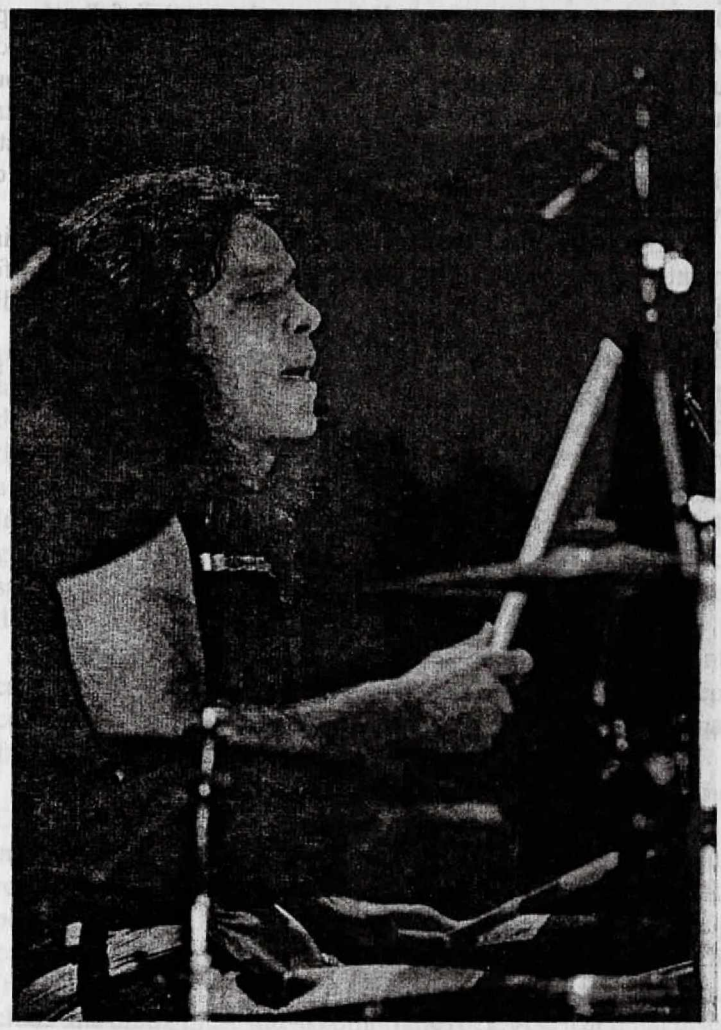

Edi
(Emilian Petroșel)

În copilărie eram un Săgetător (2 decembrie 1957) pesimist și foarte închis. Am avut însă șansa a doi frați mai mari, Florin (Anți) și George (Kiki), cu care m-am înțeles extraordinar. De fapt, suntem născuți în ani consecutivi și am fost nu doar frați, ci și foarte buni prieteni. Și astăzi suntem împreună în tot ce facem și cred că asta-i foarte bine. Ne vedem sau ne auzim zilnic. Cred că ei m-au ajutat să-mi „îndulcesc" modul de a fi, pentru că eram un sălbatic.

Familia noastră a ținut mult la educație, și am simțit asta pe tot parcursul vieții.

Tatăl meu m-a influențat major și n-am iubit pe nimeni, în afară de copilul meu, cum l-am iubit pe el. A avut înțelepciunea de a mă lăsa, pur și simplu, să-mi aduc aminte, din când în când, că trebuie să și învăț. Învățătura nu era un preț plătit de noi, cei trei frați. Fiecare făcea ce vroia, ne simțeam liberi, dar știam că trebuie să învățăm.

Părinții nu m-au îndemnat să cânt, deși mama cântase în tinerețe. Tata a fost avocat și nu ne-a spus niciodată ce muzică să ascultăm.

Pe noi ne-au influențat generația „flower-power" și muzica acelor ani: Beatles, Rolling Stones, Led Zeppelin, Deep Purple, Free. Am avut perioade în care ascultam mai mult o trupă, apoi o înlocuiam cu o altă preferință. O etapă foarte interesantă a fost la sfârșitul liceului, când eram fascinat de muzica progresivă: Pink Floyd, Genesis. A urmat

perioada AC/DC–Aerosmith–Van Halen. Cred că am ascultat toată muzica normală pentru un tânăr de vârsta mea, fără a face parte dintr-un grup anume de cultură sau gusturi. Cam asta ascultau toți colegii mei.

Prin anii 1970-1971, am format o trupă împreună cu frații mei și cu un tip de pe Valea Buzăului. Singurul instrument ocolit de toți și nedorit erau tobele. Eu am putut să țin un ritm din prima încercare, a fost atunci o fascinație deosebită, și așa mi-am început cariera de toboșar. Eram în clasa a VIII-a când am înființat formația NEKA, împreună cu frații mei și cu Nicu (bas). A fost o perioadă foarte frumoasă a copilăriei mele, de care-mi amintesc cu nostalgie.

Apoi am intrat la liceu și, în vacanțele de vară, cântam pe Valea Buzăului, la baluri, și câștigam foarte mulți bani pentru vremea aceea: 60 de lei pe spectacol. Și aveam câte trei spectacole pe bal, trei baluri pe săptămână, adică aproape 600 de lei pe săptămână, când Kent-ul era 7 lei și o friptură – vreo 11 lei. Aveam bani, ne petreceam vacanțele cum vroiam, mergeam în excursii, lumea se distra pe muzica noastră, iar nouă ni se părea totul foarte frumos.

Primul șoc l-am avut prin '72-'73, când am fost tuns de niște milițieni

Deși preferam muzica străină, ne plăceau mult și unele formații românești, ca Phoenix.

Eu eram atras de libertatea pe care ți-o dădea cântatul. Sincer să fiu, mi-a plăcut muzica de mic, dar nu tobele. Îmi surâdea ideea de a fi într-un grup, și de aceea, atunci când am văzut Phoenix-ul la Sala Palatului, mi-am promis că voi ajunge să cânt și eu odată acolo.

Aveam doar 14 ani, și visul mi s-a împlinit în 1981, cu opera rock *Stratosfera amară*.

În adolescență am făcut și mult sport. Am iubit întotdeauna baschetul, și iată-mă, de la o echipă de juniori în care

am început practicarea acestui sport, am ajuns acum să joc într-una de Old Boys.

Anii '70 cred că au fost cei mai frumoşi din viaţa mea: cântam cu fraţii mei, aveam vacanţă de vară trei luni şi era minunat, mergeam cu trenul pe Valea Buzăului, de la Cislău spre Nehoiu şi Nehoiaşu. Eram prieteni cu naşu' şi călătoream la mare, la ţară... Aveam acces la o viaţă foarte haioasă şi plină de peripeţii.

Primul şoc l-am avut prin '72-'73, când am fost tuns de nişte miliţieni. M-au prins pe stradă, eram la ţară, Ceauşescu tocmai se întorsese din Coreea şi stabilise ca toţi să fim tunşi, raşi, fără barbă. Am fost printre primii „beneficiari" ai tratamentului special aplicat de zeloşii miliţieni.

O dată tuns, am simţit pentru prima dată în adolescenţa mea o frustrare majoră, şi cred că ăsta-i motivul pentru care am purtat întotdeauna părul lung.

Chestia aia m-a marcat foarte tare, şi de aceea am refuzat să fiu în pas cu moda atunci când nu s-a mai purtat părul mare.

Deşi terminasem cu media 10... şi ceva, nu mi-a ajutat la nimic

Când a venit timpul să dau admitere la o facultate, am ales una tehnică (Maşini termice), pentru că aşa era moda. Majoritatea adolescenţilor care proveneau din familii de intelectuali nu concepeau să nu meargă la facultate.

Era vorba de o structură socială în care trebuia să pătrunzi şi din care era bine să faci parte. Ce-i drept, nici eu n-am fost chiar atât de răzvrătit, viaţa fiindu-mi îndulcită de situaţia familiei, de educaţia primită. Cât despre matematică, mi-a fost întotdeauna la îndemână, ştiam algebră, geometrie şi fizică, aşa că admiterea a fost floare la ureche. Dacă ar fi trebuit să învăţ istorie, geografie sau alte materii, erau necesare eforturi uriaşe pentru examen! Cum trebuia să fac, totuşi, o facultate, am ales Politehnica şi, pentru că aveam oarece atracţie spre maşini, am dat la Maşini Termice.

În facultate am selectat foarte bine ce și cum trebuia să învăț, adică, zic eu, am ales exact ceea ce era de reținut. La început, în anul I, am fost un student normal, deși media 8 și ceva era mare la Politehnică. În primii doi ani, am învățat selectiv, pentru că aveam multe materii inutile, pe care nici nu le înghițeam. Apropiindu-mă de sfârșitul facultății, am descoperit o programă foarte bună, cu materii frumoase și apropiate de specialitate și de visul fiecăruia. În ultimii doi ani, aveam puține materii, doar opt examene pe an, față de cele 14 „bucăți" din anul I (colocvii, verificări, examene). Abia acum rămăseseră lucrurile care chiar mă interesau, și de aceea prindeam foarte repede de la cursuri. N-am tocit niciodată și, probabil, totul a fost rezultatul autoeducării mele în ultimii ani de facultate. Poate și de aceea în anii IV și V am avut bursă republicană.

Am absolvit facultatea în 1981, când cântam deja cu Holograf de trei ani.

Deși terminasem cu media 10... și ceva, pentru că primisem acele cincizeci de sutimi acordate celor cu funcții în UASCR (fusesem vicepreședinte responsabil cu activitatea culturală în facultate și-mi plăcuse mult ceea ce făceam), practic, am putut alege un post după șeful de promoție pe țară. Nu mi-a ajutat la nimic acest lucru, pentru că repartiția excludea cele 14 orașe mari ale țării, care erau închise pentru noii absolvenți.

Am ales Colibași – Pitești, Uzina de Autoturisme, în ideea că ne vom duce cu tot Holograful acolo. De fapt, așa s-a și întâmplat!

Nu pot să spun că am simțit prea mult sistemul politic din acel timp. Aveam o situație financiară destul de bună și stabilă.

Marele șoc a fost la terminarea facultății, care a coincis cu moartea tatălui meu. Era 24 noiembrie 1981, veneam de la un festival din Craiova. Tata făcuse o comoție cerebrală în tribunal, a intrat în comă și a murit.

Din momentul acela, am început să văd viața cu totul altfel: din inginer stagiar, încă întreținut de familie în primele sale luni de activitate, am ajuns în situația de a întreține EU pe cineva. Atunci am început să înțeleg mai mult, să văd viața

altfel şi, sincer, nu mi-a fost uşor! Trebuia să câştig bani pentru mine şi, foarte curând, pentru familia mea.

Am rezistat în sistemul de muncă organizată până în 1985; primii doi ani la Colibaşi, iar apoi m-am transferat la un institut de cercetări din Bucureşti, pentru că primisem repartiţie guvernamentală, care-mi dădea acest drept. În toamna anului 1985 am renunţat definitiv la inginerie şi cercetare. Colectivul în care lucram, chiar şi secretarul de partid m-au înţeles atunci când am anunţat că-mi dau demisia. Nu mai puteam lucra aşa, de aceea am riscat atât de mult. Nu era uşor să anunţi că eşti liber-profesionist, dacă nu te ocupai într-adevăr de ceva. Oricând puteai fi cules de pe stradă de Miliţie şi închis pentru vagabondaj. Dacă mai erai şi pletos sau bărbos, în jeanşi, puteai fi uşor catalogat drept indezirabil pentru sistemul comunist.

Am renunţat la meseria pentru care m-am pregătit, la sănătate şi la prieteni, pentru că Holograf este familia mea

Familia mi-a fost întotdeauna aproape, nimeni nu m-a oprit de la a-mi urma cursul vieţii şi sentimentele. Asta este foarte important pentru un artist. Nu mi-am luat niciodată familia în turneu, pentru că am considerat că meseria pe care o fac cere să fii absolvit de orice obligaţie atunci când urci pe scenă. Când eşti implicat în spectacol, te înstrăinezi de toate lucrurile care ar putea să te influenţeze. Ştiu, e un punct de vedere egoist, dar familia îţi poate distrage atenţia de la ceea ce ai de făcut. O singură dată, Silvia, soţia mea, care a cântat şi în Song, a făcut backing vocal la un spectacol al nostru.

De fapt, viaţa de artist a însemnat şi multe renunţări. Uneori am renunţat la tot: prieteni, familie. Am lipsit total în anumite perioade, dar n-am făcut-o intenţionat. Dacă nu ne-am fi implicat astfel, n-ar fi ieşit aceleaşi produse Holograf. Sunt convins că fiecare dintre noi a avut renunţări şi ştiu cât e de greu să te reechilibrezi după astfel de etape.

Am renunțat la meseria pentru care m-am pregătit, la sănătate și la prieteni, pentru că Holograf este familia mea.

Nu e ușor, dar știu că asta este menirea mea: să am ceva pentru care să renunți la altceva. Doar așa am reușit să mă implic total în Holograf.

Fani și mai ales fane am avut întotdeauna, peste tot. Dacă la început nu prea dădeam atenție admiratoarelor, ulterior ele mi-au influențat viața.

La Suceava erau două mari fane Holograf și Iris. Ne urmăreau peste tot în țară. Una dintre ele și-a schimbat numele din acte, Mădălina, cu unul scris din inițialele membrilor grupului: INDEA, adică Iulian, Nuțu, Dan, Edi și Antonio.

Ne schimbăm de la o zi la alta, ne maturizăm în fiecare zi. Astăzi mi se întâmplă lucruri la care nici nu gândeam acum douăzeci și ceva de ani, când am început viața – chiar și cea sexuală, apropo de ce se întâmplă acum!

Lucruri care, la 23 de ani, mi se păreau clare astăzi îmi sunt absolut neclare. Sper ca asta să nu mă facă mai vinovat sau mai puțin vinovat în ochii cuiva.

Nu știam ce înseamnă căsătoria sau să iubești cu adevărat. Atunci când m-am hotărât să mă însor, eram total novice în ale vieții. Acum știu că experiențele continuă toată viața! Cel de lângă artist trebuie să aibă o ambiție de fier, putere de sacrificiu și credință, pentru că nu-i ușor. Poate, uneori, este un coșmar să trăiești alături de un artist. Câteodată, sacrificiul unui om care ți-e drag în continuare este inutil, pentru că nu reușești să-l oferi o iubire ca-n povești.

Fiul meu, George, nu este atras de muzică așa cum am fost eu. Aveam anii lui prin 1970 și atracțiile erau altele, acum...

El se distrează cu anumite muzici care se produc și se cântă acum, mai ales cu computerul. N-am încercat să-l influențez, și poate de aceea nu a ales muzica.

Arhitectură și muzică

Edi Petroşel se cunoştea cu Pocorschi din vremea liceului (la „Sfântul Lazăr"), când încercaseră să susţină un concert pentru colegi. Pentru chitară bas apelaseră la un coleg de la un alt liceu, repetaseră o după-amiază întreagă, cântau Hendrix şi abia aşteptau să urce pe scenă, ca marii artişti. Din păcate, concertul nu a avut loc, pentru că pedala tobelor lui Edi (nişte Amate) s-a rupt la jumătatea primei piese, spulberând şi visul de afirmare al tinerei trupe. În sala de spectacol a liceului, printre ceilalţi elevi dornici să-şi vadă la lucru colegii de generaţie, Ştefan Rădescu a trebuit să plece acasă dezamăgit.

Trecuseră câţiva ani de la acea întâmplare. Edi devenise, la rândul său, student şi avea propria sa formaţie, Baad (Cornel Stănescu – chitară, Gică Petrineanu – bas, Tino Furtună – claviaturi). Piesele lor, compuse de Cornel Stănescu, student la Medicină, erau, în general, instrumentale, foarte bine construite ritmic, dar alambicate. Grupul era underground, iar Edi venea la repetiţiile celorlalţi (de fapt, împărţeau sala de repetiţii de la „Preoteasa" cu formaţia Holograf) pentru că era fascinat de tobele lui Petrov şi pentru că pusese ochii pe Pocorschi, care compunea melodii cu temă. La rândul său, Pocorschi îl remarcase pe toboşarul Edi, propunându-i chiar să vină la Holograf, într-o perioadă în care ideea muzicală a trupei Baad nu era cristalizată. Edi a acceptat, iar la câteva luni după aceea a venit şi Tino.

Dintre cei cu care cântaseră Edi şi Tino, patru au devenit ulterior membri ai grupului Holograf: Cornel Stănescu (chitară şi

voce), Gică Petrineanu (bas), Edi (tobe) şi Tino, care cânta la orga Vermona a Politehnicii.

A urmat o nouă „triere" în formaţie, cei care n-aveau microbul profesionalismului trebuind să renunţe.

Au rămas: Pocorschi, Rădescu, Sonia, Stănescu (care nu prea îl plăcea pe Mihai, considerându-l îngâmfat), Petroşel şi Furtună. Din 1978, după câteva modificări de componenţă, se poate vorbi de Holograf.

În acei ani exista o piaţă muzicală, iar dorinţa de a-i ajunge din urmă pe cei care cântau deja a fost un stimulent, nevoia de exprimare concretizându-se în piese tot mai bune. Cu timpul, trupa a început să se raporteze la mişcarea de trupe existentă, dorindu-şi creaţii cât mai bune. Parcă intraseră într-o competiţie sportivă, din care trebuia să iasă învingători.

La începutul anilor '80 existau FFN, Roşu şi Negru, care a rezistat şi mai târziu, dar şi formaţii efemere, însă nelipsite, pe atunci, de la Festivalul Club A. Acolo au văzut trupe care aveau sintetizatoare, chitare cu tot felul de efecte, şi îşi doreau să ajungă şi ei la acelaşi nivel de performanţe şi instrumente muzicale.

În 1981 imprimaseră câteva piese la Radio, apăruseră pe disc şi se pregăteau pentru Festivalul Arhitecturii, o ediţie internaţională la care îşi anunţaseră participarea Redivivus (cu Gabriel Cotabiţă şi Nikos Temistocle), Basorelief (cu Mugurel Vrabete şi Relu Biţulescu), Radim Hladic. Aveau gânduri mari pentru acest concurs, aşa că au compus un poem rock de peste 20 de minute şi foarte ambiţios, *Stratosfera amară*. Ideea pornea de la povestea spusă de un autor de literatură SF cu care se întâlneau la Casa de Cultură. Până au terminat opera, au lucrat câte 10-12 ore pe zi. Îşi cumpărau parizer, pâine şi un borcan de muştar, stăteau pe lăzi şi mâncau. O dată a venit acolo, în subsol, Sorin Chifiriuc, prieten şi muzician ca şi ei, care a vrut să vadă ce pregătesc; şi, pentru că postea, a mâncat alături de ei doar pâine cu muştar.

Erau deja foarte buni prieteni, petreceau mult timp împreună, dar, deşi veneau zilnic la „Preoteasa", nu călcau niciodată în discotecă. Preferau să stea la subsol, printre ţevi şi instalaţii. Din când în când, mergeau totuşi să joace flipper în bar sau să tragă cu ochiul la repetiţiile Song-ului. De fapt, Edi şi Mihai curtau două fete din grup, pe Silvia şi Doina, care aveau să le devină mai târziu soţii.

În festival au intrat foarte greu, din cauza atmosferei uşor snoabe din Arhitectură. Acolo se căutau sunete mai complicate, trupe de jazz, experimente, Mircea Florian era unul dintre preferaţii studenţilor arhitecţi, iar trupele care cântau un pop-rock „clasic" nu păreau foarte interesante pentru ei. Student la Arhitectură în vremea aceea şi responsabil cu trupele care urma să cânte în concurs, Mugurel Vrabete a simţit intrarea Holografului în festival ca pe o obligaţie. Era trupa Casei de Cultură a Studenţilor, singura formaţie studenţească, şi, chiar dacă organizatorii n-au fost prea încântaţi de idee, li s-a impus acceptarea ei. Muzica acelui festival era văzută ca o chestie foarte intelectuală. Formaţia Holograf nu excela prin calitatea deosebită a instrumentiştilor, dar, compoziţional, atrăgea atenţia. Ea oferea o operă rock cu pasaje foarte cantabile, un lucru neobişnuit pentru acea vreme. Prima lucrare românească de acest gen, *Sinestezia* – o operă rock, compusă de Liviu Tudan (Roşu şi Negru) –, primise Marele Premiu al Festivalului Club A în 1969.

Epoca operelor rock gen *Jesus Christ Superstar* (The Who) fusese cu vreo zece ani în urmă. *Tommy*, prima operă rock editată vreodată, adusese grupului britanic The Who cifre de vânzări fabuloase şi o mare popularitate la public. Membrii trupei The Who au devenit milionari după acest dublu album.

În anii 1969 şi 1970 opera rock Tommy a făcut parte din programele de concert ale turneelor formaţiei în SUA şi Europa.

O altă operă rock, *Quadrophenia*, apărea câţiva ani mai târziu, în 1973, sub aceeaşi celebră semnătură, The Who.

Mult mai cunoscută rămâne însă opera rock *Jesus Christ Superstar*, la care colaborează mulţi muzicieni celebri, precum Ian Gillan (Deep Purple), care a interpretat rolul lui Iisus.

Partitura muzicală îi aparţinea lui Andrew Lloyd Weber, iar textul, lui Tim Rice.

Stratosfera amară era totuşi o lucrare muzicală complexă, un protest împotriva războiului atomic, o idee pe cât de neobişnuită, pe atât de la modă în acel timp, iar în peisajul rock era ceva deosebit. Influenţele epocii de muzică progresivă se simţeau, pentru că se asculta mult Genesis, King Crimson, trupe care reuşeau să creeze o stare de spirit.

Format în 1969, grupul rock din Marea Britanie King Crimson rezistă până în 1970, când structura formației este afectată de retragerea lui David Cross. În 1980, formația „reînvie" pentru patru ani și efectuează turnee în Europa și Statele Unite.

AC/DC își făcea loc cu forță tot mai mare în anii '80-'81, când hiturile grupului se aflau constant în fruntea topurilor americane. Grupul australian de rock (heavy-metal) format în 1973 cucerise în 1979 discul de platină pentru HIGHWAY TO HELL. LP-ul BACK IN BLACK s-a vândut în zece milioane de exemplare, confirmând „isteria AC/DC".

Au încercat și ei să copieze, pentru că asta era prima școală și pentru că influențele muzicii ascultate nu puteau fi ignorate. Armonii, formule, tehnici, toate puteau fi imitate și integrate în propria lor muzică.

Foarte importante erau mișcarea de trupe și apartenența la un grup rock – adevărata modă a acelei perioade. Să fii solist, să cânți singur în restaurante, nu era atât de modern ca a fi membru într-o trupă.

Folosindu-și relațiile, cei de la Holograf au fost înscriși în concurs. Pe afișul festivalului, numele lui Ștefan Rădescu a fost schimbat intenționat în Rădulescu pentru a nu fi alăturat numelui unui personaj negativ din istoria României (așa recomandase Comitetul de Partid).

Dorința de a participa la Festivalul Club A a fost răsplătită cu Premiul al III-lea la Compoziție pentru opera rock *Stratosfera amară*, în care credeau cu încăpățânare. Premiul acestui festival a deschis drumul altor distincții la concursurile studențești de la Brașov (locul al II-lea la Festivalul Artei și Creației Studențești), după Basorelief, Craiova, Premiul Stațiunii Costinești (1982). Festivalul de la Costinești era de departe cel mai frumos și așteptat: vară, vacanță, mare, sport, fete... În fiecare dimineață venea comisia la vizionare: asculta textele, vedea soliștii vocali și, dacă erau pletoși, le recomanda să ia exemplu de la Liviu Tudan (Roșu și Negru), pe care niciodată părul nu l-a răsfățat. O dată a venit televiziunea să filmeze studenții-artiști și a filmat tot festivalul. Spre final însă, când cânta Progresiv TM, mașiniștii, obosiți de atâta muncă, au început să-și strângă sculele și să tragă cablurile, ignorând ceea ce se petrecea pe scenă, spre disperarea tuturor.

Tino
(Antonio Furtună)

Am fost singurul copil al familiei Furtună, şi de aceea eram un răsfăţat. Nu ştiu să fi fost mai obraznic decât ceilalţi copii, chiar dacă mi-amintesc de câteva boacăne adevărate! Eu spun că, în general, am fost un copil ascultător. După certificatul de naştere, sunt născut la 6 iunie 1955, deci un Geamăn autentic.

Toată familia, mai puţin tatăl meu – adică mama, bunica şi bunicul – cânta la pian, la patru mâini, pentru că în cercul lor de prieteni erau şi alţii cu educaţie muzicală. Aşa am atins eu prima dată clapele unui pian. Mai târziu, m-au dat la şcoala de muzică pentru a studia serios instrumentul îndrăgit de toată familia. Cred că prima piesă pe care am cântat-o a fost de Mozart, eu eram prin clasa a IV-a şi evenimentul se întâmpla la un club al tineretului. Era un concert pentru pian şi vioară, pe care l-am interpretat împreună cu colegul meu, Fromânda.

Aşa am început să cânt... să simt gustul de a fi pe scenă, în faţa unui public.

Părinţii mei cântau din pasiune şi considerau muzica o componentă obligatorie a educaţiei, asemenea limbilor străine. Puţină muzică îţi modelează sufletul – spuneau ei –, şi cred că şi pe mine, muzica m-a şlefuit.

Şi totuşi, părinţii n-au fost de acord să urmez doar o şcoală de profil, convinşi fiind că nu muzica îţi asigură viitorul şi stabilitatea financiară.

Oricum, când am început liceul, mi-a venit şi ideea de a face parte dintr-o formaţie.

Inginer am fost doar patru ani, dar și atunci m-am ocupat de târguri, expoziții, simpozioane, protocol

Ascultam mult Phoenix în vremea aceea, CANTAFABULE mi-a plăcut cel mai mult, fiind foarte potrivit stărilor mele de atunci. Chiar dacă n-am fost un adolescent frustrat, treceam prin aceleași frământări ca și colegii mei de generație.

Tot în primii ani de liceu am început să joc baschet. Am fost baschetbalist de performanță și-mi place și acum să mă antrenez, pentru că îmi dă un tonus foarte bun.

După liceu, în armată, mi-am făcut o formație și eram foarte mândru. Tot Phoenix ascultam, până când seara, în pat, aveam impresia că aud din nou aceleași piese. Eram obsedat de formația asta.

Deși n-am fost deloc spectaculos la matematică și fizică, am ales să dau admitere la Politehnică (Tratamente Termice). Cică asta însemna un viitor sigur. Am avut destule probleme în facultate din cauza cântatului (încă din anul I mă întâlnisem cu Edi și făcusem o trupă). Unii profesori mă acuzau că sunt vedetă și că nu-mi văd de lucrurile mai importante, alții se bucurau pentru succesele mele.

Mi-a plăcut să mă ocup de activitățile culturale din facultate și am avut mari satisfacții, chiar dacă nu era vorba doar despre muzică.

Inginer am fost doar vreo patru ani, dar și atunci m-am ocupat de târguri, expoziții, simpozioane, relații externe, protocol. Nu aveam eu înclinații spre ingineria pură și sunt convins că, pentru a fi un inginer foarte bun, îți trebuie o anumită vocație – or, eu vocația cercetării, a științei, n-o aveam.

Imediat însă, mi-am găsit un loc în ceea ce mi se potrivea, și acolo am avut rezultate foarte bune.

Chiar și de „Cântarea României" am răspuns un timp.

Când mi-am dat demisia, familia n-a fost de acord, dar decizia era a mea. Nu era ușor să renunți la un loc de muncă sigur pentru a deveni liber-profesionist.

Soția mea a reușit să taie din față toate încercările insistente ale fanelor

Puțini știu cum era viața de turneu înainte de '89, când noi trăiam din asta și ne plăcea. Probabil că am păstrat doar amintirile frumoase și am uitat frigul din hoteluri, lipsa apei sau faptul că n-aveam ce să mâncăm prin orașele în care concertam.

Cel mai mult a contat că ne bucuram de tot ce făceam, mai și câștigam câte ceva, cât să trăim decent.

Faptul că eram vedete însemna și o atitudine, or, atitudinea se ține cu cheltuială.

Termenul de „vedetism" nu trebuie să fie sinonim cu „a face pe nebunul", pentru că nu e vorba de un țel, ci de a atinge o stare.

Dacă mă gândesc la verile agitate de la Costinești, spun: „distracție", „sport", „muzică".

Jucam baschet și fotbal, mergeam la discotecă, dar centrul de greutate era programul nostru de seară. Venea foarte multă lume la restaurant, și la plecare ne storceam hainele de pe noi. Dar chiar dacă ieșeam de acolo fleașcă zi de zi, timp de trei luni, făceam totul cu mare plăcere. Reușeam să împac și admiratoarele, nu puține pe atunci.

Poate și de aceea a fost mai greu la început cu viața de artist și cea de familie. A trebuit să ne mulăm unul după altul, eu și soția mea, Iza, și, cu răbdare, n-au fost probleme.

De fapt, nu țin minte ca vreo fană să se fi îndrăgostit foarte tare de mine. N-am avut o dovadă care să mă pună pe gânduri, dar tentații au fost multe, depinde cum le faci față.

La „Preoteasa"

La Casa de Cultură, după cinci-şase ani de când repetau acolo, deveniseră un fel de angajaţi, atmosfera fiind una de familie. Evenimente importante din viaţa lor s-au petrecut tot în acel loc. O parte din petrecerea de nuntă a lui Pocorschi (cea pentru tineret) a avut loc în bar, într-o perioadă în care toate restaurantele se închideau la ora 22. Obosiţi deja de la petrecerea pentru rude, care avusese loc cu o zi înainte, cu picioarele umflate de alergătură, mirii se întrebau cât mai stau musafirii. Şi, cum toţi se simţeau extraordinar (băutură era la discreţie la bar, dansul era în toi), tinerilor însurăţei nu le rămânea altceva de făcut decât să aştepte plecarea oaspeţilor. Deja începuseră pregătirea terenului, spunându-le invitaţilor că nu vor să-i creeze probleme omului de la bar depăşind ora admisă, pentru că asta putea însemna chiar apariţia Miliţiei (mereu trează la respectarea celor mai aberante legi comuniste). Cum însă statutul membrilor Holograf era unul privilegiat în Casa de Cultură, barmanul i-a şoptit lui Mihai că poate sta cu invitaţii săi cât doreşte, fără nici o problemă şi pe răspunderea lui!

Anii petrecuţi la „Preoteasa" au fost frumoşi, pentru că acolo repetau celebre trupe studenţeşti, precum Song sau Teatrul „Podul", şi chiar dacă, la început, Holograf avea o sală de repetiţii mică, atmosfera era extraordinară. Aici se făceau şi se desfăceau formaţii.

Nu era uşor să te afirmi în acea perioadă, în care sistemul era greoi, totul purta amprenta ideologică, iar muzica americană era

privită ca un pericol pentru tineretul revoluționar din România. Regulamentele concursurilor și festivalurilor studențești erau deosebit de rigide: corul trebuia să aibă un anumit număr de oameni, repertoriul (la teatru și muzică) să fie în proporție de șaptezeci la sută românesc. Se cereau tot felul de vize și aprobări pentru orice apariție: de la facultate, rector, Asociația Studenților, Comitetul de Partid. Se ajunsese la momente penibile cu aceste avizări: o pagină cu 20 de rânduri, conținând 100 de „La-la"-uri dintr-un cântec al Songului, a trebuit vizat cu „Da".

S-a întâmplat ca unele trupe studențești să aibă dificultăți cu milițienii, așa cum a fost în anii '70 cu formația Mondial, când s-a suspendat un spectacol la Reșița.

Erau probleme la aparițiile pe scenă, mulți studenți având părul mai lung decât era permis.

Deși nivelul tehnicii din acea perioadă ne-ar face să credem că nu se putea cânta cu astfel de scule, succesul concertelor era asigurat și de calitatea tehnicienilor cu care se lucra (Roland la „Gr. Preoteasa").

Pe la Casa de Cultură a Studenților trecuse și trupa Mondial, după ce debutase ca formație a Politehnicii în celebrul Club 303.

Holograf s-a integrat cu ușurință în familia celor care, având un talent, un hobby sau mai mult timp liber, veneau la Casă. Dacă nu aveau repetiții, asistau la pregătirile celorlalte formații artistice, mai ales la ale celor în care erau multe fete. Băieți frumoși, cu succes la colege și talent de a flirta cu ele, nu puține au fost aventurile lor. Până la urmă, au cules două tinere din pepiniera Song, dar numai după lungi negocieri cu dirijorul Ioan Luchian Mihalea.

Discotecile începeau de multe ori cu discursul unui tovarăș profesor care le reamintea ce epocă minunată trăiesc. Și spectacolele Teatrului „Podul" debutau, obligatoriu, cu un omagiu conducătorului iubit. De multe ori, din motive impuse de cenzura oficială, titlul piesei nu putea fi anunțat (mai ales când autorul era străin).

La concerte, trebuia programată mai întâi o audiție cuminte (care uneori apărea doar în program), iar repertoriul planificat și aprobat era, în cea mai mare parte, românesc.

În fiecare zi de luni, la ora 13, directorul Casei de Cultură a Studenților, Laurențiu Toma, se prezenta la Centrul Universitar

de Partid pentru a-şi anunţa programele. Cel puţin o dată pe lună era chemat la Comitetul de Partid, reproşându-i-se repertoriul formaţiilor artistice. De fiecare dată credea că va fi dat afară, dar nu se întâmpla aşa, iar el venea înapoi şi-i certa pe cei vizaţi (după ce le făcea cu ochiul fără să-l vadă activistul care-i îndruma).

Câteva acte originale din acea perioadă (recomandări, memorii de activitate) au fost păstrate în arhiva Casei de Cultură şi dovedesc faptul că, fără cuvinte bine aduse din condei, activitatea nimănui nu conta.

RECOMANDARE

Formaţia de muzică uşoară Holograf

În fiecare an, Uniunea Asociaţiilor Studenţilor Comunişti din Centrul Universitar Bucureşti trebuia să dea o recomandare formaţiilor artistice care reprezentau Casa de Cultură a Studenţilor „Grigore Preoteasa".

Un astfel de act, întocmit pentru formaţia de muzică uşoară Holograf, remarca *muzica de bună calitate, tinerească, optimistă a compoziţiilor proprii (cu texte originale) care i-au permis pătrunderea în topurile de specialitate.*

Activitatea concertistică şi componistică depusă, precum şi stilul interpretativ au făcut ca formaţia să participe la toate etapele Festivalului Naţional „Cântarea României", unde a obţinut, cu începere din anul 1980, numai locul întâi.

Grupul omogen ca unitate muzicală şi ca valoare umană se impune prin ţinută scenică, disciplină, seriozitate şi calităţi moral-cetăţeneşti.

Formaţia Holograf este recomandată pentru a fi promovată prin atestarea de specialitate la categoria corespunzătoare.

Navetiști de lux

Absolvirea facultății le-a adus celor din Holograf două repartiții la Pitești (Edi și Cornel), în timp ce Mihai și Ștefan au rămas în București. A fost o perioadă grea, în care se făcea naveta la Pitești pentru repetiții. Edi lucra la Colibași, la Autoturisme, și în acei doi ani, Holograf a activat ca formație piteșteană. Eugen a plecat din trupă, Gică Petrineanu înlocuindu-l la bas. Tino a lucrat un timp la Găești. Mihai și Ștefan erau colegi de serviciu și făceau cu consecvență drumuri la Pitești, spre disperarea familiilor. Soția lui Mihai, Doina Pocorschi, aștepta primul copil și se temea ca evenimentul să nu se întâmple pe drum. De fapt, ambii copii ai familiei Pocorschi au primit botezul focului încă din perioada intrauterină, când părinții lor au participat la câteva festivaluri. De atunci, sunetul muzicii i-a atras și asta explică pasiunea lor pentru rock din ziua de azi.

„Perioada Pitești" a fost motivul desfacerii formației, pentru că, deși participau la repetiții, opiniile membrilor trupei privind drumul muzical deveniseră divergente. Era o vreme când formația avea mai mare succes la critică, decât la public.

La Festivalul Studențesc de la Craiova (1981 și 1982), Holograf s-a prezentat foarte bine și, deși nimeni nu înnebunise văzându-i, au primit un premiu. Urma să cânte în Gala Laureaților. În acea seară, un medic craiovean a adus la sală o damigeană de zaibăr. În galâ, Holograf cânta după Compact, care luase Premiul I. Se intra în ordinea inversă premiilor obținute, lucru fatal pentru marii premianți. Ceva mai treji au fost doar penultimii, în timp ce ultimii

au fost cei mai beți. Băieții frumoși și cuminți de la Holograf au intrat în scenă aproape muți. Mihai Pocorschi a reușit să încalece un amplificator mult prea mic pentru a fi văzut de el, iar Cornel Stănescu n-a putut să scoată un alt sunet la microfon decât „Aaaaa!". S-a cântat mizerabil, dar, după concert, lumea a venit și i-a felicitat spunându-le că a fost extraordinar, așa că băieții începuseră să-și facă griji că trebuie să se îmbete la fiecare concert.

Probabil scăpaseră de inhibițiile intelectuale pe care le aveau de obicei. Festivalul de la Craiova a fost una dintre ultimele apariții în formula aceasta. Acolo i-au cunoscut pe cei de la Compact. Era o comunitate foarte ciudată, o atmosferă de gașcă între trupe, nu erau gajuri foarte mari, dar exista bucuria cântatului. Artiștii erau mulțumiți să apară pe scenă, fără să își pună problema banilor. În concurs erau vreo 40 de grupuri, diferite compozițional, dintre care unele au rezistat până astăzi. Pe plan internațional, apăruseră Duran Duran sau Men At Work. La noi erau Iris, Compact, Telegraf – din Turda, Mass Media – din Alba-Iulia, Voltaj, Roșu și Negru și multe alte grupuri care cântau rock.

Schimbările de componență nu i-au împiedicat pe cei de la Holograf, care deveniseră destul de cunoscuți, să se gândească la un album propriu. Au apelat la doi componenți ai trupei Redivivus din Craiova, Nikos Temistocle (bas) și Sorin Ciobanu (chitară), pe care îi remarcaseră în diferite concerte. După formula Petroșel, Petrineanu, Stănescu, Furtună, Rădescu, Pocorschi, albumul este înregistrat cu Mihai Pocorschi, Sorin Ciobanu – chitară solo, Tino Furtună – instrumente cu clape, Nikos Temistocle – chitară bas, Edi Petroșel – percuție și Gabriel Cotabiță – voce. Pe vocalistul Cotabiță îl recomandase Temistocle ca pe un adevărat profesionist, și așa s-a dovedit a fi. Avea și experiența trupei Fapt Divers, din Craiova. Prima colaborare a viitorului solist cu Holograf fusese în 1983, când cântase o vară întreagă la mare, într-o formulă mixtă, cu Basorelief, Mihai și Edi. Adevărata integrare în formula grupului avea să aibă loc doi ani mai târziu, la niște vizionări pentru RDG și Suedia – țări în care, deși fuseseră selecționați, n-au mai ajuns pentru că nu primiseră viza de plecare. Vizionarea în sine fusese însă un real succes, cu lume în picioare, cu aclamări...

Gabi
(Gabriel Cotabiță)

Până să ajung la 1,84 m și 44 la pantofi, a trebuit să treacă timp, nu glumă...

Startul a fost dat la 1 noiembrie 1955, la Craiova, când părinții mei, Mihai și Paula, au decis că sunt cel mai frumos și mai deștept copil din lume. Și nu i-am putut contrazice.

Muzica m-a atras din copilărie și, pentru că unchiul meu avea pick-up și multe discuri, ascultam romanțe, arii din operete, muzică ușoară românească. Cu „O sole mio..." mi-am început cariera de solist, acesta fiind primul cântec pe care l-am interpretat.

Erau în anii 1962-1968 multe preluări ale cântăreților italieni și români care intrau pe piața muzicală din România și cred că acele piese m-au influențat.

Mai târziu, am început să ascult posturi de radio străine (asta se putea doar noaptea, în rest totul era numai bruiaj), muzica difuzată acolo fiind cea care m-a influențat. Nu se compara cu nimic din ceea ce se auzea la noi și mă făcea să cred că adevărații muzicieni vin de pe altă planetă.

Îmi alcătuisem și un repertoriu cu două dintre cântecele la modă: Congratulations și Mama. Cântam (sau așa spuneam eu!) în italiană și engleză, reușind chiar să obțin și niște premii, foarte importante pentru mine, în anii '67-'68. Era un concurs anual care avea loc la Slănic-Moldova, „Cine știe câștigă" se numea, iar eu ajunsesem să-i stresez pe organizatori câștigând doi-trei ani consecutiv Marele Premiu.

Tot în acea perioadă, i-am cerut tatei să-mi cumpere o chitară, aşa că, la 12 ani, visul mi s-a împlinit şi am început să iau lecţii la Şcoala Populară de Artă. Nu ştiam însă exact ce voiam de la chitară, aşa că am fost dezamăgit când profesorul Maximovici mi-a pus în faţă metoda de chitară clasică a Mariei Boeru. M-am chinuit vreo şase luni, dar nu-mi plăcea deloc ceea ce studiam şi mi-am dat seama că nu ştiu să cânt nici un cântec la chitară. Supărat pe cei de la Şcoala Populară, care nu puteau să mă înveţe, am renunţat la cursuri, convins fiind că mă descurc singur, după un „Ghid al chitaristului". Dar n-a fost aşa şi, după un timp, am revenit la profesorul Maximovici, căruia i-am explicat ce se întâmplase. În următoarele şase luni, am învăţat să cânt la chitară şi puteam să mă acompaniez ori de câte ori ne adunam în parc pentru cântări.

Tata mi-a interzis să mai cânt, spunându-mi că nu am voie să ies din casă

În perioada aceea, am cunoscut nişte băieţi care locuiau în zonă şi care mi-au devenit buni prieteni: Mugurel Vrabete, Edi Bălaşa, fraţii Drăgoescu, Mihai şi Vali. Eram în clasa a VII-a şi ne plăcea să ne adunăm în curtea fraţilor Drăgoescu, sub un gutui, şi să cântăm.

Noii mei prieteni aveau un radio la care prindeau postul Europa Liberă (mare curaj pentru nişte puştani să asculte un post interzis de autorităţi!), dar şi multe discuri single cu Beatles, Rolling Stones...

Prima mea trupă – Moon Stone – s-a născut cam în acea vreme (1969), şi să ne fi văzut cu ce instrumente ne chinuiam... Cântam cu chitare reci şi tobe de pionier, lui Mugurel îi modificasem chitara pentru a suna cât de cât ca un bas, iar lui Vali îi improvizasem un set de tobe din trei tipuri diferite de tobiţe de pionier. Nu ne permiteam să ne cumpărăm scule adevărate, pentru că numai un set de tobe costa 8 000 de lei, iar salariul era de 200 de lei...

Oricum, lipsa instrumentelor nu ne-a micşorat elanul, ba chiar ne-am alcătuit un repertoriu cu cântece foarte la modă în străinătate. Ascultam posturi de radio străine, aşa că ştiam

bine ce se cânta acolo. După câteva cântări prin diferite locuri, ne-am hotărât să ne prezentăm pentru o probă la Casa de Cultură a Tineretului (acolo aveau scule adevărate: chitare electrice, tobe...). Ne-au ascultat şi ne-au spus: „Măi băieţi, voi mai studiaţi puţin şi vă mai aşteptăm pe la noi! Acum, hai să ascultaţi trupa noastră". Ne-au invitat în sala unde repeta formaţia lor de bază, care suna, într-adevăr, foarte bine. Am plecat de acolo trişti şi neîmpăcaţi.

În vara aceea, eu, Mugurel şi Edi am dat admitere la liceu şi am intrat toţi trei la „Nicolae Bălcescu".

Surpriza a venit nu mult după aceea, când am fost sunat de la Casa de Cultură a Tineretului. Erau cei care ne ascultaseră nu demult şi care căutau un solist, dar pentru Casa de Cultură a Studenţilor. Aveam 14 ani şi cântam (vocal şi la chitară) cu băieţi de 25-26 de ani, câte patru ore în fiecare joi, sâmbătă şi duminică seara. Câştigam şi nişte bani, destul de mulţi pe atunci: 40 de lei pe seară, adică 120 de lei pe săptămână, în total 480 de lei pe lună. Era prima dată în viaţă când aveam bani câştigaţi de mine! Dar bucuria n-a ţinut mult. La fiecare cântare, înainte şi după spectacol, căram scule, cabluri, înghiţeam mult praf, şi asta pe fondul unei mari oboseli. M-am îmbolnăvit, şi când ai mei m-au dus să-mi facă analizele (avusesem hepatită la 6 ani), s-au speriat! Tata mi-a interzis să mai cânt, spunându-mi că nu am voie să ies din casă. Atunci am fost nevoit să renunţ la trupa de la Casa de Cultură a Studenţilor...

Doar până în vara anului 1971, când, împreună cu Mugurel, Edi, Mihăiţă şi încă un coleg de liceu, am început din nou repetiţiile, sub titulatura Supersonic (dispăruse Moon Stone, care însemnase o etapă în viaţa noastră).

Mie îmi intrase în cap să mă transfer la Iaşi, dar am făcut dublă pneumonie

Primul spectacol al formaţiei Supersonic în liceu a fost o aventură! Prietenul meu, Cristi, băiatul ministrului adjunct al Agriculturii, ne-a făcut rost de scule adevărate de la Clubul CFR. Am cântat aproape toată noaptea, a fost un spectacol

extraordinar pentru noi! Apoi au urmat invitațiile la reuniuni, baluri, nu doar la noi în liceu.

În 1972, Supersonic a devenit trupa de rezervă a Casei de Cultură a Tineretului, dar într-o formulă în care rămăsesem din vechea gașcă doar eu, Edi și Mugurel. Repertoriul nostru cuprindea Led Zeppelin, Free, Black Sabbath, dar și compoziții proprii.

Cu banii strânși din cântări am reușit să-mi cumpăr o chitară electrică și, cum Mugurel avea deja propriu-i bas, în 1973 am înființat trupa Național, la Casa Tineretului, cu: Mugurel (bas), Gelu Moraru (chitară solo), Paul Negoiță (baterie), înlocuit, la plecarea în armată, de Relu Bițulescu, și Mitel Dumitru Iliuță (orgă).

Începusem și turnee în județele limitrofe, folosindu-ne de... Magdalena. Magdalena era, într-un fel, o mașină, un tv cu radiatorul spart, care trebuia umplut cu apă din zece în zece kilometri. Așa se face că un drum de o sută de kilometri între Craiova și Turnu-Severin era făcut de Magdalena în opt ore.

Veselia a ținut până prin 1974, când eu am intrat la Facultatea de Electrotehnică, iar Mugurel și Edi au plecat la București; am rămas doar cu Gelu (încă elev de liceu). Curând, am făcut o formație la Casa de Cultură a Studenților, cu Gelu, Mitel – profesor de muzică, un coleg de facultate, Cornel Ghermanschi, care cânta la chitară bas, și cu Relu Arjoca (baterie). Am primit o sală pentru repetiții, sculele erau deja mult mai bune și am început să cântăm. Primul spectacol oficial al noii formații – Redivivus – a avut loc la Brașov, în octombrie 1975.

A urmat Festivalul Artei și Creației Studențești, în primăvara anului 1976, când am trecut greu de preselecție, pentru că nu toți membrii formației erau studenți, și ne-am calificat la faza finală a festivalului, de la Galați. Ne-am prezentat cu *Suita Anotimpurilor* și țin minte că, înainte de a urca pe scenă, trebuia să ne strângem părul, să nu se vadă cât e de lung! Era seara de gală și stăteam liniștit pe ultimul rând al sălii, cu părul despletit, sigur că nu avem nici o șansă la premii, nefiind o trupă sută la sută studențească. Deodată, l-am auzit pe compozitorul George Grigoriu – membru al juriului – anunțând: „Premiul pentru cel mai bun solist vocal se acordă Centrului Universitar Craiova, studentului Gabriel Cotabiță". Am înghețat și cei 25-30 de metri

până la scenă i-am parcurs în râsetele audienței, care observase cum încercam să-mi ascund pletele sub gulerul cămășii!

L-am sunat atunci pe taică-meu i-am spus: „Tată, am câștigat!" „Bravo, și ce-i cu asta?" a fost replica sa, care mi-a reamintit că el considera ceea ce făceam eu ca fiind neimportant și fără legătură cu „muzica frumoasă". De altfel, părinții nu m-au înțeles și nu m-au susținut niciodată, apreciind pasiunea mea pentru muzică drept o nebunie a tinereții. Mama era preocupată mai mult de sănătatea mea, iar tata voia să mă țin de carte și să devin inginer, adică să am un viitor sigur.

După Festivalul de la Galați, Daniela Caraman-Fotea, care făcuse parte din juriu, mi-a propus să înregistrez câteva piese de muzică ușoară la Radio București. Ar fi dorit să preiau ceva din repertoriul lui Aurelian Andreescu. Dar n-am acceptat, pentru că eu nu voiam să cânt muzică ușoară, așa că m-am întors la Craiova, la prietenii mei, pe care n-am vrut să-i trădez.

A urmat o perioadă foarte frumoasă, cu multe spectacole, în special în cadrul Cenaclului „Mesaj Comunist", până când în trupă a apărut o răceală. Mie îmi intrase în cap să mă transfer la facultate la Iași pentru a putea cânta cu o formație care-mi plăcea mult, Ethos – care câștigase Festivalul de la Galați. Dar planurile mele s-au năruit, pentru că m-am îmbolnăvit rău de tot – dublă pneumonie. Am stat mult timp la pat, aveam și de învățat pentru sesiune, așa că am renunțat la ideea mutării în Moldova.

La Festivalul Club A am fost indignați de mânăriile văzute

În vara anului 1977, Redivivus a cântat într-o tabără studențească, iar mie mi s-a propus să cânt la Grădina Minerva din Craiova. Acolo m-a găsit tata într-o seară, după ce câțiva prieteni îi spuseseră că la Minerva sunt niște băieți care cântă grozav. S-a dus să se convingă și cred că a avut un șoc văzând o mare de oameni agățați de garduri pentru a ne asculta, iar eu, în centrul atenției... Atunci m-a întrebat de ce nu merg la București pentru a cânta muzică ușoară, dar pe mine nu mă interesa așa ceva!

În aceeaşi toamnă, am reînceput repetiţiile cu Redivivus. Exigenţele crescuseră, voiam performanţă! Am început să apărem la Radio şi Televiziune, într-o formulă care-i includea pe Erwin Surin (orgă), Niki Temistocle (bas), Relu Bițulescu şi Gelu Moraru. În schimb, la facultate aveam probleme. În 1978 am rămas repetent pentru că aveam multe absenţe – preferam, în locul cursurilor, partidele de bridge cu băieţii.

Purtam părul lung, blugi tociţi, figura mea de nonconformist atrăgând atenţia profesorilor. Situaţia mea a fost discutată chiar în Senatul Universităţii, atitudinea „cosmopolită, de virtual instigator la luptă al studenţilor" aducându-mi „şansa" de a fi exmatriculat.

Atunci am cunoscut-o pe viitoarea mea soţie, Ioana...

Un an mai târziu, în 1979, Craiova a fost gazda fazei finale a Festivalului Cântarea României. I-am şocat pe toţi cu apariţia-mi scenică: după fiecare piesă schimbam costumaţia. Trebuia să cânt şase piese în 25 de minute şi-i vedeam pe activiştii UTC dându-şi coate: „Ăsta vede muzică străină la televizor!". Juriul a premiat Redivivus pentru cea mai bună trupă şi pe mine, pentru cel mai bun solist. Piesele din repertoriul nostru erau compuse de mine şi de Gelu Moraru (1979), iar două dintre ele au apărut pe albumul *FORMATII ROCK – vol. 5.*

Pretenţiile crescuseră: câştigasem Galele „Săptămâna" 1978-1979, Festivalul Club A (1979), Cântarea României. De aceea, în 1980, la Festivalul Club A de la Bucureşti, am fost indignaţi de mânăriile văzute: instalaţiile de sonorizare speciale erau folosite doar pentru formaţiile Centrului Universitar Bucureşti, cei din provincie fiind nevoiţi să cânte cu instalaţia Sălii Palatului. Deşi am făcut scandal, n-am fost ascultaţi şi n-am câştigat nimic.

Acelaşi an, 1980, a fost cel al căsătoriei mele.

În vara aceea, am cântat, împreună cu Holograf şi Basorelief, la Mangalia. De fapt, eram o trupă mixtă: eu – solist vocal, Mugurel Vrabete – chitară bas, Edi Bălaşa – chitară, Dan Brucker – clape, Nicu Mantu – flaut, Flavius Teodosiu – saxofon, Edi Petroşel – percuţie, Aurel Bițulescu – tobe şi Mihai Pocorschi – chitară. Din 1981, Redivivus n-a mai putut

fi considerată o trupă studențească. Terminasem facultatea, și pentru formație era tot mai greu să-și continue activitatea, să participe la festivaluri și să aibă performanțe. Mai cântam totuși în Craiova, la restaurant, întâi sub numele Fapt Divers, apoi din nou ca Redivivus.

În 1983, Niki Temistocle a plecat la Holograf și, după câteva luni, l-am urmat.

Tristețea nu-i de noi

Noul solist al Holografului a sosit la 6 dimineața de la Craiova și, până la ora 10, învățase deja câteva dintre piesele ce urma a fi imprimate pe album. Erau pregătite cinci-șase melodii, adică jumătate din albumul *FORMAȚII ROCK*: Piesele, mai puțin *Balada controlorului*, erau îndreptate spre ceea ce era pseudo-genul muzical în acea perioadă. Iris era foarte la modă și tot ce era hard-rock gen AC/DC. Toată lumea cânta hard-rock, ajungându-se la epigoni ai Irisului, adevărate copii ale copiilor.

Veniți din vestul țării, acolo unde informația era mai bună, datorită televiziunii iugoslave, Niki și Gabi erau mult mai influențați de noul curent la modă, new wave-ul. Ei le-au zis celor din formație: „Băi oameni buni, nu prea se mai cântă așa ceva la ora asta, se cântă altă muzică!" Deschis la propunerile noilor colegi, Mihai a sesizat că este momentul să-și schimbe stilul. Muzica pe video și tot ce mai aflase de la cei doi craioveni l-au determinat pe Mihai să înțeleagă faptul că deja se cânta altă muzică decât ceea ce propuneau ei. S-au tras vocile la *Secolul XXI*, *Nu ne întoarcem din drum*, *Balada controlorului*. În acea perioadă erau la modă niște filme catastrofice: *The Day After*, de exemplu. Ultravox lansase piesa *Dancing With Tears In My Eyes*, care se referea la același lucru, bomba atomică. Influențat de această amenințare, Pocorschi a compus *Singurătatea astronautului YX-5793* și *Păsări de fum*.

Compozitorului Vasile Șirli, director al Electrecord-ului, i-au plăcut piesele și i-a întrebat dacă nu au suficiente creații pentru un album integral, deoarece formația care trebuia să „umple" fața a doua tocmai renunțase la înregistrare. Prieten cu Pocorschi, care îi cânta una dintre compoziții în filmul *Un echipaj pentru Singapore*, și cu

soția sa, Doina, cu care colaborase la Song, Șirli a mers „pe mâna" lor, crezându-i că au destule piese pentru un disc. Într-o singură săptămână au fost scrise celelalte cântece, acasă, în studio, și au fost repede imprimate. Așa a apărut compoziția lui Tino, *Anotimpurile,* cântată pe mai multe voci, care s-a adăugat celorlalte piese de pe *HOLOGRAF 1*: *Păsări de fum* – o piesă foarte importantă pentru trupă în acea perioadă, *Singurătatea astronautului YX-5793*, *Balada controlorului*. Unele dintre piesele primului album Holograf rezistă încă, fiind reluate pe albumele ulterioare. Cele mai mari probleme le aveau cu textele, care erau cenzurate. Așa s-a ajuns de la „De-atâta roșu, frunzele să cad-au început" la „De-atâta soare...", iar „Tristețea care curge-n noi" a devenit „Tristețea care nu-i de noi"!

Și aici au fost ajutați de Vasile Șirli, care s-a dus la Comitetul de Partid de la Electrecord și a obținut aprobare pentru ca textele să iasă așa cum fuseseră scrise, și asta împotriva voinței Danielei Caraman-Fotea. Ea, care alteori îi sprijinise pe tinerii artiști, se opusese apariției pe disc a *Baladei controlorului* și a *Rock-ului dezarmării*.

Nu exista libertate de exprimare, și asta îi deranja cel mai mult, iar pentru că erau pletoși și bărboși nu primeau invitații la televiziune. Au fost chemați o singură dată în acea perioadă, într-o emisiune de televiziune realizată de Mihai Tatulici, care abia se lansase. Și-au pus cămăși albe, și-au prins părul la spate cu agrafe și s-au prezentat la televiziune. Au cântat o piesă angajată, care nu s-a mai difuzat niciodată de atunci, dar din care s-a născut ulterior *Lumea*.

S-a muncit enorm la această primă apariție discografică, ajutată, din punct de vedere tehnic, și de inventivitatea băieților. La *Rock-ul dezarmării* era nevoie de un zgomot de geam, și soluția pe care au găsit-o a fost să spargă în holul Electrecord-ului două geamuri cumpărate de ei. Maestrul de sunet, Fredi Negrescu, a ieșit pe hol cu microfoanele pentru a-i imprima: primul geam a fost de probă, iar al doilea a apărut pe disc. Cei de la Electrecord care treceau la acea oră pe acolo nu reușeau să înțeleagă ce se întâmplă și de ce se sparg cu atâta ură bietele geamuri! Aveau încredere însă văzându-l pe nea Fredi, un om de o politețe deosebită, care îi iubea pe cei de la Holograf pentru că nu erau obraznici sau înfumurați. Un adevărat profesionist, cu care se lucra excepțional, așa era maestrul de sunet Fredi Negrescu.

Și, chiar dacă *HOLOGRAF 1* n-a avut mare succes de casă, el i-a promovat pe cei care reprezentau new wave-ul în România.

HOLOGRAF 1 - 1984 (LP)

FORMAȚIA

Mihai POCORSCHI
Sorin CIOBANU } chitară solo

Tino FURTUNĂ – instrumente cu clape

Nikos TEMISTOCLE – chitară bas

Edi PETROȘEL – percuție

Gabriel COTABIȚĂ – solist vocal

Mihai POCORSCHI – solist vocal (piesele 2 și 10)

Colaborator: Florian PITTIȘ

PIESE

1. *Suntem aici doar pentru voi*
2. *Balada controlorului*
3. *Nu ne întoarcem din drum*
4. *Lumea*
5. *Păsări de fum*
6. *Singurătatea astronautului YX-5793*
7. *Anotimpurile*
8. *Te-aștept să vii*
9. *Secolul XXI*
10. *Rock-ul dezarmării*

MUZICĂ: Mihai POCORSCHI
Tino FURTUNĂ

TEXT: Mihai POCORSCHI

Afiș rock

Se vorbea tot mai mult de relansarea muzicii rock românești după o lungă acalmie, când muzica ușoară deținuse supremația.

Noțiunea de rock se modificase în timp, o dată cu schimbările din viața socială. Prin rock, generațiile și-au exprimat speranțele, dar și nemulțumirile față de anumite fenomene, față de războaie sau puterea politică.

Și folk-ul era protest, dar în rock tinerii erau mai liberi ca exprimare și atitudine.

Pentru Holograf, perioada de început a fost o luptă cu muzica ușoară tradițională. Alegerea lor de a cânta un rock cu elemente pop și cu rețeta șlagărului autentic a făcut ca ei să pătrundă „pe piață" mai ușor decât Iris, trupă-fanion a rock-ului românesc în adevăratul sens al cuvântului.

În cazul Holograf, muzica accesibilă, textele directe, de dragoste i-au adus succesul.

La radio și, mult mai puțin, la televiziune, se difuzau piesele lor, unele melodii, precum *Umbre pe cer* sau *Singur pe drum* (căreia i s-a schimbat și numele pe disc), având serioase restricții.

Într-o perioadă în care accesul la muzica internațională era limitat, hiturile Holograf începuseră să fie cerute tot mai des în emisiunile de radio.

Titus Andrei, redactor la Radio și TV, fost component al sextetului Cantabile, a colaborat cu ei la unele piese, asigurând background-ul vocal. Prieten bun cu cei de la Holograf, le-a urmărit evoluția și a apreciat conlucrarea la orice nou produs. „Solistul

vocal îşi pune amprenta pe imaginea formaţiei, dar el nu stabileşte stilul. A fost pop ceva mai agresiv la Pocorschi, apoi perioada Cotabiţă a fost una mai puţin sesizată. Cu posibilităţi de trecere de la şlagărul de largă audienţă la rock-ul îndârjit, Dan Bittman a adus formaţiei cea mai bună perioadă din carieră. Holograf avea adversari serioşi pe piaţa muzicii rock de la noi: Iris, care extazia publicul, şi Compact, o formaţie accesibilă, cantabilă, cu multe hituri."

După ce, în ultimele două decenii, rând pe rând, Bucureştiul, Timişoara, Clujul, Oradea şi Iaşul preluaseră ştafeta în lansarea unor grupuri, focarul muzicii rock revenea la Bucureşti. Concertele în cluburi, serile de muzică şi poezie, precum şi alte iniţiative aveau să readucă genul rock în atenţia publicului. Numele de pe afişe: Kripton, Quartz, Sui Generis, Grafitti, Fundal, Timpuri Noi, Gong, Incognito (cu Dan Bittman), Voltaj, Sprint.

Noile nume veneau după ce, în anii '70, dominau Olimpic '64, Sincron, Cometele, Savoy, apoi Phoenix.

Ora exactă

Pentru Gabriel Cotabiță, situația era tot mai complicată: lucra ca inginer, cânta la restaurant, făcea naveta la București și trebuia să se învoiască destul de des. Îi plăcea însă ceea ce se făcea la Holograf, formație diferită de fostele sale trupe. Era o atmosferă creativă, totul îi părea mai organizat, se muncea la fiecare piesă foarte mult și, chiar dacă, inițial, regretase atmosfera boemă de la Craiova, curând a înțeles că, fără rigurozitatea impusă de comun acord, nu puteau evolua. Formația era una de creație, creatorii permițându-și să facă adăugiri la opera prima. De obicei, astfel de completări duc la mai rău, nu însă și în cazul celor care formau Holograf.

Nikos și Gabi erau mult mai deschiși, fiind beneficiarii unei informări în timp real, spre deosebire de cei din București, la care informația ajungea mai greu. De fapt, lumea muzicală din Capitală s-a mișcat mai încet decât provincia. O privire asupra istoriei rock-ului nostru confirmă că, întotdeauna, inițiativele au venit din vest: Phoenix, Progresiv TV ș.a. Lumea de acolo privea altfel muzica, iar informațiile circulau mai ușor. La București, singurul criteriu după care se stabileau valorile era: „Aici bate ora exactă!" Asta însemna că, dacă erai de acolo, trebuia să fii mult mai bun. Și nu era adevărat. Provincia dăduse suficienți instrumentiști valoroși.

Pe vremea aceea, la Holograf se impusese o regulă: mult studiu individual, pentru că, la capitolul ăsta, treaba era cam descoperită. Gabi îl „asasina" pe Edi, care avea probleme cu ritmul, la timpii 2 și 4. Tip foarte inteligent, n-avea totuși violența necesară, așa că Gabi îl sfătuia să lovească în „Premier" ca în cel mai mare dușman al său.

O capodoperă în Cenaclul Flacăra

În 1984, lui Gabriel Cotabiță i se refuza prima viză, pentru RDG. Niki părăsise trupa din aceeași cauză, iar acum Cotabiță se bucura de același tratament preferențial, deși se făcuse și o revenire la cererea de plecare în străinătate.

Și totuși, lucrurile mergeau destul de bine în trupă: se înregistrase discul, se întorsese George Petrineanu, în locul lui Niki, care renunțase la drumurile Craiova – București, apoi apăruse albumul. Totuși, nu se puteau bucura cu adevărat: spectacolele erau numai prin cluburi, pe ici, pe colo, și în București, dar nu era ceva serios din punct de vedere financiar pentru Holograf. Gabriel Cotabiță avea serviciu la Craiova, cânta la nunți și avea o grămadă de bani, dar pentru ceilalți, era o problemă. Așa că au aranjat să intre în Cenaclul Flacăra, condus de Adrian Păunescu.

El i-a anunțat: „Gata, de mâine plecăm!" Primul spectacol era la Târgoviște. Cotabiță a refuzat să plece a doua zi, spunând că are de rezolvat anumite probleme la Craiova, iar poetul i-a reproșat că se duce să-și vadă de viață fără să-i pese de ceilalți. Așa a început colaborarea Holograf – Cenaclul Flacăra!

Prima apariție în cenaclu a fost aproape un eșec, chiar dacă se auziseră până atunci doar lucruri bune despre tânăra trupă Holograf. Probabil că emoțiile normale unui debut pe o astfel de scenă și într-un spectacol de amploare au făcut ca Holograf să nu convingă.

Între timp, formația cânta și în alte spectacole, împreună cu Iris, în formula Adrian Ilie, Marti Popescu și Dan Bittman. Apariția Holograf era însă altceva – mai ciudată, pentru că erau singurii care

ştiau ce se întâmplă pe scenele din vest. La un spectacol organizat de Stelian Tănase, pe Stadionul „23 August", au cântat Iris, trupă în mare vogă la acel moment, şi Holograf. Deşi nu se aşteptau, băieţii de la Holograf au avut un succes mai mare decât Iris, care cânta hard rock gen AC/DC. Abia din acel moment, Edi, care avea un complex Iris, a început să creadă în ceea ce făceau.

În toamna aceluiaşi an, conducătorul Cenaclului Flacăra hotărăşte să mai dea o şansă trupei Holograf, chiar dacă, în turneul estival, nu reuşise performanţe deosebite, şi o recheamă în spectacole. De această dată, formaţia trece peste orice inhibiţie, convinsă fiind că este o şansă care nu trebuie pierdută, şi chiar de la primul spectacol succesul este maxim. Şi aşa a fost în tot acel turneu...

Perioada în care Holograf a făcut parte din cenaclu, vreo două-trei luni, a fost suficientă pentru a se lansa la nivelul ţării, cenaclul fiind singurul spectacol care funcţiona după modelul occidental: străbătea ţara şi promova tinerele talente. Nu era însă uşor să lucrezi cu Păunescu, un om al contrastelor: sensibil şi bun uneori, dar cu reacţii total neaşteptate alteori. El îi îndemna mereu pe cei din cenaclu să compună piese cărora el să le scrie versurile. Mihai Pocorschi a refuzat această colaborare, el dorind să scrie singur textele propriilor sale melodii. De fapt, ceea ce cânta Holograf în momentul acela nu cânta nimeni în România, evoluţia fiind evidentă chiar comparând piesele de până atunci (*Singur pe drum*, *Singurătatea astronautului YX-5793*) cu cele mai noi de pe acelaşi album. Diferenţa apărea din ideea muzicală, dar şi din sound-ul modificat. Cele două luni de turneu şi mai ales difuzarea intensă a pieselor la radio, în emisiunea lui Păunescu, au făcut ca Holograf să devină mult mai cunoscută.

Holograf era în primul său turneu promoţional, îşi promova deopotrivă numele şi primul album, ceea ce era o şansă. Aveau să înţeleagă mai bine acest lucru la Sibiu. Până acolo, se obişnuiseră să împartă discuri cu nemiluita pentru ca lumea să vadă că au scos deja un material discografic. Nu se editase un tiraj mare, dar primul se epuizase în Bucureşti. La Sibiu, Mihai a mers la cel mai mare magazin universal, „Dumbrava", şi a văzut în stand discuri cu Holograf. Le-a spus colegilor săi că-şi vor putea cumpăra a doua zi câte discuri vor, ştiind că toţi rămăseseră fără albume pentru prietenii din Bucureşti.

Seara au cântat, iar dimineaţă, Mihai a venit într-un suflet, alb la faţă, în camera lui Edi şi a lui Cotabiţă şi i-a anunţat că nu mai este nici un disc de cumpărat. Se epuizase tot stocul existent în magazin! Ăsta da, impact!

În cenaclu exista un nucleu format din Cristi Minculescu, care cânta cu formaţia Totuşi, iubirea (Andrei şi Ioana Păunescu). După turneu, Holograf a primit un premiu – piesa *Singurătatea astronautului* a luat Premiul de Excelenţă pentru compoziţie –, în total revenindu-i trei premii pentru activitatea din timpul cenaclului.

Surpriza cea mare a fost la Bucureşti, acolo unde lumea nu-i ştia foarte bine înainte de acel turneu, dar îi căuta tot mai des după revenirea acasă. Păunescu îi făcuse cunoscuţi prin afirmaţii de genul: „Aşa arată o capodoperă!" – referindu-se la *Singurătatea astronautului*. Atmosfera din cenaclu se schimbase însă mult, iar în primăvara următoare, s-a şi desfiinţat, în urma celebrului concert de la Ploieşti. Deşi plecaseră după doar două luni de turneu, cei de la Holograf au fost invitaţi la Concertul de Crăciun al cenaclului, de la Bucureşti. Marea lor surpriză avea să fie la intrarea în Sala Polivalentă, alături de toţi colegii din cenaclu, când publicul a ţipat minute în şir: „Holograf, Holograf!!!"

Plecaseră în turneu destul de puţin cunoscuţi şi aveau bucuria să fie întâmpinaţi ca marii favoriţi ai serii. Promoţia făcută în perioada scurtă a cenaclului le adusese succesul.

Holograf devenise un nume cerut de public. Terenul era liber pentru că ei mergeau pe un gen muzical neabordat de ceilalţi. După ce Phoenix plecase din ţară, peisajul muzical rămăsese destul de sărac: Sfinx-ul nu mai însemna mare lucru, Mondial dispărea, alte trupe din eşalonul al doilea ieşiseră din competiţie, în timp ce Holograf câştiga teren în fiecare zi. Compact, cu un rock melodios, mergea în paralel ca activitate. Iris cânta heavy, deci nu se intersecta cu nimeni.

Holograf făcuse încă două piese, după apariţia primului disc: *Gimnastica de înviorare* şi *Balada pescarului amator*. A doua piesă a apărut, ulterior, pe noul album.

Într-un articol publicat de Ducu Bertzi în perioada în care făcea parte din Cenaclul Flacăra, folkistul scria despre Holograf:

Debutul trupei Holograf în Cenaclul Flacăra n-a creat o impresie extraordinară. Poate tracul debutului, poate faptul că ei au deschis seara de spectacol... Trupa Holograf, despre care se auziseră numai lucruri bune, nu convinsese. Şi a venit turneul de toamnă. Conducătorul cenaclului, poetul Adrian Păunescu, hotărăşte să fie rechemată şi trupa Holograf. Primul spectacol, primul succes... Şi au ţinut-o aşa, până la exasperare.

Scrise în stilul new-wave de Mihai Pocorschi, care a demonstrat, pe lângă excelente calităţi componistice, şi foarte mult bun-simţ în ceea ce priveşte alcătuirea versurilor, piesele grupului se disting printr-un sound ce poate fi declarat „al grupului Holograf". Piese cantabile, directe, cu o versificaţie uşoară, piese de succes, cum ar fi Balada controlorului, Păsări de fum *(singura piesă care adoptă linia clasică a blues-ului şi care se poate înscrie în categoria marilor blues-uri),* Lumea, Gimnastica de înviorare, Balada pescarului amator *şi piesa-lecţie despre ceea ce înseamnă muzică spaţială (dar, totuşi, cu picioarele pe pământ),* Singurătatea astronautului YX-5793. *Precum remarca şi poetul Adrian Păunescu, care a delimitat strict această piesă în categoria capodoperelor, lucrarea este, prin construcţia ei, una dintre compoziţiile de referinţă ale noului val. Beneficiind de instalaţii electronice de ultimul tip, cu o secţie ritmică de invidiat, trupa Holograf şi-a creat un nume, un sunet al ei, şi asta nu e puţin...*

Trupa Holograf este o reprezentantă de seamă a muzicii tinere din România, o formaţie-etalon în ceea ce priveşte stilul, este un grup de oameni ce privesc cu seriozitate atât problemele din viaţa de zi cu zi, cât şi pe acelea care apar pe scenă.

Almanahul BTT '84 consemna reapariţia grupului pe scena Sălii Amzei ca una dintre cele mai mari surprize ale serilor de muzică rock şi poezie.

O muzică pregnantă, texte inteligent articulate, orchestraţiile ponderate, fără excese, o manieră directă de a comunica cu publicul au readus grupul Holograf în prim-planul muzicii rock bucureştene.

Ceea ce cânta Holograf la început era bizar pentru unii, interesant pentru alţii; ar fi putut cânta în acelaşi loc cu Phoenix, n-ar fi contat. O trupă pe care lumea n-are cum s-o perceapă azi aşa

cum era atunci. În acel context, n-ar fi concurat cu nimeni, poate doar cu Sfinx-ul lui Aldea, pentru că era o muzică de concept, nicidecum una care se vindea ușor.

Experiența cenaclului îl făcuse și pe Gabi Cotabiță să privească lucrurile mai serios – începuse să vină săptămânal la București, ceea ce nu era deloc ușor pentru el.

Moşule, e negativ!

Se lucra deja la cel de-al doilea material, piesele erau pregătite. S-a tras caseta demo care urma să fie dusă la Electrecord, la Vasile Şirli. Era primăvara anului 1985, şi Holograf se pregătea pentru un al doilea album, încurajat şi de Şirli, care le spusese: „Succes extraordinar cu *HOLOGRAF 1*, scoatem *HOLOGRAF 2*!"

Materialul fusese făcut cu Marti Popescu la bas, care întărise secţia ritmică, pentru că George Petrineanu era bun, dar era mai mult inginer decât basist. De fapt, toţi erau ingineri... Iniţial, acest al doilea disc fusese aproape integral cu Gabi Cotabiţă – voce.

În perioada aceea, toată lumea se chinuia să-i obţină lui Gabi viza de ieşire din ţară. Intervenţii peste tot, pile şi o situaţie de-a dreptul hilară: Gabi locuia cu viză de flotant în Capitală, pentru că îşi făcuse buletin de Bucureşti, dar actele de plecare din ţară trebuiau depuse la Craiova, unde avea domiciliul stabil. Şi de acolo, îi tot spuneau să se mute în Bucureşti, că nu va mai avea nevoie de viza de la Craiova. Ca şi cum o intrare în Capitală era un lucru atât de uşor. Oricum, inginerul Cotabiţă lucra la şapte minute de mers pe jos, la Oficiul de Calcul, cânta seară de seară la un restaurant, avea un apartament de trei camere în buricul târgului, financiar stătea foarte bine. De ce s-ar fi mutat? La Bucureşti n-ar fi avut nici casă, nici loc de muncă, or, în vremea lui Ceauşescu, nu-ţi permiteai să pleci oriunde dacă nu aveai un serviciu, pentru că riscai să te salte Miliţia de pe stradă. Poate dacă ar fi încercat un transfer... Dar nici aşa nu era uşor de rezolvat, mai ales că Gabi era deja căsătorit, avea un copil, iar soţia aştepta să nască gemenele.

Şi a venit invitaţia pentru turneul în URSS... Începuseră repetiţiile, toată lumea era entuziasmată de perspectivă. Depuseseră dosarele pentru viză şi, într-o zi, Edi l-a sunat pe Gabi şi i-a spus: „Moşule, e negativ!" S-a apelat la toate cunoştinţele, dar Holograf era o trupă în afirmare, nu una tare, aşa că n-a reuşit să impresioneze pe nimeni. Gabi a înţeles că îi încurca şi s-a retras din formaţie chiar înaintea turneului, în care singurul solist vocal a rămas Mihai Pocorschi, cel care, până atunci, cânta câte două-trei piese într-un concert!

De această dată, nici premiile de până atunci, nici recomandările şi memoriile de activitate ale formaţiei Holograf n-au contat pentru cei care acordau vizele de ieşire din ţară.

Memoriu de activitate al formației de muzică ușoară Holograf

Laureată a trei ediții ale Festivalului Național „Cântarea României", distinsă cu premii de compoziție și interpretare la festivaluri naționale și internaționale (Club A, Craiova, Costinești), formația și-a continuat, în anul 1984, munca de creație, reușind să se impună atenției publicului ca una dintre principalele formații din România.

A imprimat un LP la Casa de Discuri Electrecord, care s-a bucurat de un real succes, fapt dovedit de cele două piese care au stat în topul revistei Săptămâna *timp de 15 ediții (*Rock-ul dezarmării *și* Singurătatea astronautului YX-5793*).*

Lucrul cel mai important este că, la 27 decembrie 1984, formația Holograf a fost premiată în cadru festiv, la sediul CC al UTC, de către primul-secretar, tovarășul Nicu Ceaușescu, pentru activitatea bogată susținută în anul 1984, pe plan cultural și social. Premiile au fost următoarele:

– *Premiul pentru cea mai complexă formație de muzică tânără;*

– *Premiul de Compoziție pentru piesa* Singurătatea astronautului YX-5793*;*

– *Premiul pentru cea mai bună voce rock, Gabriel Cotabiță.*

Anterior, fuseseră obținute și alte premii:

– *Premiul de Compoziție la Festivalul Internațional „Club A", București, 1981;*

– *De două ori, titlul de laureat la „Cântarea României", faza finală: Brașov, 1981, București 1983;*

– *Premiul Special al Juriului la Festivalul Național de Muzică Tânără, Craiova, 1983;*

– *Premiul Stațiunii Costinești la prima ediție a Festivalului de Muzică Tânără, Costinești, 1982*

În martie 1985, formația a susținut un recital în cadrul concursului „Melodii '84".

Încredințarea unui asemenea recital de către Consiliul Culturii și Educației Socialiste, alături de interpreți de renume mondial, ca Iosef Laufer și Corina Chiriac, reprezintă recunoașterea definitivă a valorii și popularității grupului.

Colaborând cu Radioteleviziunea Română, ARIA și alte instituții de profil, lucrând intens la un al doilea LP, pregătind apropiate turnee peste hotare, formația Holograf se recomandă, prin activitatea și realizările sale, ca unul dintre cele mai apreciate grupuri din România.

Toma Laurențiu
Director al Casei de Cultură a Studenților
„Gr. Preoteasa"
BUCUREȘTI

Două ruble

Deşi era un grup considerat încă la început de drum în România, Holograf a fost primit în URSS ca orice altă formaţie străină. Trataţi ca vedete, artiştii români au trăit experienţa primului turneu internaţional adevărat. Publicul era format din ruşi cu abonament la spectacole, dar şi din veterani de război, care aplaudau fericiţi la fiecare piesă.

Timp de o lună, românii au bătut URSS în lung şi-n lat: Kiev, Moscova, Ucraina, în total, vreo 20 de spectacole. Cântau în limba română, dar şi în engleză, cover-uri la modă în acea vreme, ca *I Just Call To Say I Love You*. Condiţiile de turneu erau extraordinare: locuiau în apartamente confortabile, cu mobilă albă, cu pian şi tot ce ţinea de civilizaţie. Aprovizionarea o făceau de la orice alimentară, unde găseai tot ce-ţi dorea inima, inclusiv whisky şi Martini.

La Sinferopol au ajuns după un zbor plăcut cu avionul în care se afla şi un grup de nemţi din RFG. Au coborât în aeroport şi s-au îndreptat spre unul dintre cele două autocare ce aşteptau, dintre care unul era un ICARUS obişnuit. S-au trezit chiar spunând „Fir-ar ei de nemţi!", convinşi fiind că celălalt autocar, ultraluxos, cu 16 fotolii telescopice, aer condiţionat şi baie, era pentru „capitalişti". Aveau să constate însă că se înşelaseră şi că autocarul de lux le era rezervat.

Într-o zi, Mihai Pocorschi le-a spus colegilor săi că pleacă până la Ambasada României să ducă un comision. A oprit un taxi şi i-a spus şoferului, în limba rusă, destinaţia. Călătoria, care a durat vreo oră, l-a făcut pe muzicianul român să se gândească la suma pe care-o va plăti. Se uita disperat la aparatul de taxat, fără

a înțelege bine ce se întâmplă. Ajuns la destinație, Mihai i-a întins șoferului toți banii pe care-i avea (nu puțini, pentru că erau bine plătiți acolo!) și a constatat cu uimire că-și alege doar două ruble și 45 de copeici. A fost momentul care l-a convins pe român ca pe toată perioada turneului să circule liniștit doar cu taxiul.

Invitați, în cadrul turneului, la un festival de rock, au crezut că muzica pe care o aud de pe stadion (ei fiind încă în afara acestuia) „curge" de pe o bandă, dar din nou s-au înșelat: erau trupe locale, care cântau extraordinar.

Pentru cei de la Holograf, turneul în Rusia avea să însemne enorm. Acolo au înțeles ce este show-biz-ul și cum trebuie tratat un artist. De fapt, acolo, dacă-ți puneai în gând să faci un grup, era simplu: mergeai la Filarmonică, le cântai ceva celor de acolo și erai angajat, cu un salariu mic, doar pentru a repeta. Cântai sau nu cântai, erai plătit pentru a te pregăti, până într-o zi când erai trimis în turneu. Sălile se umpleau la orice spectacol, în special cu oameni cu abonamente, și atunci te plăteau cu o sumă în plus pentru fiecare concert. Artiștii ruși de primă ligă câștigau într-un turneu mic echivalentul unui apartament. Cât despre marile lor vedete, gen Alla Pugaciova, oamenii nu se puteau apropia de ele...

Respingerea vizei l-a determinat pe Gabi Cotabiță să se retragă la Craiova și să cânte în continuare cu Redivivus (Vali Vătuiu – baterie, Valter Dionisie – claviaturi, Niki Temistocle – bas, Ionuț Ilicievici – chitară). Formația avea peste o sută de piese, preluări din repertoriul internațional, pe care le cânta fără partitură și cu care deținea supremația în zonă.

Într-o noapte, Cotabiță a avut o discuție foarte interesantă cu Sorin Chifiriuc, întors din străinătate și care cânta cu Domino. Se uita de dimineața până seara la posturile sârbești de televiziune ca să fie informat. O dată i-a spus lui Gabi: „Știi, viața noastră-i ca o gară prin care trec trenuri. De unde știi că ăsta n-a fost trenul tău? Sau poate se mai ivește ceva..., poate n-a fost să fie trenul tău!".

În 1986, Tino Furtună l-a sunat pe Gabi Cotabiță întrebându-l dacă vrea să înregistreze un cântec semnat de Ionel Tudor. Gabi a fost de acord și a repetat *Chemarea pământului*, maestrul George Grigoriu fiind atât de entuziasmat de vocea tânărului, încât i-a garantat că va face carieră.

Pentru fostul solist vocal al trupei Holograf, Gabriel Cotabiță, a urmat Festivalul Mamaia 1986...

Adio, dar rămân cu tine

Obligat să susţină toată partitura vocală în turneul sovietic, Mihai Pocorschi a făcut eforturi uriaşe, nefiind pregătit pentru o astfel de situaţie. Ar fi putut renunţa la turneu, dar n-a vrut să-şi dezamăgească prietenii, aşa că s-a „înhămat la jug", devenind solistul trupei.

Încă dinaintea turneului din URSS vorbise cu Dan Bittman să vină la Holograf, fiind clar că nu se mai putea colabora cu Cotabiţă.

Dar surpriza a venit în toamnă, chiar de la Mihai, care s-a îmbolnăvit de hepatită din cauza stresului. Şi asta, într-o perioadă în care luaseră cu toţii decizia de a renunţa la serviciu pentru muzică; unii se lăsaseră deja de muncă. Situaţia cea mai grea era pentru Pocorschi, căruia tocmai i se născuse al doilea copil, Vladimir. Deşi s-a hotărât de comun acord ca el să revină în grup după un timp, pentru o lungă perioadă, acest lucru nu a fost posibil: analizele nu ieşeau bine, orice efort de a merge la repetiţii însemna o săptămână de stat în pat. Atunci, Mihai Pocorschi s-a despărţit de grup.

Dănuț
(Dan Bittman)

Părinții mei s-au cunoscut în Ardeal, unde tatăl meu fusese detașat ca șef al Stației de Radioficare pe toată Transilvania. Mama mea era doctoriță și, după ce l-a cunoscut pe tata (care a cerut-o de nevastă), s-a mutat la București.

Eu m-am născut la 29 martie 1962, în București, nu știu la ce maternitate, dar, la naștere, doctorul mi-a dat o palmă la fund, iar eu am făcut pipi pe cravata lui. Să fi fost vreun semn?

Am locuit mai întâi în Piața Unirii, pe Strada Banu Mărăcine nr. 25. Pe locul casei noastre se află acum Magazinul „Unirea". Casa părintească era foarte mare, avea o curte uriașă și o pivniță inundată mereu de apa Dâmboviței și plină cu melci de apă. Era o fostă casă boierească, la etaj locuiau bunicii și avea vreo douăzeci de camere, amplasate oarecum în stil vagon. Era și o grădină de trandafiri, îngrijită de mama, care obișnuia să ne facă, mie și tatei, câte un duș cu furtunul din curte. Era foarte frumos.

Dar a venit Ceaușescu și ne-a demolat. Țin minte că venise buldozerul la poartă să ne dărâme, iar noi primiserăm în schimb un apartament confort III în Ferentari. Ai mei l-au refuzat și apoi am locuit pe Labirint, colț cu Popa Nan, dar și aici am fost demolați mai târziu.

Am rămas legat sufletește de Piața Unirii (din care nu s-a mai păstrat decât Hanul lui Manuc), pentru că era o zonă frumoasă, cu un parc uriaș în fața casei... treceau tram-

vaiele... Acolo am văzut funeraliile lui Gheorghiu-Dej, fost secretar general al PCR, şi ştiu că, deşi eram foarte mic, m-a impresionat ceea ce văzusem.

Am fost un copil dificil şi făceam multe năzbâtii: alergam pisicile prin curte, iar bunica mă fugărea văzând cum chinuiesc bietele animale; mă căţăram peste tot şi apoi cădeam de acolo. O dată i-am speriat rău de tot pe ai mei, după o căzătură de-asta; nu mai aveam aer, dar noroc cu medicii din familie!

Eram răsfăţat, capricios şi pentru că eram singur la părinţi. Mama şi-a dorit foarte mult un copil şi s-a întâmplat să-l aibă târziu, existând câteva tentative anterioare, mai puţin fericite. Fiind unicul ei copil, şi-a revărsat toată dragostea asupra mea, oferindu-mi tot ce avea mai bun.

Părinţii... Nu-ţi dai seama, atunci când eşti tânăr, cine sunt şi ce rol au în viaţa ta. Mama a avut un rol de echilibru şi m-a ajutat enorm, poate chiar prea mult. La un moment dat, am vrut să aflu cine sunt eu, fără sprijinul mamei, şi chiar îi reproşez câteodată că nu m-a lăsat mai de capul meu.

Mi-e greu, totuşi, să o judec, pentru că am şi eu un copil şi s-ar putea să repet greşelile părinţilor. Acum înţeleg cât e de greu să fii părinte şi-i respect pe ai mei, iar pe mama o consider chiar un personaj.

Încerc de ceva vreme să-l descopăr pe tatăl meu, dar este greu să recuperez un timp atât de îndelungat în care nu m-a interesat ce se întâmplă cu el. Vreau să mă apropii mai mult, să înţeleg ce s-a întâmplat de fapt într-o perioadă care apare ca o pată albă în viaţa mea. M-am bucurat că a citit un articol în care declaram că bunicii mei ar fi din zona Chişinăului şi mi-a spus că ar fi momentul să-mi cunosc familia. Este adevărat că bunicii mei fuseseră deportaţi acolo şi tata m-a trimis, atunci când am ajuns la Chişinău, să văd dacă mai există casa lor. N-am găsit nimic, acolo, lângă Parcul Central din Chişinău, dar am înţeles că, de fapt, bunicii erau din Galaţi, deci eu am şi sânge de moldovean. Însă partea mea ardeleană – dinspre mamă – m-a influenţat mai tare în educaţie.

Vacanţele mi le petreceam la bunici, în Cluj, unde am făcut şi o parte din grădiniţă acolo. I-am exasperat pe ai mei, pentru că, la un moment dat, uitasem româneşte şi nu vor-

beam decât ungureşte. Ei nu înţelegeau nimic din ce le ziceam eu: *Jó estét kívánok, nagyan szép, jó napot kívánok, köszönöm, csokolom...*

Îmi amintesc de vecinii noştri, Szébe neni şi Szébe bácsi, cu care mergeam la plimbare în pădurea Horia şi vorbeam maghiara. Aveam şi o mătuşă care mă fugărea cu papucul ca să mă liniştesc.

A fost o perioadă minunată... Şi azi îmi dau lacrimile când ajung pe strada bunicilor mei. Casa lor mai există, ei nu mai sunt de mult şi-atunci merg la Turnul de paraşutism şi-mi aduc aminte de copilărie... Acolo, la Cluj, mi-a rămas inima!

Hai să vorbim şi despre zodia mea – Berbec –, deşi, de multe ori, nu mi se potriveşte ce scrie acolo.

Da, sunt destul de impulsiv, mă duc cu capul înainte şi lovesc cu coarne de berbec, îmi place munca de pionierat, dar nu duc întotdeauna până la capăt lucrurile începute. Iubesc tot ce-i nou, să descopăr, să deschid drumuri, în rest..., cam cum scrie la zodie!

Măi băiete, tu nu ştii nimic;
trebuie să înveţi totul de la zero;
DECI HAI SĂ ÎNCEPEM SĂ CÂNTĂM!

Nu ştiu cât de mult ţine de zodie partea mea muzicală; oricum, începuturile i le datorez unui vecin, Mihai Filip. El jucase în filmul *Prea mic pentru un război atât de mare*, cânta la trombon şi făcea zilnic o gălăgie înfiorătoare. De la Mihai am auzit prima dată de Beatles. Era incredibil de impresionat de John, Paul, Ringo şi George, dar eu nu înţelegeam mare lucru din Beatles, pentru că aveam vreo 8-10 ani. Oricum, la noi în casă se asculta foarte multă muzică clasică, dar şi Tom Jones, Beatles, The Federals, alte formaţii din vremea aceea. Ai mei aveau tot felul de discuri şi, probabil, aşa se explică pasiunea mea pentru muzică. Dar mai era ceva: taică-meu cânta la vioară, fratele său, unul dintre cei mai buni cardiologi de la Filantropia, era tot violonist, şi fondator al orchestrei

medicilor. Ei s-au chinuit să mă învețe să cânt la vioară, dar nu s-a prins mare lucru de mine. Așa că, după doi ani, am renunțat, dar acum îmi pare rău, pentru că m-ar fi ajutat mult în cariera muzicală.

Ascultând multă muzică în familie, mi s-a părut foarte ușor de făcut carieră în direcția asta. Aveam senzația că pot face muzică sau actorie, oricum, ceva care ține de artă mă pasiona. Mi-a plăcut și arhitectura și am încercat să fac asta, dar n-am reușit. Am studiat totuși câte ceva, pentru că mi-a plăcut; iubesc și acum construcțiile, decorațiunile interioare.

Începuturile mele muzicale se leagă de liceu, pentru că acolo aveam tot felul de colegi care cântau în trupe. Am urmat Liceul German, unde cântatul era o adevărată tradiție. Profesoara noastră, doamna Vegreu, ne-a învățat să cântăm pe voci – eram la cor, știam de la ea și puțină teorie muzicală.

Chiar dacă Liceul German era considerat unul de „fițoși", am avut niște colegi extraordinari, cu care mă întâlnesc și acum cu mare drag.

Toți ne considerau mai deosebiți, pentru că germana era limba lor maternă, iar româna, ca și engleza sau franceza, era o limbă străină. Eu cred că mi-a prins foarte bine ceea ce am învățat acolo, prieteniile erau trainice și s-au păstrat în timp.

De colegele mele eram îndrăgostit încă din clasele a VI-a – a VII-a. Țin minte că o iubeam nebunește pe Kita, Cristina Pavelescu – o iubea toată clasa. Venise de la o altă clasă și toți băieții erau îndrăgostiți de ea și-i făceau curte. Ea a fost prima mea mare dragoste, dar, din păcate, prin clasa a IX-a, a plecat în Germania. La sfârșitul liceului, m-am dus după ea, pentru că eram încă îndrăgostit, dar iubirea noastră n-a mai continuat.

Tot în școala germană, am făcut mult sport. Era o tradiție a sporturilor de iarnă (am făcut ski) și a baschetului (care nu prea m-a atras). Sporturile mele preferate rămân fotbalul și tenisul de câmp.

La română aveam un profesor extraordinar, Nicolae Saftu, fost elev al lui Călinescu. Făcea niște ore formidabile, îți transmitea o stare deosebită, greu de descris, și cred că-i datorăm mult respect. Deși avea 60 de ani, era un tip foarte

elegant, de un rafinament fantastic, parfumat şi bine îmbrăcat, genul de profesor care impresiona imediat cu orele sale ca o poezie.

Am avut un profesor deosebit şi la matematică, pe domnul Ozescu; dar şi la istorie, Popeu, care mi-a fost şi diriginte. Oameni educaţi, foarte interesanţi şi bine pregătiţi, care ne-au marcat viaţile şi de care ne place să ne aducem aminte.

Ca adolescent, m-am simţit frustrat, aveam o grămadă de vise şi de neîmpliniri. Aşteptam mereu să mi se întâmple o minune. Credeam în minuni, în întoarceri ale destinului, aşteptam să mi se întâmple ceva spectaculos. Pe vremea aceea, stelele-mi spuneau mai mult decât pământul. Credeam în noroc, în destin, dar nu întotdeauna m-au ajutat. Pot să spun totuşi că am fost un norocos, dar minunile în viaţă mi le-am făcut cu mâna mea.

După ce am absolvit liceul, am fost plecat trei luni în Germania. Puteam să rămân acolo, ai mei mi-au spus să mă gândesc bine ce vreau să fac, dar eu m-am întors. Aveam 18 ani şi îmi iubeam casa, ţara. Acolo nu eram în largul meu, poate şi pentru că ar fi trebuit să-mi caut de lucru, chiar să muncesc şi să mă înscriu la o facultate. Nu voiam aşa ceva, de aceea am revenit şi am început pregătirea pentru arhitectură. Un coleg al meu, Mihai, era toboşar la formaţia Blitz, o trupă bună în acea perioadă, pentru că în ea activau nume sonore, ca Adrian Daminescu, solist, sau Ştefan Elefteriu, care cânta la vioară electronică, lucru foarte rar pe atunci, şi care a ajuns compozitor. Eu mergeam des la repetiţiile lor, pentru că-mi plăcea ce făceau. O dată s-au certat cu Daminescu, iar peste o săptămână aveau spectacol. Le-am propus să repete cu mine, deşi le-am spus că nu ştiu să cânt, dar măcar să-şi poată face treaba până vine Daminescu. El n-a mai venit, aşa că am rămas cu Blitz. Ştefan Elefteriu mi-a spus din prima: „Măi băiete, tu nu ştii nimic; trebuie să înveţi totul de la zero, deci hai să începem să cântăm. Ai calităţi, dar..." Am început munca; repetam şase-opt ore pe zi. Mi-am vândut un costum de ski adus din Germania, la care ţineam enorm, ca să-mi cumpăr primul meu microfon. Nu te numeai solist dacă n-aveai microfon, asta era regula.

Deși am făcut facultatea în vreo șapte ani, am acumulat cunoștințe, fie ele de matematică, fizică sau „betoane"

Debutul meu solistic s-a întâmplat cu formația Blitz. Repetam la Casa de Cultură „M. Eminescu", unul dintre locurile cele mai importante din București, pentru că acolo erau trei-patru concerte mari pe săptămână, începând cu Iris, care rupea sălile, Progresiv TM, Phoenix trecuse pe la „Clubul de la ora 7". Era o atmosferă extraordinară; lumea nu se putea exprima altfel, așa că își canaliza talentul spre muzică, artă, în încercarea de a protesta. Noi repetam în beciul Casei de Cultură și țin minte că Aurel Gherghel, un împătimit și bun cunoscător al fenomenului rock, a venit la noi în pauza unui concert Iris. Repetam ca la un spectacol, cu lumini și tot ce mai trebuia. El ne-a spus: „Gata, băieți! După Iris, cântați voi!"

Și-uite așa, am apărut și noi, formația Blitz, după ce sala se rupsese în două la Iris (era prin '81-'82, și ei erau într-o perioadă foarte bună). I-am văzut din culise pe cei pe care-i admiram mult: Nuțu Olteanu, Adrian Ilie, Cristi Minculescu, Nelu Dumitrescu, Marti Popescu. La finalul recitalului lor, sala era în delir. Urmam noi. Am intrat pe scenă gândindu-mă: „Stai să ne vezi pe noi după Iris!"... Jumătate din sală plecase, cealaltă aștepta să ne asculte. Așa am debutat eu, oficial, într-un spectacol.

Atunci m-au remarcat cei de la Domino, cu Radu Răducanu – un toboșar foarte bun – și Bogdan Stănescu. Trupa tocmai se destrămase, prin plecarea lui Sorin Chifiriuc. Într-o zi, după acel spectacol de debut, m-a căutat Radu Răducanu, pe care-l consideram un mare artist, și mi-a propus să cânt cu Domino. Am mers la o repetiție a lor și am rămas surprins: într-o sală uriașă, la ultimul etaj al Teatrului „Giulești", lângă o masă de biliard, erai niște scule formidabile pentru vremea aceea. Am zis că nu-i adevărat ce văd! Cât despre piesele lor, le știam pentru că-i ascultasem la repetiții, și-mi plăceau.

M-am despărțit de Blitz și am trecut la Domino, a doua trupă din viața mea. N-am stat prea mult nici acolo însă, pentru că băieții trecuseră de perioada de glorie și aveau tot felul de preocupări: jucau cărți, yams...

La Domino, s-au schimbat tot felul de formule până când a venit Anton Hașeaș, fost basist la Iris și unul dintre membrii fondatori.

Anton mi-a fost bun prieten. Părinții săi erau chirurgi, iar el era unul dintre puținii, dacă nu singurul din București, care aveau un video. Mergeam la el, vedeam tot felul de concerte, filme, apoi ieșeam pe stradă, în Berceni, și ne întristam când vedeam ce-i în jurul nostru. M-am apropiat foarte mult de Anton și am aflat că avea un singur gând: să plece din țară. Într-o seară, chiar mi-a spus: „Dane, mâine încerc să fug prin Cehoslovacia!". A fost un șoc pentru mine. Atunci n-a reușit ce și-a propus, dar mai târziu a plecat oficial în Luxemburg.

Cu Domino am cântat într-o vară la Restaurantul „Albatros". Erau spectacole adevărate, cu repertoriu cincizeci la sută Beatles, în rest, piese ale unor trupe noi. Așa am aflat cu adevărat de „minunea Beatles". Cântând, simțeam muzica lor altfel și știu că m-au influențat foarte mult.

Într-o zi, Anton mi-a spus că facem o trupă nouă, cu Adrian Ilie, care plecase de la Iris. Înainte de întâlnirea cu Adrian, acesta m-a instruit: „Vezi că Adrian bea cafea, fumează"... Eu eram un novice, aveam 22 de ani, nu beam, nu fumam.

Ilie ne-a primit excelent, dar ne-a destăinuit că și el dorea să fugă din țară, făcuse deja zeci de memorii la Comitetul Central al PCR.

Și-atunci, am înființat formația Incognito (cu Niky Dinescu la baterie), cu care am muncit o vară întreagă pentru a scoate opt-zece piese cu care să ne prezentăm în fața publicului. În toamnă am fost bine primiți, deși era greu să te impui când existau Iris, Compact, Roșu și Negru.

Eu intrasem la facultate pentru că părinții voiau neapărat să am o meserie. N-a fost să fie Arhitectură, dar am reușit la Hidrotehnică. Deși am făcut facultatea în vreo șapte ani, știu că m-a ajutat mult să-mi desăvârșesc personalitatea. Am avut

multe de învățat: am deprins o anumită rigoare, am acumulat niște cunoștințe, fie ele de matematică, fizică sau „betoane"... Facultatea m-a ajutat mult să gândesc logic, să-mi structurez informațiile. Acum îmi pare bine că părinții au tras de mine să termin facultatea, deși, la vremea aceea, mi se părea ceva atât de greu și inutil...

La sociologie aveam un profesor extraordinar, N.S. Dumitru, la care nu chiulea nimeni, pentru că ne povestea niște lucruri greu de imaginat pe atunci, ca, de exemplu, venirea momentului revoluției.

M-am transferat la seral, pentru că, având concerte și turnee, lipseam de la cursuri. Decanul mi-a spus, la sfârșitul facultății, că am trecut ca gâsca prin apă, așa că să dau măcar un spectacol, în cantină, cu formația (Holograf, în momentul absolvirii).

Călin Popescu-Tăriceanu mi-a fost îndrumător de proiect și am dat examenul de diplomă cu el. M-a felicitat și mi-a spus că teza e foarte bună, că acum are altă părere despre mine, nu doar aceea că am trecut prin facultate ca o vedetă! Am rămas prieteni buni și acum!

Pe Dinu Patriciu l-am avut profesor când mă pregăteam pentru Arhitectură. El dădea meditații unei adevărate școli de arhitecți.

Revenind la prima iarnă de student, am plecat la Predeal, la ski, pentru că microbul unei munci profesioniste și al turneelor nu mă atinsese. Într-o seară, m-am trezit în cameră cu Anton și cu Adi Ilie, care mi-au spus: „Băiețică, hotărăște-te ce faci, că noi vrem să câștigăm bani din muzică. Mergem la Cenaclu!"

Mie îmi plăcea gașca Holograf, era simpatică, dar fără pretenții de trupă profesionistă

De Revelion, am cântat la Cenaclul Flacăra. Țin minte că la vizionarea trupelor noi, care voiau să intre în cenaclu, toată lumea îl aștepta pe marele poet ca pe un președinte de stat. Când venea, toți erau în picioare, strigau lozinci și aplaudau.

Eu eram tuns foarte scurt, iar ceilalți, pletoși, nu înțelegeau ce-i cu mine. Am rezistat în Cenaclu aproape două turnee. Nu mi-a plăcut decât că am cunoscut câțiva oameni deosebiți și că exista un regim de spectacole profesionist. Așa că n-am rămas mult cu Incognito în Cenaclu.

Ruptura s-a produs la Deva. Cu o seară înainte cântasem la Brad, unde am simțit deja că nu mai suportam umilința, autoritarismul, așa că am hotărât să plecăm. A fost o noapte cu multe peripeții... Ducu Bertzi și Costică Dragomir au încercat să ne convingă să nu facem prostia asta, pentru că nu vom mai primi bani. Din cenaclu nu plecai când voiai tu, ci numai când erai dat afară cu vot de blam. Totuși, a doua zi am plecat de la Deva, deși veniseră Miliția și Securitatea la hotel! Păunescu ne amenința că ne arestează pe toți – de fapt era un scenariu pe care-l cunoșteam și despre care discutasem toată noaptea. Tehnica lui, atunci când îl supărai sau rosteai un cuvânt nepotrivit, era să cheme Miliția spunând că l-ai calomniat și să te amenințe cu arestarea dacă nu rămâneai în Cenaclu.

Au fost niște scene penibile în holul hotelului, dar, pentru că toți eram puși în gardă, am știut cum să-l domolim. A fost o victorie pentru vremurile respective. Și am plecat. Adi Ilie cocheta deja cu ideea de a se întoarce la Iris, deoarece Cristi Minculescu cânta de vreo opt luni în cenaclu, cu copiii lui Păunescu. Primea 500 de lei pe seară, și asta-l făcea să uite de trupa lui, Iris, care n-avea solist de atâtea luni... Asta, de când Nuțu Olteanu hotărâse că Iris nu are ce căuta în Cenaclu, iar Cristi rămăsese totuși acolo. Colegii lui au încercat toate variantele de solișți, dar nici unul nu se potrivea cu stilul lor.

Adi Ilie s-a întors în cele din urmă la Iris și mă tot chema la repetiții. M-am dus să-i văd și am rămas gură-cască: în afară de Adrian Ilie, i-am cunoscut în carne și oase pe Marti Popescu (unul dintre mentorii de mai târziu ai Holografului), pe Nuțu Olteanu (un chitarist cum nu mai avea România atunci) și pe Nelu Dumitrescu.

Mai în joacă, mai în serios, băieții m-au invitat să cânt o piesă a lui Ilie. La repetiții erau prezenți și doi chibiți ai formației și buni prieteni: ing. Năstăsescu și Costas Caracostas –

care trecuse şi el pe la cenaclu. După ce m-au ascultat cântând, ei au spus: „Gata, ăsta e! Tu eşti solistul lui Iris!“ Nuţu mi-a pus în braţe o casetă, spunându-mi: „Uite, trebuie să înveţi să cânţi ca Minculescu!“

Am început repetiţiile urlând de nebun, câte două ore înainte de a-mi veni colegii. Solist la Iris am fost aproape un an, dar atunci am învăţat multe: de la Nuţu am înţeles ce înseamnă să fii profesionist, ce să asculţi, cum să cânţi, ce atitudine să ai. Mă uitam în dreapta mea, pe scenă, şi vedeam un profesionist; asta a contat enorm ca lecţie de scenă.

Perioada Iris a fost extraordinară pentru mine, dar erau mulţi care încă îl iubeau pe Minculescu...

La facultate îmi mergea tot mai prost, am şi pierdut anul acela. Trebuia să-i liniştesc pe părinţii mei, care erau tot mai îngrijoraţi. Cristi voia să se întoarcă la formaţia lui, după un an de absenţă, aşa că am hotărât să plec de la Iris şi să-mi văd de facultate... „Inginerul Dănuţ“...

Asta s-a întâmplat până când a fost înlocuit Marti Popescu, care m-a sunat în 1985 spunându-mi că e la Holograf şi să vin şi eu. De fapt, mă sunase pentru că lui Cotabiţă nu-i ieşise viza de URSS, şi n-aveau solist pentru turneu. Mie îmi plăcea gaşca Holograf, era simpatică, dar fără pretenţii de trupă profesionistă. Era o formaţie de studenţi şi ingineri stagiari haioşi, pe care-i văzusem la câteva spectacole în Club A, cu Gabi Cotabiţă, care era un solist extraordinar. Îmi plăcea de Pocorschi, Edi, Tino, iar pe Gabi îl admiram mult.

Cântam printre dinţi ca Minculescu şi aveam „atitudinea Iris“

Ţin minte că văzusem Holograf într-un spectacol la Teatrul „Ion Creangă“ în care Tino a apărut în cămaşă de noapte, cu fes şi o lumânărică în mână. Mi-au plăcut foarte mult. Era o trupă boemă, dar fără pretenţii de profesionişti. Lucrurile s-au schimbat însă radical când a venit Marti. Eu n-am putut merge în turneul din URSS din cauza facultăţii, dar, la înapoierea lor, Marti m-a chemat. I-am cunoscut pe

noii colegi, Edi, Tino, Mihai, pe care-i consideram oameni deosebiți, cu studii, educație, preocupări interesante și care mi-au plăcut foarte mult.

Am dat „proba de foc" în fața nevestelor, prietenelor, iubitelor, la Ștrandul UTC. Nimeni nu m-a plăcut. Familia Holograf era îndurerată și se-ntreba: „Cine-i ăsta?". Cântam printre dinți, ca Minculescu, și aveam „atitudinea Iris". Holograf era însă altceva; cum să cânți *Balada controlorului* cu dinții strânși?! Eu rămăsesem cu sufletul la Iris, făceam comparații tot timpul și nu-mi plăcea ce se-ntâmpla acolo. Discutam des cu Pocorschi, încercând să-l aduc spre rock-ul care-mi plăcea mie, dar n-am reușit.

Apoi, Mihai a făcut hepatită. Și, într-o zi, ne trezim cu Nuțu la repetiții, chemat de Marti. Așa s-au pus bazele noii formații Holograf: Marti, Nuțu, Tino, Edi și Dan.

De atunci (1986), se poate vorbi de formația de profesioniști Holograf. Ziarele scriau că s-a strâns un supergrup, noi chiar ne simțeam o gașcă puternică, iar mie nu-mi era frică de nici o altă trupă.

Un capitol aparte în viața mea a fost cel al femeilor pe care le-am cunoscut, pe care le-am iubit, toate având ceva special pentru care mi-au plăcut. Împreună, dau o experiență totală, pentru că se completează reciproc; dar numai Liliana a reușit să îmbine inteligența feminină cu impulsivitatea mea.

Am încercat mereu să-mi protejez casa, familia, pentru că este simplu să cedezi indiscrețiilor presei și să-ți pierzi micile intimități. Lilianei, pe care am protejat-o de ochii presei, nu i-am dăruit un... inel, ci un copil, pe Ioan-Alexandru, puștiul venit pe lume în prima zi a anului 1999 și care mi-a schimbat radical viața: sunt mai puțin egoist, pentru că tot universul meu se învârtește acum în jurul său.

Îmi place să fiu pe scenă, să cânt, să degaj forță și mi se pare că cea mai grea e lupta cu timpul. Mereu îmi spun: „A mai trecut un an..."

HOLOGRAF 2

HOLOGRAF 2 se înregistrează cu Tino, Edi, Marti, Dan şi, parţial, cu Mihai. Cealaltă parte a LP-ului s-a tras cu Nuţu Olteanu, chitaristul care cântase până atunci la Iris. Şase dintre piesele albumului sunt trase cu el.

Luminile rampei, devenită ulterior Singur pe drum, are povestea ei, spusă de Dan Bittman:

„E o piesă de succes a anilor '80, în diverse interpretări, şi pe care formaţia se încăpăţânează să o cânte şi azi... S-a realizat şi o variantă în limba germană, pentru un festival din RDG. Teoretic, am primit acolo Premiul de Popularitate, dar premiul propriu-zis ne-a fost furat. Piesa a avut parte şi de nişte interpretări deosebite, una aparţinându-i lui George, fiul lui Edi, care nu pronunţa corect când era mic şi spunea «Sidu pe drum...». Cealaltă variantă îi aparţinea impresarului Iuliu Şuteu, care atunci când era sub influenţa lui Bacchus o cânta pe post de baladă populară."

În vara anului 1986, grupul cântă la Costineşti, iar toamna porneşte într-un lung turneu prin ţară.

Pentru formaţia Holograf, care începuse să trăiască numai din muzică, noţiunea de turneu presupune două mari perioade: înainte de 1989 şi după 1990.

La început, plecau din Bucureşti cu echipamentul încărcat în autocar şi brăzdau ţara. Aveau patru mari turnee pe an, iar în sezonul estival cântau la Costineşti. Era o schemă prestabilită, care s-a păstrat până la Revoluţie.

Dacă, înainte, patru bilete la spectacol echivalau cu prețul unei camere de hotel, adică 96 de lei, la o medie a biletului de 25 de lei, după 1990 a apărut o diferență uriașă între costurile unui spectacol și prețul biletului, respectiv puterea de cumpărare a românului. Automat, turneele cu bilete au dispărut.

Erau în anii '86-'87 sute de spectacole cântate „live" de Holograf, Iris, Compact. Incluzând serile de la Costinești, cu câte două concerte pe zi, timp de 90 de zile, Holograf avea în jur de 400 de spectacole pe an. În fiecare oraș erau câte două-trei spectacole; la Suceava au ținut cinci spectacole în două zile, inclusiv la matineu.

Satisfacțiile erau mari, ceea ce îi ajuta pe artiști să reziste ritmului concertelor incluse în turnee lungi și foarte grele.

Primul turneu profesionist al Holografului s-a realizat datorită unui impresar din Sibiu, Iuliu Șuteu, care făcuse turnee și cu Phoenix. El le-a zis băieților: „Gata, mergem în toate satele, comunele, orașele, cătunele. Nu scăpăm nimic". Au fost 56 de zile de turneu, cu câte două-trei spectacole pe zi. Nu era ușor, pentru că lipseau apa, căldura, mâncarea, orice drum undeva în țară fiind o adevărată aventură. Concurența era mare, dar Holograf trăia din aceste cântări, așa că trebuia să facă față greutăților impuse de sistem.

HOLOGRAF 2 - 1986 (LP)

FORMAȚIA

Edi PETROȘEL
Tino FURTUNĂ
Nuțu OLTEANU
Dan BITTMAN
Marti POPESCU

PIESE

1. *Cu fiecare clipă*
2. *Umbre pe cer*
3. *Viața va învinge*
4. *Luminile rampei*
5. *Balada pescarului amator*
6. *Lumea de vis*
7. *Vino*

MUZICĂ: Edi PETROȘEL
Mihai POCORSCHI
Tino FURTUNĂ
Romeo VANICA

TEXT: Mihai POCORSCHI
Dan BITTMAN
Mihai POCORSCHI
Dan VERONA

Discul consacra o nouă orientare stilistică a Holograf-ului – un hard-rock melodios, pe gustul fanilor rock, dar și al iubitorilor de sonorități soft.

Băieți de bani-gata

Venirea lui Dan a însemnat o nouă etapă în viața formației. Chiar dacă la început nu știa să comunice cu oamenii, pe parcurs a învățat multe, pornind de la întrebarea fundamentală: de ce te urci pe scenă? Să-ți iubești publicul și să-i dăruiești tot, nu doar să cânți niște note.

A fost o vreme în care lumea era influențată de Iris și-și dorea să vadă doar acest stil la toate trupele. La rândul lor, formațiile se întreceau să fie cât mai tehnice și mai „rele", scăpând din vedere că nu acolo era secretul.

În timp, lucrurile s-au domolit, publicul a început să asculte mesajul, să caute piesele care transmiteau ceva.

Muzician cu multă personalitate, Nuțu Olteanu l-a învățat pe Bittman cum să abordeze un spectacol. Într-un concert la Costinești, mii de oameni înghesuiți pe un deal din fața scenei nu reacționau în nici un fel la piesele Holograf. Atunci, Nuțu a spus: „Ori voi, ori eu!". A aruncat haina de pe el, și-a călcat chitara în picioare, și, în două minute dealul luase foc! Avea Nuțu tehnica de a ști ce trebuie făcut pe scenă. L-a învățat multe și pe Dan, un individ arogant la început, care cânta cu alți băieți de bani-gata. Aceasta era percepția unora despre formația Holograf.

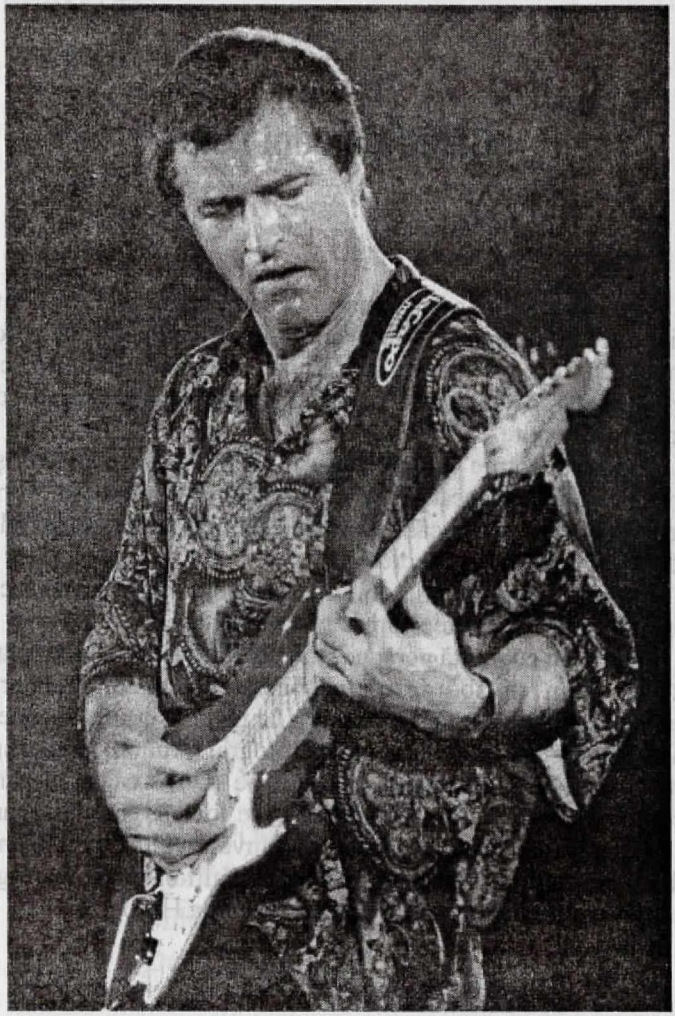

Nuțu
(Ion Olteanu)

Nu-mi aduc prea bine aminte, dar cică-s născut la 10 august 1957, în București, primul copil la părinți. Ai mei erau din zona Argeșului, de undeva între Pitești și Râmnicu-Vâlcea.

Locuiam într-o casă, pe Șoseaua Giurgiului, apoi, când eram în clasa a II-a, ne-am mutat la bloc, în Berceni. Am fost un copil dificil, mofturos la mâncare, slăbuț și foarte răsfățat. Făceam o grămadă de pozne și cred că de aceea mi-a plăcut mai mult la casă – aveam o curte mare, unde puteam să mă joc în voie cu prietenii.

Prima mare aventură din viața mea am avut-o pe la 12 ani, când, după o joacă pe cinste cu prietenul meu Nicu, priveam visători asfințitul. Era august, toată lumea povestea despre vacanța la mare, iar noi nu văzusem marea vreodată și nici ai noștri n-aveau de gând să ne împlinească acest vis. Ne-au trebuit doar cinci minute ca să ne hotărâm să mergem la mare. Cu 25 de lei în buzunar (într-o vreme când biletul de tramvai costa 25 de bani), ne simțeam în siguranță.

Aventura putea începe, așa că am luat tramvaiul 12 spre Gara de Nord. O dată ajunși pe peron, am studiat mersul trenurilor și am constatat că spre Constanța puteam porni abia la miezul nopții. Plecasem de acasă în mare grabă, fără vreun alt bagaj decât pantalonii scurți, cămașa pepit de școală și tenișii, cu care eram pe noi. Ne apucaseră frigul și foamea, de aceea am decis să plecăm oriunde, pentru că aveam prea mult de așteptat trenul de Constanța. Eu pendulam deja spre ideea că poate ar fi mai bine să ne întoarcem acasă, convins

fiind că părinții sunt îngrijorați. Nicu însă nu voia să revină asupra hotărârii, pentru că oricum lua o mamă de bătaie serioasă dacă ajungea acasă la ora aceea.

Ei, și dacă așa s-au brodit lucrurile și nu ne mai puteam întoarce acasă cu nici un chip, am decis să fugim în lume. Dar mai întâi să dăm o raită la mare, să vedem ce-i acolo de se înghesuie toți vara, apoi să ne ascundem pe un vapor și să plecăm în America. Băieți de treabă, de acolo aveam să le trimitem părinților o vedere pentru a ști că suntem sănătoși!

Tocmai se anunța plecarea unui tren spre Galați și ne-am instalat comod într-unul dintre WC-uri, pentru a nu da ochii cu nașul. N-a fost foarte ușor să ne strecurăm în vagoane și nici în toaletă nu puteam rămâne prea mult, pentru că se făcea coadă în fața ușii. Oricum, am ajuns la Galați, apoi ne-am aruncat repede în trenul spre Constanța – obiectivul nostru de puști fără minte!

La primele ore ale dimineții, eram instalați lângă o întindere uriașă de apă care, culmea, avea un mal pe care-l vedeam! Altfel ne închipuisem noi marea: apă cât vezi cu ochii, valuri, pescărușI, or, ceea ce ni se oferea privirii nu semăna deloc cu imaginea noastră. Eu, mai deștept de felul meu, am zis c-om fi nimerit într-un golf al mării...

Se făcuse ora 4 a amiezii când un pescar ne-a auzit vorbind și ne-a spus că la vârsta noastră el stătea numai la mare, nu pe malul lacului. Ne-am strâns iute hainele și, după ce am trecut șoseaua, ne-am trezit în fața mării, cea adevărată, pentru care fugisem de acasă. Era chiar așa cum văzusem în filme și la televizor, cu mulți oameni pe plajă și cu alte sute bălăcindu-se în apă. Ne-am aruncat fericiți în mare și am făcut o baie pe cinste.

Uitasem și de foame, și de oboseală, dar seara am început să ne întrebăm unde vom dormi. După ce am mâncat niște pâine goală, ne-am strecurat într-un camping, căutându-ne un culcuș. Vigilent, paznicul ne-a prins și a chemat Miliția, care a venit imediat și a început să ne pună întrebări. Am încercat să mințim că suntem din Galați, apoi am recunoscut că locuim în București și că am fugit de acasă.

Ne-au dus într-un arest de minori plin cu tineri până la 18 ani care făcuseră tot felul de fapte rele. Ce-i drept, ne-am

cam speriat: veneau bărbații ăia în uniformă și atunci trebuia să sărim din pat și să luăm poziția de drepți, pentru că altfel riscam să fim pălmuiți. Am stat acolo...

„Câte zile n-ai știut de mine, măicuță?" – „... Vreo săptămână! Îi plăcea foarte mult în apă, iar eu mă gândeam să nu se fi întâmplat vreo tragedie la țtrand... Soră-sa, Mariana, care avea opt ani, mi-a zis că la morga Institutului de Medicină Legală „Mina Minovici" fusese adus un băiat îmbrăcat ca Nuțu. Mi-a venit rău... Noroc de socru-meu, care m-a liniștit că nu-i băiatul nostru acela. Atunci nu l-am bătut, ba chiar mi-am reproșat că nu sunt o mamă bună și că, deși casnică, nu pot avea grijă de copiii mei. În schimb, când a venit taică-său de la serviciu, l-a bătut cu cureaua de mă durea sufletul văzându-l..."

Asta a fost cu fuga de acasă, dar s-au mai întâmplat și altele...

Învățam, ne mai sărutam,
ne mângâiam, în fiecare zi
mai zbura câte o hăinuță de pe noi

Cu dragostea, am început tot devreme. Eu eram în clasa a V-a, iar ea, într-a V-a bis, pentru că era repetenta clasei. Nu aveam idei preconcepute, așa că nu mă interesa că repetase clasa, ba chiar, fiind mai mare decât colegele ei, începuse să aibă forme, era frumușică, avea picioare și sâni frumoși – spuneam eu.

Îi căram zilnic ghiozdanul atunci când o conduceam spre casă. În drum, ne opream lângă un bătător de covoare, unde stăteam câte o oră de vorbă, iar la plecare îi atingeam ușor mâna, și asta-mi dădea niște fiori...

Până acasă țopăiam fericit într-un picior. Seara următoare, nu-i mai atingeam doar mâna, ci cotul, și din nou săream într-un picior până acasă. Apoi am început să ne pupăm, acolo, lângă bătător. Au fost primele senzații erotice ale unui puști de 11-12 ani. Prima mea dragoste s-a sfârșit așa cum a început, adică repede. A urmat iubirea din clasa a

VII-a, pentru ea, și a VII-a bis, pentru mine. Rămăsesem repetent din cauza „profei„ de română, Marinescu, pentru că mie-mi plăcea literatura, dar mai puțin gramatica. Mă lăsase corigent dintr-o prostie, pentru că aveam perioade când chiar învățam și luam note de 8 și 9, dar și zile când chiuleam, după care luam 2 și 3.

În ultimul trimestru dintr-a VII-a, avusesem de învățat *Moartea căprioarei*, care mi-a plăcut atât de mult, încât am învățat-o toată pe de rost, deși era foarte lungă. Am surprins-o pe profesoară, care era convinsă că nu știu nici cele două-trei strofe obligatorii ca temă. M-a scos la tablă, hotărâtă să-mi dea o notă proastă, dar n-a avut ce face, pentru că știusem perfect, și mi-a pus 8, deși meritam 10 cu felicitări.

A urmat o perioadă în care nu mă mai interesa română și chiuleam ca să merg la filme. Profesoara s-a enervat și, atunci când m-am prezentat la oră pentru că mai aveam nevoie de o notă, m-a pedepsit. Nu învățasem nimic pentru că-mi calculasem media: 8+2, îmi ieșea media 5, deci suficient. Numai că am primit nota 1 (pe care n-o luasem în calcul) și am rămas corigent! Am învățat toată vara, iar toamna m-am prezentat în fața comisiei, din care făcea parte și un profesor cumsecade, care voia să mă treacă. Marinescu mi-a spus însă că mă așteaptă anul viitor, tot într-a VII-a, pentru aprofundarea materiei. Mi s-a făcut negru în fața ochilor când am înțeles ce se întâmpla și că tot efortul meu de a învăța, renunțând să merg la ștrand, fusese în zadar. M-am înfuriat și am ieșit trântind ușa, drept pentru care m-au lăsat repetent.

Am pornit spre casă și, când mi-am dat seama de dimensiunea catastrofei, am bufnit în plâns. Deși tatăl meu, ofițer de securitate cu funcție mare, ar fi putut interveni pentru mine punând o „pilă“ unde trebuia, am preferat să nu-l oblig să facă asta pentru că era un tip prea corect (colonel fiind, primise două ștampile de radar pe permis și nu vociferase!).

Eram trist că urma să mă despart de colegii mei și mi-era teamă că voi fi arătat cu degetul. În toamnă aveam să mă conving că nu era așa: noii colegi mă iubeau, nici un eveniment nu se organiza fără ca eu să fiu consultat, ce mai, eram eroul clasei. Începusem să am și ceva muzică pe-acasă, nu

cântam încă la chitară, dar eram respectat pentru cunoştinţele mele muzicale şi eram invitat cu magnetofonul Tesla la toate ceaiurile dansante.

În anul acela – a VII-a bis – am cunoscut-o pe colega mea Silvia Buşă. Mergeam în fiecare dimineaţă acasă la ea să învăţăm. Împreună cu alţi colegi, Ioana şi Petre, studiam mai ales la... anatomie. Noi ne duceam într-o cameră, ceilalţi doi în altă cameră, învăţam, ne mai sărutam, ne mângâiam, în fiecare zi mai zbura câte o hăinuţă de pe noi...

Era 8 Martie şi noi învăţam, ca de obicei, dar n-am luat în calcul că unele întreprinderi le dădeau liber femeilor de ziua lor. Aşa ne-am trezit cu mama Silviei acasă; fără să sune, a deschis uşa şi... noi am rămas cum eram: eu, în pantaloni, dar fără cămaşă, Silvia, doar în chiloţi. Maică-sa a făcut o criză, a început să ţipe la mine: „Ce i-ai făcut fetei? Dacă ai nevoie de curve, du-te pe bulevard!" Mi-a tras şi două palme, iar a doua zi s-a dus să mă reclame la dirigintă. Noroc cu femeia asta, profesoară de chimie, pe care am iubit-o pentru că arăta superb şi avea har pedagogic. La dirigenţie, fără a da nume, ne-a ţinut o lecţie pe care n-am s-o uit. Ne-a spus că înţelege dificila vârstă a adolescenţei, când sentimentele se trezesc, când ne descoperim pe noi înşine şi sentimentele noastre, dar că există un risc dacă gustăm din fructul oprit prea timpuriu, acela de a ni se părea prea amar. M-am reîntâlnit, după un timp, cu Silvia, şi atunci am trăit prima mea experienţă de bărbat.

M-am înscris la şcoala profesională, urmând să devin muncitor specialist în telecomunicaţii

Cu şcoala erau mereu probleme, pentru că aveam note bune la unele materii şi foarte proaste la altele. Eram un răzvrătit şi-i uram pe profesorii fără har, uniformele alea, numărul matricol pe care eram obligaţi să-l purtăm la vedere. De multe ori, m-au dat afară de la ore şi m-au trimis la tuns.

În copilărie și adolescență am fost și un sportiv pătimaș. Am iubit întotdeauna sportul și l-am considerat parte din viața mea.

Mai întâi am făcut atletism la Clubul „Constructorul", pe Olteniței. Am luat locul V pe capitală, la 50 m viteză copii, apoi m-am apucat de proba de garduri – care mi-a plăcut foarte mult.

Din cauza problemelor de la școală și a indicațiilor profesorilor mei, părinții nu m-au mai lăsat la antrenament, iar eu am suferit, pentru că-mi plăcea și eram foarte conștiincios. Aveam un antrenor extraordinar, Gicu Steriade, care fusese un bun sportiv și știa să lucreze cu noi. Am făcut și ciclism, la „Voința", dar când deja cântam la chitară. Știam că fizicul nu m-ar fi ajutat la acest sport, așa că am renunțat în favoarea muzicii.

Nu aveam ambiții mari pentru viitor, fiind un elev mediocru, dar, pentru că mama-mi spunea să urmez măcar liceul, am zis să-i fac hatârul. Îmi plăcea electronica, acasă meșteream tot felul de chestii cu tranzistori, fusesem și la Palatul Pionierilor, iar la fizică mă descurcam. Am dat la Liceul „Spiru Haret" și, deși avusesem note destul de bune, am „picat" cu câteva sutimi. Oricum, pentru mine nu conta prea mult ce făceam mai departe, când în cap n-aveam decât muzică.

M-am înscris la Școala Profesională Electromagnetica, tot la profilul „Electronică", urmând să devin muncitor specialist în aparatură de telecomunicații. În profesională n-am învățat nimic, pentru că, oricum, cu ceea ce știam și învățasem pentru admiterea la liceu, eram peste nivelul cerințelor școlii.

A trebuit să închei un contract pe trei ani cu Electromagnetica, unde urma să lucrez, dar după școală am plecat în armată, apoi am revenit, am muncit un timp în uzină, după care am renunțat pentru că, în muzică, făcusem pasul spre profesionism – cântam cu Roșu și Negru.

Dar, până la această formație, a trebuit să treacă timp.

Unde te duci, băi, la inginerii ăia?!

Când eram prin clasa a V-a, părinții m-au dat la Cercul de Pian de la Casa de Cultură a Ministerului de Interne. Am studiat cam un an. Îmi plăcea foarte mult, mai ales că aveam

și o profesoară frumoasă (studentă la Conservator) și care și-a dat seama că am talent. Metoda ei – Bayer – însemna multe repetiții acasă, pe o claviatură desenată (pentru că n-aveam pian), și nu era nici o satisfacție. Veneam mai devreme la Cerc pentru a-mi pregăti lecțiile, exersând chiar la pian. Mă așezam și începeam să cânt Beatles – *Lady Madona*. Profesoara era impresionată că reușeam să cânt după ureche, fără a cunoaște notele și fără a ști să cânt la pian. Nici la lecțiile de chitară pe care le-am urmat mult mai târziu nu eram interesat de muzica clasică, ci de altceva – rock.

Poate un pian acasă m-ar fi ajutat să devin un muzician mai complex.

În vremea aceea, era imposibil să nu asculți rock sau blues și să nu-ți placă. Pe aceeași scară de bloc cu mine, la etajul 4, locuia Gheorghiță Berciug – mare fan rock. Avea un casetofon, un Philips dintre primele modele, și o muzică pe care mi-aș fi dorit-o și eu. Într-o zi, am luat două casete și m-am dus hotărât la el rugându-l să-mi înregistreze niște muzică de-a lui. S-a uitat la mine cam de sus (deh, era student la Politehnică, iar eu – un puștan șmecher) și m-a întrebat ce mă interesează. Condiția lui ca să-mi facă înregistrarea era să-i spun cine este Jimi Hendrix! Cine să fi auzit atunci de Hendrix ăsta, că eu nu prea știam cu ce se ocupă! Isteț cum eram, i-am spus că tocmai de aceea vreau să-mi înregistrez muzică, pentru ca să știu cine-i insul ăsta de care nu auzisem încă!

Lui Berciug i-a plăcut răspunsul meu și mi-a înregistrat cele două casete cu piese din repertoriul Deep Purple, Led Zeppelin, Janis Joplin, Free, Grand Funk Railroad. La prima ascultare, n-am fost deloc entuziasmat, ba chiar regretam muzica pe care o ștersesem de pe casete (Giani Morandi, Tom Jones, Creedence Clearwater Revival), dar, pentru că n-aveam alte casete decât cele două, am fost nevoit să le ascult de mai multe ori. După câteva zile de audiții nonstop, eram fascinat, iar Jimi Hendrix mă electriza. Trecuseră două săptămâni, și continuam să ascult muzica aceea, adormeam închipuindu-mi solo-uri de chitară (deși nu știam încă să cânt) sau note. Puteam reproduce cu gura (adică la-la-la) tot ce auzeam, și asta se întâmpla de fiecare dată când imprimam o muzică nouă.

Aşa am cam ascultat tot ce era dincolo, ce-i drept, nu eram foarte organizat, pentru că mereu trebuia să şterg vechile înregistrări. Nu avusesem încă nici un disc în mână, habar n-aveam cum se numeau, când au apărut, care era componenţa trupelor, importantă pentru mine era doar muzica.

Cam atunci a intrat microbul rock în mine. Simţeam totul ca la jocul de puzzle: fragmentele existau, fuseseră adunate de mine, trebuia doar asamblate într-un întreg.

Făceam practică la Electromagnetica şi mergeam la repetiţiile formaţiei uzinei. Erau doi fraţi gemeni, unul la bas şi altul la chitară solo, îi priveam şi eram fascinat. Chiar dacă ei nu cântau extraordinar, pentru mine, care nu ştiam deloc, era o performanţă.

La 18 ani, am atins pentru prima oară o chitară şi de atunci n-am mai lăsat-o! Mai întâi, am avut o chitară românească – un Star 2, cu trei doze, deşi voiam un Star 3, dar n-am avut bani. Singur am învăţat să cânt la chitară. Mi-am luat şi un camerton, în care suflam ca să văd cum e acordată chitara. Ca orice începător, am rupt mai întâi o coardă, apoi a mers foarte repede.

Toate audiţiile mele anterioare fuseseră profunde: ştiam ce cântă basul, toba sau chitara. Derulam înapoi de sute de ori, ascultam din nou, comentam în grup tot ce auzeam. Ştiam o mulţime de fragmente dintre cele ascultate, le aveam în minte, le repetam şi nu mă culcam până nu sunau exact ca pe casetă.

Am fondat trupa Iris în 1977, împreună cu Emil Lechinţeanu – bas (trăieşte în Germania), apoi a venit şi Nelu Dumitrescu – tobe. Am repetat în casă, la subsolul blocului şi în clubul întreprinderii unde lucra Nelu.

Începusem să am probleme cu părinţii, care spuneau că e bine să cânt la un instrument, dar că ăsta-i un hobby, iar eu trebuie să am o meserie.

Ne adunam la Nelu acasă şi stăteam cu ochii închişi imaginându-ne un concert la Polivalentă în care lumea să strige: „Iris, Iris!..." Şi noi nu compusesem încă nici un cântec. Ştiam în schimb cum va fi şi n-am greşit!

Nu știu cât i-am moștenit pe ai mei; oricum, mama cântă frumos, iar tata... nu falsează tare. Am muncit mult, pentru că asta-mi doream, și n-am simțit sacrificiile ca pe o povară.

Am urmat doi ani de Școală Populară de Artă, pentru că voiam să cunosc și teorie muzicală. Oricum, școala românească e mult mai bună decât cea de afară, m-am convins de asta în Suedia.

În 1980 am plecat, împreună cu Nelu Dumitrescu, la Roșu și Negru, dar am revenit la Iris doi ani mai târziu. A urmat perioada de aur a formației, cu Marti Popescu, Adrian Ilie, Cristi Minculescu și Nelu Dumitrescu.

De fapt, pasul spre profesionism (concretizat și în luarea atestatului, pentru care trebuia să știi teorie muzicală și să cânți, dar nu rock) a fost făcut cu Roșu și Negru. Acolo am cântat cu Liviu Tudan, Dorel Vintilă Zaharia și Dan Bădulescu.

Ascultam multă muzică, tot ce era la modă – de pildă, AC/DC, care a bătut toate recordurile de vânzări în Suedia; înainte fusese Bruce Springsteen, dar ascultam tot ce era rock și avea chitariști buni, ca Whitesnake sau Bon Jovi.

Prin '85-'86, Iris era într-o perioadă neagră: Minculescu bea cam un litru de votcă pe zi și, deși nu se îmbăta astfel încât să nu putem comunica, nu-mi plăcea. Atunci când cânt, am o anumită stare, sunt în lumea mea, și nu puteam să fiu și cu ochii pe stativ să nu cadă, pentru că alții nu se pot controla. O dată mi-a lovit chitara și a sărit o schijă din grif, iar asta m-a enervat teribil.

În vremea aceea, nimeni n-avea încredere că Holograf va ajunge vreodată la nivelul lui Iris. Toți îmi spuneau „Unde te duci, băi, la inginerii ăia?", însă eu le-am garantat că formația, în formula de atunci – Edi, Tino, Dan și Marti –, va ajunge mare.

Așa că, în 1986, m-am decis să fac trecerea la Holograf, de la care-i cunoșteam bine pe Marti Popescu și Dan Bittman, iar pe Edi și Tino îi știam de la repetițiile la care asistasem. Îmi plăcea ce auzeam și-mi închipuiam cum aș fi făcut eu pasajele de chitară.

În anul când am început să cânt cu Holograf făceam turnee lungi, concerte pe șantiere, în unități militare, la cămine

culturale, în teatre, filarmonici, case de cultură. Am lucrat împreună la 2 albume: *HOLOGRAF 2* şi *HOLOGRAF 3*, iar munca în echipă era extraordinară, pentru că eram şi am rămas buni prieteni, comunicam perfect, şi asta conta.

În rock, chitara este un instrument important, dar fiecare chitarist traduce muzica în felul lui şi îşi pune amprenta personalităţii pe ceea ce face. Eu cred că am rock-ul şi blues-ul în mine, ca atitudine. M-a fascinat întotdeauna tehnica lui Yngwie Malmsteen şi repetam patru-cinci ore zilnic gândindu-mă la performanţele idolului meu.

Pe Gloria, soţia mea, am întâlnit-o pe când eram la Iris – ea venise la Cupolă, la Costineşti, să vadă Compact, dar trupa avea liber. Atunci a ajuns la „Perla Mării", unde cânta Iris, şi s-a înfiripat idila. Îi plăcea muzica, rock-ul în special, dar n-a fost niciodată fan Iris sau Holograf.

Atunci când ne-am căsătorit şi am hotărât să plecăm din ţară, ne-a trebuit aprobarea Consiliului de Stat. Gloria era de origine chiliană, studiase medicina în România, a lucrat în mai multe spitale când a terminat, iar cu un an înaintea căsătoriei, a plecat în Suedia. Are o tenacitate şi o perseverenţă extraordinare; a muncit enorm şi a făcut mai multe specializări. Acum se pregăteşte să devină medic de policlinică, pentru că asta se plăteşte bine. La 39 de ani, ea continuă să înveţe, deşi nu-i este foarte uşor, pentru că sunt şi cele două fetiţe: Laura, de 5 ani şi jumătate, şi Alexandra, cu doi ani mai mică. Ele sunt lumina ochilor mei şi pentru ele fac orice sacrificiu. Când s-a născut primul meu copil, eram foarte speriat, deşi fusesem la o repetiţie pentru taţi. Eu i-am tăiat cordonul ombilical, iar Gloriei i-am adus flori. A fost minunat. Cu fetele mele vorbesc numai româneşte, Gloria, în limba ei, spaniola, iar ele vorbesc în suedeză, acasă şi la grădiniţă.

Salutări din Costineşti

Obeliscul, epava, ceasul, Ringul, Teatrul de Vară, Hotelul „Forum", Radiovacanţa... toate erau repere ale unui loc. Costineşti însemna nu doar vacanţa la mare, ci era o stare, era sinonim cu libertate, distracţie, iubire, nonconformism, sport. Era o oază în care nu ştiai, sau te prefăceai că nu ştii, ce se petrece în jur.

Pentru trupele rock, staţiunea în care „tristeţea era interzisă" devenise un reper. Costineştiul înlocuia absenţa presei, iar cei o sută-două sute de mii de turişti pe sezon aveau ocazia să vadă trupele care cântau constant la Costineşti: Holograf, Compact, Iris. Apoi a apărut şi Cargo, deci erau numai trupe rock pe care le asculta cel mai exigent public din ţară.

În perioada '86-'87 au fost festivaluri rock, gale rock, „Serbările Mării şi ale Tinereţii", unde Holograf avea rolul principal. Ca gazdă în Costineşti, primea alte trupe, care cântau alături de ea ca invitate. S-a editat chiar şi un disc al Costineştiului, conţinând grupurile care au cântat acolo.

Nu lipseau de la Costineşti partidele de fotbal şi baschet, Edi şi Tino fiind nelipsiţi de pe terenul de sport, în fiecare zi. Se programau tot felul de meciuri la care nu miza era esenţială, ci distracţia generală. Holograf juca împotriva Discotecii „Vox Maris", a Divertis-ului sau a Radiovacanţei. Dan era preocupat mai mult de înot, sporturi de apă, şi mai puţin de fotbal. Nuţu, ca fost ciclist, nu făcea o pasiune din fotbal, dar venea pe teren alături de colegii săi. Orice oră liberă era petrecută pe terenul de sport, la mişcare, cu miză – o halbă de bere – pe margine. Totul era însă distracţie

care atrăgea numeroşi admiratori, un altfel de spectacol semnat Holograf.

Tot la Costineşti se făceau foarte repede cunoştinţe, se legau prietenii care-i făceau pe frumoşii băieţi să jongleze printre admiratoare, neveste, prietene. Apoi, mai erau vechile cunoştinţe, care apăreau când se făceau... noile cunoştinţe; era nevoie de diplomaţie şi prezenţă de spirit pentru rezolvarea situaţiilor. Nu se opuneau tentaţiilor, care apăreau din plin, dar nici nu urmăreau să stabilească performanţe privind femeile dintr-o vară la Costineşti. Câteodată se întâmpla să vină câte o nevastă fără să-şi anunţe vizita, ceea ce ducea uneori la feţe triste în ziua următoare.

Intermezzo
cu Andrei Partoș

I-am cunoscut pe „holografi" mai bine în 1981, la Universiadă. Eu am prezentat toate programele. Totul se întâmpla în Complexul Studențesc Grozăvești. Erau trupe studențești, ca și Holograf (cu Mihai pe atunci).

Apoi au urmat verile de la Costinești, când ne vedeam zilnic, la spectacole, la fotbal, la Radiovacanța. Glumeam mult, spuneam bancuri inteligente, făceam multă băşcălie.

Despre Holograf auzisem că repetă la Casa Studenților, pentru că și eu mă învârteam în lumea artistică studențească. Mai aveam în 1979 și emisiunea „Student Club", cu rubrică de muzică.

Holograf era o trupă clar ieșită din peisajul general, pentru că nu cânta nici șlagăre, nici muzică ușor de digerat pentru marele public. Se așeza în zona avangardei, nu neapărat stilistic, ci ca modernitate față de celelalte. Aveau un public mai rafinat și nu multe dintre cântecele lor se puteau fredona. Piese nu prea bine cunoscute pe atunci s-au dovedit a fi foarte bune și au rezistat mulți ani.

Au fost și turneele împreună, câte patruzeci de zile, de la Galați la Arad, Timișoara, Brașov, cu peripeții, cu amintiri care rămân...

Stăteam mult de vorbă cu ei, îmi spuneam părerea despre ceea ce făceau și, uneori, Dan se supăra. El era un fel de „enfant terrible" al trupei, cel mai mic dintre ei ca vârstă și puțin mai arogant. Tino era în stare să povestească până dimineața, așa era de vorbăreț. Cel mai apropiat am fost de Nuțu, poate pentru că eram în aceeași zodie (Leu), aveam aceleași porniri, ne plăceau aceleași tipuri de fete, eram colegi de cameră în turnee.

Prezentarea pe care le-o făceam la un spectacol nu era una standard – eu să-l anunț pe fiecare, ei să intre pe scenă și să înceapă cântarea. Intram cu trupa pe scenă, îl prezentam pe fiecare, aveam un dialog care înlocuia ceea ce nu exista atunci în radio și televiziune: informații despre artiști. De exemplu, îl anunțam pe Nuțu și-l rugam să exemplifice la chitară solo, ținând cont de muzica pe care o ascultă și-l influențează. Așa arăta Nuțu cum sună Jimi Hendrix sau Jimmy Page, iar oamenii aflau lucruri pe care n-aveau de unde să le știe. Un addagio de Albinoni (prelucrat pentru prima dată de Yngwie Malmsteen) cîntat de Nuțu auzeai doar în concertele Holograf. La fel se întâmpla cu Dan, Edi și Tino, care arătau ce înseamnă keyboards, pentru că era un lucru extraordinar pe atunci să ai trei rânduri de clape și să poți face tot felul de efecte și combinații. Practic, totul era un minishow de vreo zece minute. În cele mai multe cazuri, impactul era deosebit. Uneori, băieții se plictiseau și-mi spuneau „Măi Andrei, s-o facem mai scurtă!", dar niciodată nu-mi reproșau ceva. Stilul ăsta de prezentare la spectacol nu semăna cu nimic, și băieții au devenit mult mai cunoscuți prin aceste mici dialoguri. Totodată, își dovedeau virtuozitatea și disponibilitatea de a lucra. A fost o rețetă unică, irepetabilă și de mare succes.

Într-o vreme, știu că a fost o mică râcă între trupele Holograf, Iris și Compact. Prima era o formație de intelectuali – și așa era percepută. Până în 1989, Compact ieșea pe locul I în clasamentele *Săptămâna* (unicul top în acei ani) și se punea asta pe seama faptului că fusesem cu ei în turneu și că erau ardeleni de-ai mei. Apoi s-a spus că Holograf conduce în topurile revistei pentru că am fost împreună în turneu. Eu am încercat să scriu detașat de prietenii, apartenență, simpatii și să reflect situația exactă a muzicii noastre într-un moment.

Revista *Săptămâna* de la 3 februarie 1987 publica un top al anului 1986.

TOP SĂPTĂMÂNA 1986

Grupuri rock şi pop:

1. Holograf
2. Compact
3. Iris
4. Roşu şi Negru
5. Savoy
6. Celelalte cuvinte
7. Vali Sterian şi Compania de Sunet
8. Timpuri Noi
9. Metropol
10. Sfinx

..... Pro Musica, Accent, Semnal M, Kripton, Conexiuni

Melodia anului:

Rock:
1. *Singur pe drum* (Holograf)
2. *Cântec pentru prieteni* (Compact)
3. *Umbre pe cer* (Holograf)
4. *Strada ta* (Iris)
5. *Spune-mi cine eşti* (Semnal M)
.....
***Pacea nu-i un simplu joc* (Holograf)**

Solişti:

1. Adrian Daminescu
2. Mihai Constantinescu
3. Dan Spătaru
.....
8. Dan Bittman

O ştire din aceeaşi revistă anunţa că, între 15 februarie şi 30 martie 1987, Holograf a susţinut 102 concerte, urmărite de 65 000 de spectatori (cu minimum două spectacole de zi, dar în unele oraşe se cânta în patru-cinci locuri).

Jurnal de bord

- ✓ La Sibiu, la 28 noiembrie 1986, deşi au fost două spectacole, 300 de tineri au rămas afară, sala fiind deja arhiplină.
- ✓ S-a ars o sursă de 500 W, defecţiune remediată după o noapte de muncă de sunetistul Costel Ionescu şi basistul Marti Popescu („minitehnicusul" echipei).
- ✓ În primele zile din decembrie, toţi componenţii formaţiei sunt răciţi, dar publicul nu ştie că ei cântă având temperatură.
- ✓ La Cluj se ţin patru spectacole cu casa închisă, chiar dacă este „terenul" celor de la Compact.
- ✓ La Timişoara se dă un spectacol ad-hoc pentru militarii şi cadrele dintr-o unitate.
- ✓ Se cântă pentru brigadieri, la Clubul din Poiana Mărului.
- ✓ Au fost parcurşi 4 200 km, s-a stat în 15 hoteluri.
- ✓ Impresar: Iuliu Şuteu.
- ✓ Fotoreporter şi regizor tehnic (şi autor al Jurnalului de bord): Dan Atănăsoaie (Afanas).
- ✓ Prezentator: Mihai Lazăr

Marti
(Marti Popescu)

Marti Popescu, prieten din copilărie cu Tino Furtună, era cel care-i adusese la Holograf pe Nuţu Olteanu şi Dan Bittman. Născuţi amândoi în Zodia Gemenilor, dar firi atât de diferite, se întâlneau în zona magistralei, acolo unde locuiau bunicii lui Tino.

Marti cântase cu Iris şi era considerat un basist foarte ambiţios, cu un balans deosebit. Urma modelul basistului de la Queen, John Deacon, nu voia să facă show pe scenă, ci să cânte liniştit. Tip foarte calculat, care nu lăsa nimic la voia întâmplării, Marti administra trupa, tocmai pentru că era conştiincios şi meticulos. Pentru el, cel mai important lucru era gaşca în care cânta, de aceea făcea ca relaţiile dintre membrii trupei să nu fie tensionate, domolind uneori entuziasmul nejustificat al colegilor.

El alegea piesele pentru programul spectacolelor de la mare, le asculta şi venea cu idei despre ce ar trebui schimbat. Brutal de sincer cu cei din jur, era primul care sărea în ajutor la nevoie.

Îi plăcea foarte mult să gătească şi, pentru că era un bucătar excelent, în turnee le gătea colegilor tot felul de mâncăruri pe reşou.

A fost omul de suflet al tuturor trupelor pe la care a trecut.

În luna ianuarie 1987, Marti Popescu părăsea trupa pentru a se stabili în Germania. Nu se va bucura mult de libertatea din Occident, fiind răpus de boală nouă ani mai târziu.

Autograf de profesionist

Formația se gândea la un nou album, dar schimbările de componență (la rândul său, Cornel Stănescu a rămas în Suedia, unde a murit în 1995) afectau liniștea necesară creației și înregistrării în studio.

„Holografii" începuseră să fie tot mai cunoscuți. Lumea îi oprea pe stradă, pentru autografe. Erau cunoscuți mai ales după turneele prin toată țara, chiar dacă existau doar afișe (pe care era interzis să apară fotografiile lor...), iar reclamă la posturile de radio și televiziune nu exista. Publicul venea în sala de spectacol cu bucurie, cu dorința de a asista la un eveniment și, de ce nu, pentru a se defula.

Impresarul Iuliu Șuteu, cel cu care porniseră în turneu prin fiecare colțișor de țară, știa foarte bine ce are de făcut cu o trupă pe care vrea s-o facă și mai cunoscută. Chiar dacă, financiar, satisfacțiile n-au fost atât de mari, artiștii au înțeles ce înseamnă un turneu și care este capacitatea fiecăruia de a depăși greutățile de pe parcurs.

Cu toată popularitatea lor în rândul publicului (sau poate tocmai de aceea!), componenții trupei erau catalogați „la nivel înalt" drept niște persoane care nu se încadrau în rigorile sistemului UTC și PCR; cu alte cuvinte, indivizi pe care era greu să-i aliniezi așa cum vrei!

Un an foarte important este 1987, pe de o parte pentru că Iulian Vrabete vine ca basist de la Mass Media (Alba-Iulia), iar

pe de altă parte pentru că începe colaborarea trupei cu impresarul Aurel Mitran.

Continuă turneele în țară, succesul fiind tot mai mare. Hard-rock-ul melodios, performanțele concertelor live, look-ul artiștilor fac din Holograf unul dintre cele mai apreciate grupuri rock românești.

Mugurel
(Iulian Vrabete)

Iulian Sever Mugurel... Stați, că vă lămuresc repede cum e cu numele meu! Mugurel e un nume neoficial, adică nu figurează pe nici un act; Sever e numele meu de botez, dar despre care nu știe nimeni (doar voi!), în schimb Mugurel mi-au spus dintotdeauna prietenii, rudele, cunoscuții, așa că ăsta a devenit oarecum oficial! Mulți nici nu știu că în acte sunt doar Iulian, dar și eu m-am dezobișnuit să fiu strigat altfel decât „Mugurel". Așa spuneți-mi și voi, Mugurel.

Sunt oltean de Craiova (14 octombrie 1955) și-mi amintesc despre copilăria mea că a fost destul de frumoasă. Ce-i drept, era cam sărăcie pe atunci, pâinea se vindea pe cartelă, n-aveam jucării, nici televizor, dar nu le-am simțit lipsa, pentru că nu le cunoșteam.

Părinții mei făceau parte din categoria funcționarilor, adică nici săraci, dar nici înstăriți: taică-meu conducea Fondul Plastic din Craiova, iar mama era directoarea unei grădinițe.

Nu știu cui datorez pasiunea pentru muzică și când a început, dar îmi amintesc că le-am cerut de multe ori alor mei să-mi cumpere un instrument muzical, oricare. Nu că aș fi vrut să cânt la el, ci pentru că eram curios. Ghinionul meu a fost însă că mi s-a descoperit un alt talent: acela de a desena. Așa că toate cererile mele, susținute de o mare dorință de a cânta, au eșuat lamentabil. Oricum, cariera de artist plastic îmi fusese bătută în cuie de pe la 5 ani, când câștigasem un concurs internațional de desene pentru copii. Apoi, mai era

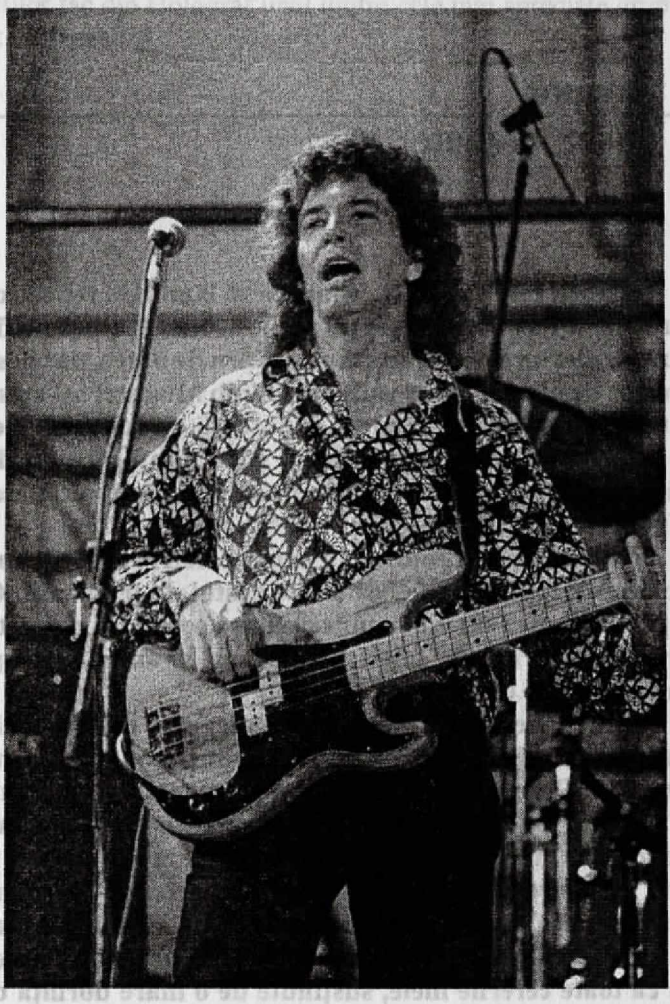

şi mediul în care am crescut, printre pictorii şi sculptorii Fondului Plastic.

Părinţii au considerat că ideea cu muzica este doar o toană de copil şi că mai bine pictez sau desenez decât să cânt. Şi chiar îmi plăcea să fac asta...

Până când a venit întâlnirea cu muzica adevărată!

Am făcut pasul cel mare, de la stadiul de adolescent la cel de bărbat, cu o colegă

Eram prin clasa a IV-a sau a V-a, când mama unor prieteni a adus din Italia câteva single-uri cu Beatles. Să fi fost mijlocul anilor '60, când am ascultat prima dată *Hey, Jude*, *Lady Madonna* şi ni s-au declanşat nişte resorturi interioare. Am fost vrăjiţi de muzica aceea, deşi nimeni nu ne spusese că e o muzică bună. Reacţia noastră: ne-am făcut singuri chitare din polistiren. Nu ştiam să cântăm, dar le-am vopsit după cum văzuserăm în pozele cu Beatles. Eram nişte puştani care înţeleseseră că aşa trebuie să fie muzica adevărată.

Printr-a VII-a am început deja să învăţ să cânt la chitară, de la Gabi Cotabiţă. Eram pionier şi îmi cumpărasem chitară dintr-un premiu (500 de lei) câştigat la un concurs radio pe teme de chimie. Cântam şi, deşi se zicea că sunt talentat, ai mei nu erau prea încântaţi de pasiunea mea, care mă distrăgea de la lucruri mai importante. Singur am învăţat să cânt puţin la pian; n-am insistat în direcţia asta, dar aş putea face acompaniament.

La vremea opţiunii pentru liceu, eu aş fi mers la cel de artă, dar părinţii m-au dat la unul real, muzica nefiind ceea ce-şi doreau ei pentru mine. Totuşi, după admiterea la liceu, tata mi-a cumpărat un bas electric... Regret că n-am avut curaj atunci să le spun părinţilor mei că vreau să urmez cursuri de muzică.

Vara următoare cântam deja cu o trupă de băieţi mai mari ca mine, la Casa de Cultură a Municipiului. Am vrut să mă mut la Liceul de Muzică, dar, din nou, ai mei s-au opus.

Nu mă încurajau spre muzică, pentru că nu părea o carieră, şi era prea riscant. Mult mai sigur era să devin inginer, medic sau profesor. De altfel, mergeam foarte bine cu şcoala la toate materiile şi, până în clasa a VIII-a, am luat numai premiul I, într-a IX-a – premiul III, după care n-am mai luat nimic pentru că aveam deja chitară electrică.

Acum, dacă stau şi mă gândesc la copilăria mea, pot spune că am fost curios de mic şi am făcut tot felul de trăsnăi, ce-i drept, încurajat şi de ai mei, care mi-au cumpărat trusă de chimie. Nu am făcut năzbâtii mari, dar nici copil cuminte nu pot spune că eram.

Adolescenţa a fost frumoasă şi n-am simţit frustrările vârstei, pentru că aveam muzica alături de mine. Ea făcea parte din viaţa mea, şi astfel uitam că trebuia să port uniformă şi număr matricol, că trebuia să mă tund, deşi moda în lume era să porţi părul lung. Într-un singur an i-am fentat pe toţi cu părul meu lung, pentru că jucam într-o piesă la liceu.

Tentaţii nu aveam prea multe: televizorul nu era interesant, casetofonul a apărut când terminam liceul, dar ascultam ca disperaţii postul „Europa Liberă": Top Twenty, cu Cornel Chiriac, eventual Radio Luxemburg şi Radio Iaşi (care transmitea mai multă muzică bună decât Radio Bucureşti).

Am cântat constant, în perioada liceului, la Casa Tineretului, pentru celebrele serate cu trupe care cântau live, de trei ori pe săptămână, joia, sâmbăta şi duminica. Deşi atmosfera comunistă era peste tot, existau în Craiova două-trei cluburi în care trupele cântau ceea ce era la modă: Deep Purple, Led Zeppelin, Middle of the Road. Cântam şi Phoenix, Sfinx, Roşu şi Negru şi eram plătiţi cu 90-100 de lei pe seară, adică aveam aproape un salariu onorabil. Nu era chiar o avere, dar, pentru nişte elevi... Oricum, trăiam altfel, ne imaginam că avem mai multe decât se putea în mod „normal" pe atunci. Puţinul era frumos, pentru că restul îl umpleam din imaginaţie.

Vedeam reviste străine cu instrumente muzicale într-o vreme când noi aveam doar scule româneşti şi visam să avem chitare şi amplificatoare ca în străinătate. N-aveam bani, aşa că totul rămânea un vis îndepărtat. Dacă am fi gândit că nu vom face nimic cu amplificatoare Doina şi chitare româneşti...

Liceul a fost o perioadă extraordinară, în care relaţiile erau calde, sincere, prieteneşti şi în care nu lipseau petrecerile, ceaiurile dansante. Dansam, dar, de cele mai multe ori preferam să ascultăm Pink Floyd şi alte trupe de muzică progresivă.

Tot în liceu au început iubirile mele: în clasa a IX-a am iubit (platonic) o colegă, iar în clasa a X-a am făcut pasul cel mare, de la stadiul de adolescent la cel de bărbat, cu o altă colegă. Am avut tot felul de idile, nu o relaţie constantă, care să mă marcheze.

După ce am început să cânt, rezultatele mele şcolare s-au înrăutăţit, unii profesori reproşându-mi că nu mai sunt acelaşi elev bun ca înainte, deşi nu aveam probleme majore cu şcoala. O singură dată am încurcat-o la biologie, pentru că, împreună cu colegul meu de bancă, Marius Gheorghe, chicoteam fără motiv. Am primit fiecare nota 2, am fost daţi afară şi nu ne-am mai putut îndrepta nota. Aşa că am rămas corigent în acel trimestru, dar noroc cu mediile mari din celelalte două trimestre.

În general însă, nu am fost un elev-problemă, de aceea ai mei mă lăsau să repet şi să cânt cu formaţia trei seri pe săptămână şi să urmez (timp de doi ani) Şcoala Populară de Artă. Chiar dacă nu mai eram premiantul de altădată, mergeam bine cu şcoala şi ai mei au fost rezonabili în privinţa cântatului.

Hotărârea de a urma Arhitectura am luat-o în clasa a X-a, aşa că, de-atunci, n-am mai învăţat fizică şi chimie, ci matematică şi desen, la care făceam meditaţii.

În ateliere era întotdeauna un casetofon din care curgeau muzici creţe şi complicate

Prima mea apariţie scenică, în postura de cântăreţ, cred că a fost prin 1970, la serbarea de sfârşit de an a lui Gabi Cotabiţă, când trupa noastră a cântat ceva din repertoriul Mondial-ului. Mi-am dat seama că am succes atunci când m-a abordat pianistul Liviu Bâzu, din Craiova, care cânta împreună cu basistul Constantin Dragomir. Liviu mi-a spus să vin să cânt în trupa liceului, pentru că Dragomir nu putea. Era

un moment important pentru mine – un puștan care fusese invitat să cânte de către un personaj important al Craiovei. Am cântat la un concurs – *Something* (Beatles) și *When a Man Loves a Woman* (Percy Sledge), cântate în limba română.

A urmat întâlnirea cu cel mai bun basist al Craiovei, Cristi Dumitrescu, care a râs când a aflat că și eu cânt la bas: „Băi, da' mulți basiști mai sunt în Craiova!", a fost replica lui, care m-a ambiționat, astfel încât după doi ani cântam în formația Școlii Populare de Artă. O acompaniam pe Janina Matei. Acela a fost debutul meu ca instrumentist adevărat. Apoi am plecat din prima mea trupă și am început să cânt cu Liviu și cu alți doi tipi, la Casa de Cultură, pentru 30-40 de lei pe seară.

Două dintre cele mai importante momente din evoluția mea au fost acela când am cântat prima dată în Club A, și s-a format Basorelief, și primul concert la Sala Polivalentă, în 1978. Aveam emoții uriașe, pentru că totul era la o altă scară: sală, public, scenă.

Venirea mea în București nu a fost o problemă atât de mare ca pentru alți provinciali; m-am adaptat ușor la atmosfera boemă din Arhitectură pentru că și în liceu avusesem o gașcă în care se asculta muzică bună, se discutau cărți serioase, deci nu veneam mai puțin „mobilat" decât bucureștenii.

Deși nu aveam mulți bani, ca student, așteptam să se întâmple ceva, iar atmosfera din institut era invidiată de toți ceilalți studenți: se lucra mult noaptea la proiecte și design, chiuleam suficient de mult, mai erau chefurile, bețiile și escapadele nocturne în alte orașe. Așa arăta studenția la sfârșitul anilor '80. Iar în Arhitectură, chiar dacă domnea un elitism uneori snob, regula de a asculta doar muzică bună ne-a însoțit mereu: Bob Dylan, Yes, Pink Floyd, Dire Straits, Police, chiar ABBA. În ateliere era întotdeauna un casetofon din care curgeau muzici „crețe" și complicate, așa cum ne învățase să ascultăm (dacă nu voiam să ne facem de râs!) școala în care eram.

Cu Basorelief am cântat la mare în aproape toate verile studenției mele. Ideea înființării grupului îmi aparținuse, iar Relu Bițulescu, plastician și toboșar, fost la Redivivus, propusese numele formației. Cântasem cu mare succes în 1979,

la Costineşti, alături de Pro Musica şi Cristal. Cântam rock progresiv, dar şi jazz-rock, fiind invitaţi şi la festivaluri studenţeşti (Sibiu, Club A).

Nimeni nu poate spune că viaţa de familie nu i-a fost influenţată de cariera muzicală

Apropo de Arhitectură, eu cred că, dacă m-ar pune cineva să-mi repet viaţa, chiar dacă aş şti că tot ăsta-i mersul, aş alege aceeaşi facultate. Arhitectura e foarte frumoasă şi complexă, dar atât eu, cât şi mulţi dintre colegii mei am suferit o mare deziluzie atunci când am început să practicăm meseria pentru care ne-am pregătit.

Eu am lucrat ca arhitect la Alba-Iulia timp de patru ani şi am făcut câte ceva: un motel între Teiuş şi Aiud, alte construcţii, mai mici.

Când eram copil, voiam să fiu medic, pentru că aveam o memorie foarte bună, reţineam simptome, medicamente etc. Aveam o înţelegere a fenomenului, dar nu ştiu dacă aş fi fost un medic bun.

Mereu am visat că am să scriu sau am să pictez. Din păcate, n-am mai practicat desenul de multă vreme, acum totul se face pe calculator, dar asta-i altceva.

Şi scrisul este, deocamdată, un vis. Oricum, citesc mult şi repede. Aproape zilnic parcurg câteva pagini, chiar şi în turneu, citesc în maşină. Înainte de a adormi, îmi place să trec peste câteva rânduri pentru a ieşi din atmosfera zilei încheiate. N-am lecturi direcţionate; citesc beletristică, inclusiv cărţi de aventuri, nu doar filozofii.

Nu ştiu dacă plăcerea de a citi ţine de zodia mea, Balanţă, dar se zice că e o zodie a artiştilor. Acum, fără a crede prea mult în zodii, pot spune că am o mare dorinţă de a rezolva lucrurile, de a evita conflictele, chiar dacă asta-mi mănâncă nervii şi timpul. Deşi sugerează echilibru, balanţele sunt oameni neliniştiţi, care vor totul sau nimic.

Un capitol influenţat cu siguranţă de cariera artistică a fost cel al vieţii de familie. La mine s-a simţit mai mult acest lucru,

poate şi pentru că eu n-am pornit de la început cu această carieră. O mare parte a transformărilor din viaţa mea alambicată s-au datorat şi faptului că am încercat să construiesc o viaţă de om obişnuit ducând o viaţă de artist. Şi n-a mers. Am fost însurat de două ori înainte de a fi în Holograf. Nu dau vina pe formaţie că n-au mers relaţiile mele, dar profesia noastră nu e foarte comodă pentru o familie normală. Chiar şi atunci când membrii formaţiei şi-au dat demisia de la serviciu, soţiile sperau că este o hotărâre pripită şi că se va reveni asupra ei.

Acum, privind în urmă, e mult mai uşor să analizezi, dar atunci erai supus multor presiuni. Viaţa de muzician îţi oferă situaţii, şanse, oportunităţi care, altfel, nu ar exista Sunt probabilităţi de luat în seamă, dar sunt şi cazuri care rezistă. Dacă ai alături de tine o persoană care se dedică total carierei tale, şansele de reuşită în viaţa de familie sunt mai mari, dar nu e cinstit faţă de partener. Tu n-ai week-end-uri, nu poţi planifica nimic cu familia, şi asta deranjează uneori. Mai sunt sărbătorile, mesele în familie, copilul trebuie dus în vacanţă, iar tu ai concert sau imprimare. Merge o dată, de zece ori, dar apoi încep tensiunile, reproşurile, mai ales când eşti plecat de acasă mai bine de jumătate din an. Nimeni nu poate spune că viaţa de familie nu i-a fost influenţată de cariera muzicală. Dacă a meritat?...

Întuneric, frig, foame

În noua componență, trupa a avut maximum de activitate posibil în România acelor ani, cu sute de zile de turneu, cu un sezon plin la Costinești – loc cu un farmec aparte.

Băieții începuseră să îmbine ideea de a fi într-o trupă rock – adică liber-profesioniști – cu aceea de a câștiga și bani din ceea ce făceau. Banii nu erau prea mulți, dar, comparabil cu salariile de atunci, erau destui și îi „scăpau" de sistem.

Publicul a fost câștigat de Holograf pentru că era o formație simpatică. După venirea lui Dan Bittman, s-a încercat crearea unei imagini care nu corespundea realității. Dar, pentru că nu erau niște băieți răi, neguroși, introvertiți, au câștigat. Totdeauna au degajat un aer pozitiv, și asta făcea bine celui din fața scenei. Holograf se diferenția de cei de la Iris, care aveau un aspect de duri, încrâncenați. Erau bine dispuși și mai simpatici decât „irișii", dar mai duri decât Compact – formație ușor accesibilă.

Chiar dacă n-au fost niciodată săraci, băieții din Holograf deveneau muritori de foame, la propriu, atunci când mergeau în turneu. Începuse cea mai cumplită perioadă a epocii Ceaușescu: nu erau gaze decât noaptea, peste tot era un frig de înțepeneai, la repetiții mâinile înghețau pe instrumente.

Plecau în turnee cu lăzi de conserve, brânză topită, borcane, pâini (era un produs dat pe cartelă), rețouri. Restaurantele se închideau la ora 22.00, iar în camere se congelau de frig. Nu aveau unde să mănânce sau ce să facă după spectacol, noroc cu prietenii pe care-i aveau în orașe și pe care-i vizitau.

Pe unde ajungeau, prima grijă era să se împrietenească grabnic cu restaurantele pentru a găsi ceva de mâncare. Era complicat, pentru că la ora 20, în timp ce încă se desfăşura concertul, bucătăria restaurantului se închidea. Atunci, Aurel Mitran dădea drumul la spectacolul al doilea din acea seară, apoi fugea la bucătărie. Lua platourile cu mâncare, le punea la cald pe aeroterme şi revenea în sală. După spectacol, se servea cina cu mâncare caldă în camera lui Tino şi a lui Aurel.

Odată, la Râmnicul Sărat, locuiau la un hotel vechi şi neîncălzit. După spectacol, obosiţi şi flămânzi, au ajuns în camere, în care era îngrozitor de frig. Obişnuiţi să scoată cu toţii reşourile, fierbătoarele, radiatoarele şi să le pună în priză, nu s-au prea sinchisit. Deodată însă a sărit siguranţa la etajul la care locuiau. Costel, colegul din echipa tehnică, a remediat defecţiunea punând o liţă groasă ca să nu mai fie probleme. Activităţile casnice (de încălzit şi gătit) s-au reluat, dar, după zece minute, siguranţa a cedat din nou. Acum însă curentul se întrerupsese în tot oraşul, aşa că artiştii au rămas pe întuneric, în frig şi flămânzi.

La un Cico cu Aurel

Pe cei de la Holograf i-am cunoscut „în etape", cea mai veche amintire fiind legată de Edi.

Prin 1973, când făceam asistență de regie la Teatrul „Podul", condus de Cătălin Naum, în spectacolul jucat de studenți erau și trei tineri care cântau. Piesa *Calule alb* era compoziție proprie și o cântau la chitară și la niște bongosuri. Frații Petroșel erau cei trei care cântau; doi studenți și un elev, Edi.

A doua întâlnire a fost tot cu Edi, prin 1984, la Teatrul „Ion Creangă". Ioan Luchian Mihalea înființase un cvintet și singura intervenție în cântarea a cappella a grupului era o percuție strunită de Edi.

Ca formație, am văzut Holograf prima dată la Casa „Grigore Preoteasa", în formula cu Pocorschi și Cotabiță. Gabi avea pe cap o cască de protecție și cânta *Balada controlorului*, *Balada pescarului amator* și *Singurătatea astronautului*.

Pe Dan Bittman l-am văzut cântând la Casa de Cultură „Înfrățirea între popoare", în Bucureștii Noi. Auzisem că Iris are un nou solist și m-am dus să-l văd. Avea lanțuri și mâinile pansate precum boxerii...

După 1980, am fost impresarul formației Compact până la sfârșitul lui 1986. Venisem în Aula Facultății de Drept, unde se desfășura Festivalul „Primăvara Baladelor", să văd ce mai este nou în rock-ul românesc. Acolo am întâlnit formația Holograf, care avusese un '85 bunișor, un '86 foarte bun și era într-un moment când voia să termine colaborarea cu Filarmonica din Sibiu.

Erau hotărâți să-și ia destinele în propriile lor mâini, cu atât mai mult cu cât nici până atunci nu avuseseră un impresar care să se ocupe exclusiv de ei, ci colaboraseră doar cu organizatori de spectacole.

Am schimbat câteva cuvinte înainte de concertul lor, m-au întrebat dacă mai sunt cu Compact și dacă nu vreau să-i impresariez, am bătut palma și apoi am băut un Cico...

Domnii muzicii românești

Când a venit Aurel Mitran, multe dintre obiceiurile grupului au fost schimbate. El le-a cerut băieților să renunțe la conserve, impunând ca formația Holograf să mănânce la restaurant, împreună cu câțiva invitați. Atitudinea era justificată, pentru cei care vedeau acele mese mari, prin faptul că acesta era modul de viață al „categoriei vedetă".

Atunci, gajurile concertelor păreau firești pentru artiști, care trebuia să fie percepuți la un anumit standard. Aurel știa multe lucruri din teatru și a încercat să le adapteze pentru muzicieni. Trebuia să trăiască într-un anumit fel, chiar dacă n-aveau posibilități; era regula jocului, pe care trebuia s-o respecți dacă voiai să fii luat drept ceea ce erai.

A fost momentul din care Holograf a degajat în jur o atmosferă de „bonne vivre", de confort, de bine și relaxare. N-a fost greu de creat această imagine pentru niște oameni educați, nu neapărat prin prisma diplomelor, ci prin sistemele parcurse și mediile în care s-au învârtit.

Mitran a avut ideea ca lumea să vadă Holograf ca pe un grup situat pe o anumită poziție. Pretențiile de imagine erau însă destul de costisitoare la vremea aceea, aproape o treime din gajul băieților ducându-se pe acest stil de trai. Au apărut primele comentarii, dar, încet-încet, au înțeles cu toții că problema nu era de economisire a unor bani, ci de câștigare în plus. Doar așa se putea trăi fără a simți povara celebrității.

Tot atunci li s-a creat imaginea de „domni ai muzicii", de formație cu băieți frumoși și cu mare succes la fete. Deși componența trupei nu s-a alcătuit pe criterii de look, aspectul a cântărit mult în contactul direct cu publicul. Spiritul de observație, accesul la noutățile occidentale în domeniu, ideea de mișcare în spectacol, alcătuirea logică a programului, toate au ajutat la construirea imaginii trupei. Fizionomii diverse, siluete echilibrate, niciodată neîngrijiți, exagerați sau respingători, cu părul lung sau scurt, cei cinci s-au străduit să nu fie ridicoli.

Probleme apăreau atunci când se mergea la filmări, în TVR, și părul era prea lung pentru o formație care trebuia să fie un exemplu pentru tineret. De fapt, cenzura era liber-consimțită, oricine mergea la înregistrări știind cum trebuie să arate și ce nu are voie să spună. Regula complementară era păstrarea unei limite a discursului, știută de toți, deși nu era foarte clară. Ți se accepta să mai spui câte ceva, o „șopârlă", dacă restul era în regulă, adică acționa autocenzura.

Atunci când a început contractul Holograf – Aurel Mitran, s-a stabilit ca fiecare să se ocupe de ceea ce știe bine. Chiar dacă existau păreri despre activitatea celorlalți, nu erau decisive.

Cel mai greu pentru fiecare a fost să depășească perioada de acomodare. Ideea de a fi impresarul unei formații care nu mai lucrase în acest regim a creat anumite disconforturi. De exemplu, era la modă ca trupele rock să cânte cu unul sau doi folkiști în deschidere. Aurel Mitran știa că, dincolo de rațiunile financiare, nici o formație de la Phoenix încoace nu mai concertase singură. Trecuseră 12-13 ani de când nu se mai întâmplase ca doar o formație să fie pe afiș, chiar dacă era vorba de Metropol sau de trupe mai vechi din Transilvania. Și Holograf cânta mereu cu un folkist în deschidere, însă Mitran a propus un concert de sine stătător. Nu părea ușor, pentru că folkistul era un nume care aducea public. Se cântau două spectacole pe zi, în turnee lungi, prin toată țara. Solistul vocal cânta de două ori câte două ore (de la ora 17 și de la ora 20). Și totuși, s-a renunțat la folkist, care mai umplea spectacolul, ajungându-se, precum Phoenix și Sfinx în anii '77-'78, la un singur nume pe afiș: Holograf.

Mitran a avut un cuvânt greu de spus și în autonomia formației, cerând familiilor să nu-i mai însoțească în turnee. Se întâmpla

ca, la sfârşit de săptămână, pe parcursul celor 20 de zile, soţiile să vină la soţii-artiştii, aducându-le oale cu mâncare, sarmale, ciorbe, fripturi. Impresarul a cerut însă ca aceste vizite să înceteze, iar artiştii să lucreze după sistemul sportiv, adică să intre în cantonament.

La Cugir, odată, aşteptau de jumătate de oră la restaurant să le ia cineva comanda. Într-un târziu, un ospătar s-a prezentat la ei spăşit pentru a le spune că nu există nimic de mâncare la acea oră.

Perioadele de vară, când se cânta la Costineşti, nu trebuiau confundate cu un concediu în familie, aşa că echipa Holograf era alcătuită doar din cei cinci membri, impresarul şi patru tehnicieni. Repartizarea în camere era strictă: Edi cu Nuţu, Dan cu Mugurel şi Tino cu Aurel.

În 1987 s-a schimbat sintagma „artist liber profesionist" în „formaţie de liber-profesionişti cu concepte profesioniste". Holograf a devenit marcă înregistrată, o veritabilă instituţie cu compartimente; a fost începutul unui sistem productiv artistic-financiar şi cu o bază profesionistă. Pentru artiştii care au înţeles acest lucru, Holograf a fost un model.

Artistul profesionist are repetiţii, filmări, sesiuni de fotografii, imprimări de albume, concerte, deci nu face doar ceea ce-i convine. Cei de la Holograf au ales între a fi liber şi a fi profesionist şi au luptat pentru crearea unei imagini.

O formaţie „cu faţă"

Despre Holograf se spunea că sunt un fel de Bon Jovi. Imaginea lor de băieţi talentaţi, frumoşi, civilizaţi, politicoşi şi cu succes la sexul frumos, exacerbată în anumite momente, a fost pe gustul publicului. Datele reale existau, aşa că imaginea creată nu părea o „făcătură" pentru cei din jur.

La Holograf a contat întotdeauna pregătirea fizică, pentru că mişcarea scenică era amplă, se cânta pe chitare cu cabluri şi se cam „ara" scena. Contemporani cu Bon Jovi, AC/DC sau Van Halen, căutau să aibă o imagine apropiată de ceea ce vedeau în concerte pe video. Iar asta însemna condiţie fizică şi 10-15 minute de concentrare la care nu asista decât impresarul şi în care se

gândeau la spectacol şi la ordinea pieselor. În funcţie de reacţia publicului, ordinea se putea modifica în concert, „din mers".

Edi făcea întotdeauna o încălzire fizică foarte bună, pentru că instrumentul său implica multe mişcări şi efort fizic. Apoi bea puţină votcă, cel mult o sută de grame, pentru a-şi echilibra emoţiile. Nuţu spunea: „Înainte să urci pe scenă, te uiţi în oglindă. Ai faţă, te urci. Dacă nu, renunţi!" Holograf avea faţă!

Cât despre Dan, el făcea întotdeauna ceea ce simţea în momentul acela, era foarte liber şi conta pe reacţia publicului.

Pentru noul impresar, nu era uşor să stăpânească cinci bărbaţi, cinci personalităţi din care să facă un tot. Fiecare avea viaţa lui, tabieturile sale, şi dacă nu vorbeau aceeaşi limbă situaţia era compromisă.

Mugurel şi Dan obişnuiau să se trezească la ora 7,30, iar la 9 erau pregătiţi de plecare. Edi şi Nuţu ajungeau la hotel, descărcau sacoşele cu haine şi le aruncau peste tot, astfel încât călcai printre pantofi, pantaloni şi tricouri. Apoi se aşezau să bea două cafele şi să fumeze cinci ţigări, mulţumiţi că le-a reuşit din nou faza cu împodobirea camerei. Cel mai greu era în turnee, mereu împreună, pentru că aveau nevoie şi de multă libertate, indiferent de situaţia familială. Îşi doreau să cânte bine, să aibă o linişte a creaţiei, erau bucuroşi de apariţiile în public şi încercau să le asigure familiilor un trai decent, chiar dacă nu ştiau niciodată când e şedinţa cu părinţii la şcoala copiilor lor.

În jurul familiei exista un cerc de prieteni – unii tot din mediul artistic, alţii nu urcaseră niciodată pe scenă. Aşa era inginerul Năstăsescu, bun prieten cu Nuţu Olteanu, care asculta tot, era la curent cu orice noutate şi a cărui părere privind un nou produs Holograf conta pentru formaţie. Trupa avea mulţi prieteni şi în lumea sportului: Ivan Patzaichin, Carmen Bunaciu, lotul de volei feminin al Rapidului.

Exista şi un spirit al breslei în muzica rock şi folk, multe formaţii din ţară venind să vadă concertele Holograf, deoarece, chiar dacă era competiţie între trupe, fiecare voia să înveţe de la celălalt.

Mai erau fanii pe care-i întâlneau peste tot în ţară; două fane din Suceava, de pildă, erau prezente la majoritatea concertelor sau le trimiteau vederi de peste tot.

Constant, la cabină îi aşteptau douăzeci-treizeci de fani care doreau să obţină de la ei autografe şi să le vorbească. Intrau pe rând, primeau autografe şi răspunsuri la întrebări. Venea câte unul la Nuţu: „Ce chitară ai, moşule? Uite, cânt şi eu într-o gaşcă, am făcut rost de nişte bani, trebuie să-mi pun nişte doze. Ce părere ai?" Şi era îndrumat cu prietenie şi înţelegere.

Deşi vedete recunoscute deja, n-au profitat de acest statut pentru a obţine „avantajele sistemului". Doar atunci când se mânca numai peşte, un aliment sănătos, recomandat de partid („Nici o masă fără peşte!"), reuşeau să obţină câte o friptură de porc. În rest... dădeau autografe pe stradă, la masă, oriunde erau văzuţi de fani!

Participau la marile acţiuni organizate de Uniunea Tineretului Comunist, singura care avea capacitatea financiară necesară. „Serbările Mării" de la Costineşti, Revelioanele Tineretului, „Serbările Zăpezii" de la Izvorul Mureşului sau Serbările de 1 şi 2 Mai adunau mii de tineri în locurile de desfăşurare. Fără a fi o formaţie de activişti, Holograf era cea mai căutată trupă pentru activităţile UTC sau pentru cele ale Uniunii Asociaţiilor Studenţilor Comunişti din România, pentru că avea mare succes la public. În special la Costineşti, staţiune a UTC în vremea aceea, formaţia se bucura de un public important, eterogen, exigent, dar şi foarte prietenos.

Presa încerca, la rândul său, să promoveze valoarea, dar, neexistând media reale, ea nu a reprezentat niciodată un suport pentru Holograf.

Genul propus de formaţie era în afara ideologiei, şi de aceea nu trebuia încurajat prea mult. Au fost totuşi oameni care au înţeles exact fenomenul, încercând să susţină muzica grupului. Andrei Partoş, Aurel Gherghel, Florin Silviu Ursulescu, Titus Andrei, unii redactori din radio, care difuzau muzica Holograf la miezul nopţii, transmiteau un fel de mesaj publicitar underground.

Almanahul *Săptămâna* din anul 1988 făcea o radiografie Holograf, amintind că în rock-ul românesc mai există Compact, Iris, Metropol, Roşu şi Negru, Celelalte cuvinte. Holograf fusese declarată, în majoritatea publicaţiilor cu rubrici muzicale, drept formaţia anului, ocupând primul loc, doi ani la rând, în clasamentele anuale ale revistei *Săptămâna*. Doar cinci grupuri reuşeau

atunci să organizeze cu consecvență turnee în țară, pe când Holograf avea un turneu în peste 50 de localități. Era remarcată prezentarea ce li se făcea la urcarea pe scenă, dialogul care lămurea publicul asupra istoriei grupului, a fenomenului muzical și genului abordat. Articolul mai scria că Nuțu Olteanu (ex-Iris și Roșu și Negru) a produs o schimbare în sound-ul grupului, același fenomen simțindu-se la cooptarea lui Iulian Vrabete (basist de mare tehnicitate, cu prezențe notabile în grupurile Basorelief și Mass Media). Despre Dan Bittman, trecut pe la Blitz, Domino, Iris, Acid și Incognito, se nota: „Are un stil personal, autentic, găsit după doi ani de Holograf"

De la progresiv la new wave și apoi la power pop, transformat treptat în rock curat, traseul n-a fost ușor.

Holograf a susținut în doi ani, 1986-1988, 550 de concerte, incluzând și cântările zilnice din sezoanele estivale de la Costinești.

În 1988, apare cel de al treilea album, *HOLOGRAF III*.

După tenta new wave a albumului *HOLOGRAF I* și rock-ul melodios din *HOLOGRAF II*, *HOLOGRAF III* avea deja o muzică mai agresivă. Piesa *În loc de bun-rămas*, una dintre cele mai frumoase compuse de formație, avea un vers, „... ochii care se vor stinge", care nu le-a plăcut tovarășilor vremii. Cântată pentru prima dată la Miercurea-Ciuc, după Serbările Zăpezii, piesa, devenită mai târziu *Ochii tăi*, a fost un mare succes, chiar dacă doamnele și domnișoarele din sală se zguduiau de plâns!

Holograf pozând pentru albumul **STAI ÎN POALA MEA** (1995)

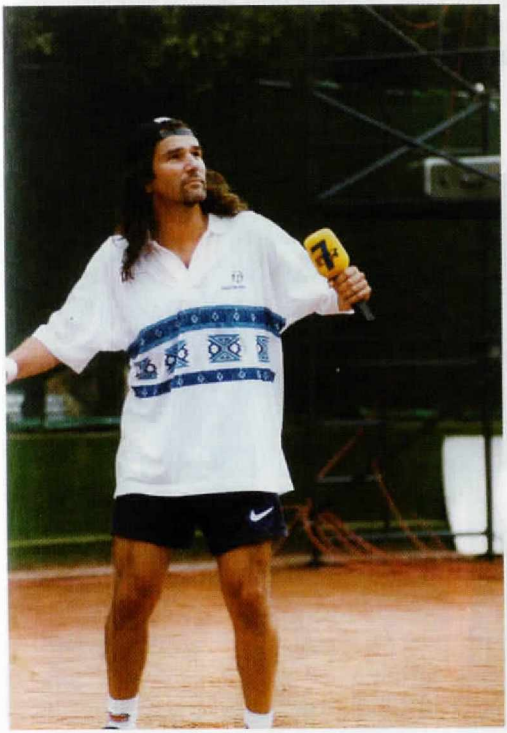

Dan Bittman, la un meci de tenis, în cadrul **Turneului artiştilor,** *organizat de Tele 7abc*

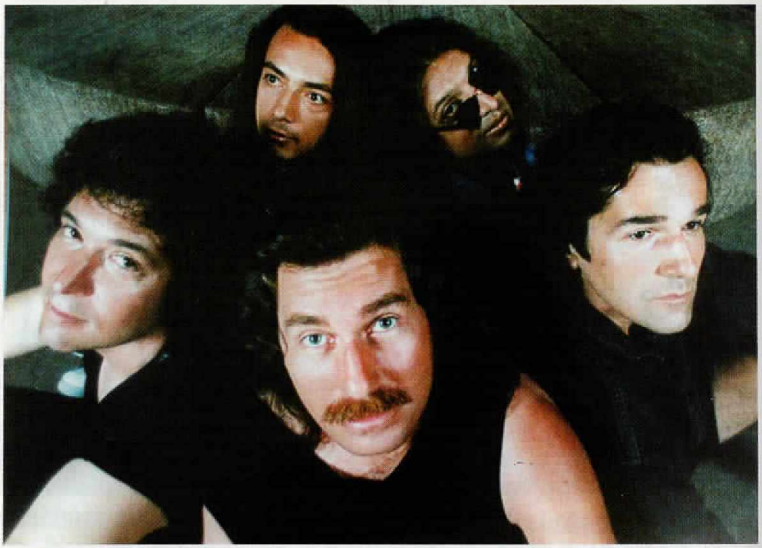

Variante pentru afişul turneului
„Stai în poala mea“

Romeo Dediu, Dan Bittman, Edi Petroşel, Tino Furtună,
Mugurel Vrabete... şi iepuraşii:
coperta albumului **STAI ÎN POALA MEA**...

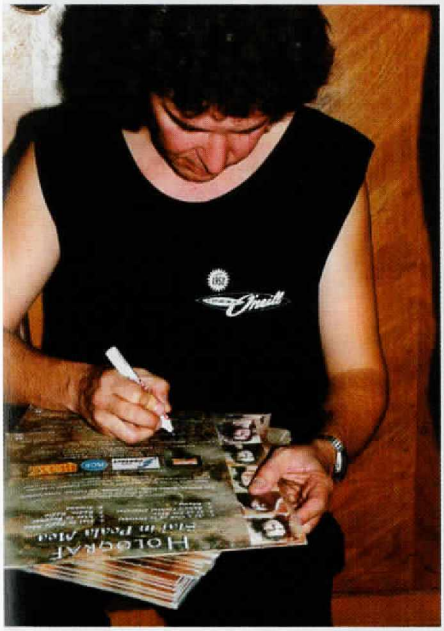

...pe care Mugurel Vrabete
dă autografe

La filmări pentru
SUPERSONIC

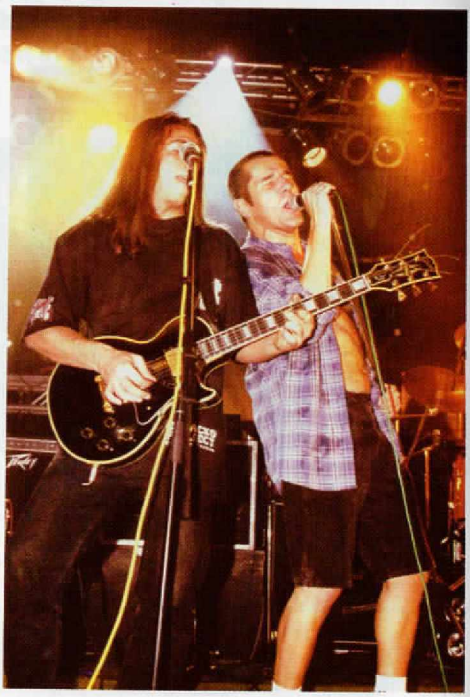

O seară de care îşi amintesc miile de fani veniți la Sala Polivalentă din Bucureşti: Galele Hit 1997

Lansarea albumului **SUPERSONIC** *(noiembrie 1998)*

La filmările pentru clipul piesei **„Ți-am dat un inel“**

...aceiaşi actori... **...aceeaşi piesă...**

Hands up!
La **Festivalul Rockmania '95**, *Holograf cântă în deschidere la Eros Ramazzoti, Joe Cocker şi Rod Stewart*

HOLOGRAF III - 1988 (LP, MC)

FORMAȚIA

Tino FURTUNĂ – claviaturi

Nuțu OLTEANU – chitară solo, voce

Iulian VRABETE – chitară bas, voce

Edi PETROȘEL – baterie

Dan BITTMAN – voce

PIESE

1. *Visul meu din zori*
2. *Cine știe unde*
3. *Speranța din sufletul meu*
4. *Pași spre viitor*
5. *Avem o singură lume*
6. *Te voi iubi mereu*
7. *În loc de bun-rămas* (*Ochii tăi*)

MUZICĂ ȘI VERSURI: HOLOGRAF

GRAFICĂ: Iulian VRABETE

Înregistrări efectuate în februarie-mai 1988

Albumul s-a vândut în peste 250 000 de bucăți.

Perinița Holograf

Revelioanele erau petrecute adeseori departe de casă, pentru că mulți își doreau un cap de afiș în cea mai frumoasă noapte a anului. Așa a apărut invitația de a cânta la Revelionul Tineretului de la Roman, considerat unul dintre cele mai mari revelioane din țară. Peste 800 de tineri veniseră în 1985 să petreacă Revelionul împreună cu Iris, iar în anul următor, invitații de onoare erau: Holograf, Nicu Alifantis, Victor Socaciu și Alexandru Jula. A fost o petrecere de pomină, în care Holograf a cucerit sala cu piese din repertoriul propriu, dar și cu prelucrări Modern Talking – trupă în vogă la acel moment.

Cel mai greu le-a fost să accepte ideea de a acompania și două soliste de muzică populară, Mina Pâslaru și Ileana Pește, fără de care programul Revelionului nu primea viza de la partid. Chiar dacă, inițial, nu au fost de acord să țină loc de... taraf, cei de la Holograf s-au văzut obligați să cânte și folclor moldovenesc, ba chiar, spre dimineață, au dat tonul și la „Perinița".

Pentru o noapte de Revelion, fiecare artist primea în jur de o mie de lei, alte câteva sute revenindu-le pentru regia spectacolului. Poate mai puțin important, gajul formației nu era hotărâtor în alegerea Revelionului la care să cânte.

În 1987, după succesul anului anterior, Holograf a fost invitat din nou la Revelionul Tineretului din Roman. Fără a fi semnat vreun contract, dar cu peste 800 de bilete vândute pentru Revelion și alte câteva sute pentru cele două spectacole de la 1 ianuarie, Holograf știa că va fi din nou la Roman. Numai că, la 20 decem-

brie, Puiu Şahân, sufletul organizării revelioanelor romaşcane, a fost sunat de la Comitetul Judeţean UTC Neamţ pentru a i se comunica imposibilitatea participării Holograf-ului. Motivul: tovarăşul Mihai Tatulici, organizatorul Revelionului nr. 1 din ţară – cel al Comitetului Central al UTC –, dorea cu orice preţ Holograf-ul la Bucureşti.

Anunţata prezenţă a secretarului general al partidului la acel Revelion era cauza pentru care nici Savoy – formaţie angajată la Ansamblul UTC – nu era suficient de bună. Holograf trebuia neapărat să cânte în faţa conducerii superioare de partid, indiferent că tovarăşului îi plăcea sau nu acea muzică.

Şahân n-a renunţat uşor la ideea cu Holograf, ci s-a urcat urgent în tren, înarmat cu carnetele de partid, UTC şi sindicat, oprindu-se direct la secretarul cu probleme de propagandă al CC al UTC. Nimic nu părea să-l înduplece pe activist, aşa că s-a trecut la... negocieri: formaţia Cupidon în loc de Holograf, ofertă neacceptată, sau 800 de locuri şi transport gratuit la Bucureşti pentru tinerii înscrişi la Revelionul de la Roman. Ultimul gest al lui Şahân a fost predarea carnetului de partid, lucru grav în acea perioadă.

Până când se lua decizia finală, Holograf a promis că, indiferent ce se va întâmpla, nu va cânta la Bucureşti, pentru că îsi dăduse cuvantul. Forţat de situaţie şi de hotărârea celor două părţi de a nu ceda, Comitetul Central al UTC a aprobat ca Holograf să cânte la Roman.

Revelionul se termina, de obicei, la 1 ianuarie, către prânz, când organizatori şi artişti renunţau la cântatul din chitară şi la distracţia începută la ora 8 dimineaţa.

Şi în 1989 formaţia Holograf fusese invitată să petreacă Revelionul la Roman, dar evenimentele au schimbat planurile.

Puiu Şahân, cel care lucrase la BTT Roman, iar după decembrie '89, îsi făcuse propria sa agenţie de turism şi impresariat artistic, a fost primul care a iniţiat un turneu Holograf în toamna celui dintâi an de libertate... La Roman, Piatra-Neamţ, Bacău, Tecuci, Galaţi, Brăila, Fălticeni, Suceava şi Botoşani, cu bilete sau cântând doar de plăcere, Holograf s-a întâlnit cu oameni care aveau acum alte priorităţi.

La Ialta, fără arme

Înainte de 1990, Holograf a susţinut câteva turnee peste hotare, fiecare însemnând o experienţă interesantă privind noţiunea de spectacol: RDG (1985), Bulgaria (Festivalul „Macul roşu – 1987"), Polonia (1988), Coreea de Nord şi Rusia (1989).

La „Zilele Prieteniei Româno-Poloneze", în primăvara anului 1988, grupul de artişti români cuprindea formaţia Holograf şi solistul Gabriel Cotabiţă. Fostul vocalist al trupei era la prima sa deplasare în străinătate (de această dată, primise viza, fiind inclus pe un paşaport colectiv) şi călătorea în avion alături de prietenul său, Edi Petroşel.

Gabi Cotabiţă avea să primească paşaport personal pentru prima dată în 1989, când era coleg de delegaţie cu trupa Holograf pentru turneul din URSS. Deşi fiecare pornise pe drumul său artistic, mai multe coincidenţe au făcut ca foştii colegi să redevină parteneri de spectacol.

La Festivalul din Bulgaria a fost rândul lui Mugurel să nu primească viză.

Deşi privit de multe ori cu scepticism, atunci când trebuia „exportat" un produs muzical Holograf era grupul chemat să le arate străinilor ce se cântă la noi.

Cel mai ciudat turneu a fost în Coreea de Nord. Nimeni nu ajungea acolo ca turist, ci doar ca invitat oficial. Comunismul dus la extrem de nord-coreeni i-a făcut pe artiştii români să afirme că România lui Ceauşescu era America faţă de Coreea, o societate militarizată în care, deşi nu aveau uniforme precum chinezii,

oamenii trăiau ca într-o cazarmă. Nu exista decât un singur magazin, şi acela doar de fructe, mâncarea se distribuia la cantină, iar casele nu aveau bucătării. Fără televizoare şi radiouri, coreenii nu ştiau prea multe despre ceea ce se întâmpla în lume.

Holograf făcea parte dintr-o delegaţie de 150 de români invitaţi la festival, alături de alţi 30 000 de străini care trebuia să vadă ce luminos este comunismul coreean. Din delegaţia noastră făceau parte şi reprezentanţii Studenţilor Comunişti din România: Adrian Năstase, Mugur Isărescu, George Copos.

S-a cântat la Casa de Cultură a Ministerului de Interne (în acelaşi timp, sediu al delegaţiei române pentru perioada turneului), coreenii fiind aduşi cu camioanele. Pregătiţi pentru două spectacole, românii aveau să constate că spectatorii abia ieşiţi au fost reintroduşi în sală, pentru a doua oară. Au refuzat să mai cânte, deşi publicul, chiar dacă nu înţelegea nimic, venise la sfârşitul spectacolului cu buchete uriaşe de flori. De fapt, Holograf chiar făcuse un show, mai ales din dorinţa de a arăta că nu doar RDG are trupe rock şi că este formaţia-fanion a României. Au schimbat impresii (despre muzică, tendinţe, curente, stiluri, echipamente tehnice) cu formaţiile nemţeşti şi bulgăreşti – nume cunoscute pe plan internaţional.

Turneul rusesc din acelaşi an, 1989, avea programate zece spectacole, dintre care Holograf a cântat doar în unul, la Moscova. În rest, artiştii nu reuşeau să se întâlnească deloc cu instrumentele, care ajungeau mereu după concert, din cauza transportului. Nici ceilalţi artişti, Ansamblul „Rapsodia" şi Dan Grigore, nu au avut mai multe apariţii, singurul spectacol fiind susţinut în faţa câtorva oameni (dintre care doi membri ai Ambasadei României la Moscova). Chiar dacă n-au avut spectacole, artiştii au fost bine cazaţi, au vizitat Ialta, Sinferopol, Harkov, Sevastopol, fiind plătiţi pentru fiecare spectacol ce ar fi trebuit să aibă loc. Ghidul rus le spunea mereu: „Da' şi vă pasă, bani aveţi, autocarul iesti..."

De fapt, românii au înţeles că totul se dorea a fi un semn discret al lui Gorbaciov pentru Ceauşescu privind aceste schimburi culturale.

Instrumentele formaţiei au fost găsite totuşi la plecare, dar reţinute la graniţă pentru noi formalităţi!

HOLOGRAF IV - 1990 (maxi-single)

FORMAȚIA

Tino FURTUNĂ – claviaturi

Nuțu OLTEANU – chitară solo, voce

Iulian VRABETE – chitară bas, voce

Edi PETROȘEL – baterie

Dan BITTMAN – solist vocal

PIESE

1. *Vreau să te văd zâmbind*
2. *Oriunde te vei afla*
3. *Poate că e noaptea*
4. *Om singur*

SUNET: Vlad GORCINSKI

LUMINI: Cristi NEMUC

IMPRESAR: Aurel MITRAN

Bun-venit în Europa

21 decembrie 1989 îi găseşte la Piatra-Neamţ, unde urma să aibă spectacol.

Aflaseră de la televizor, apoi de la rude ce se întâmplă în Capitală. Au hotărât totuşi să cânte în acea seară. În următoarea zi, 22 decembrie, ar fi trebuit să aibă concert într-un alt oraş din Moldova, la Bacău, dar spectacolul n-a mai avut loc. Au plecat spre Bucureşti, îngrijoraţi de ce se întâmplă, iar ceea ce aveau să vadă era mult mai grav decât îşi închipuiseră.

În acel an, 1989, alături de Nuţu Olteanu cântă un chitarist timişorean, Nick Krakowski. Se înregistrează maxi-single-ul *HOLOGRAF 4*.

„Criza" plecării din ţară a lui Nuţu Olteanu, în 1990, este resimţită de toată formaţia, dar în special de prietenul său cel mai bun, Dan Bittman.

Căsătorit în '89 cu o suedeză de origine chiliană, care studiase Medicina în România, Nuţu a făcut nunta în locul cel mai drag formaţiei, la Costineşti. Oaspeţi costumaţi în domniţe, cavaleri, ursuleţi sau alte personaje de basm au invadat Restaurantul „Forum". S-a cântat jam-session, s-a dansat, dar muzicienii de pe litoral invitaţi la eveniment au şi plâns, ştiind că pierd un mare chitarist.

Oriunde te vei afla era urmarea firească a piesei *Ochii tăi*. Devastată de suferinţă, formaţia i-a cântat-o lui Nuţu la nuntă.

S-a cântat şi s-a filmat evenimentul, ocazie cu care au plâns toţi în bucătărie.

Nuțu urma să plece din țară foarte curând.

Din 1990, vine și Florin Ochescu în formație, cântând alături de Nuțu până la plecarea definitivă a acestuia în Suedia. În această formulă, care-l include încă pe Nuțu Olteanu, Holograf pleacă la Londra pentru înregistrarea unui album și în Franța pentru un festival de muzică rock.

Florin
(Florin Ochescu)

La aproape 50 de ani (împliniți la 9 februarie 2002), cred că am avut o viață plină.

Sunt bucureștean și, pentru că părinții mei s-au despărțit când eu aveam 5 ani, mama, care s-a ocupat de mine, a făcut eforturi să-mi dea cea mai bună educație. Remarcându-mi oarece aptitudini muzicale, mi-a luat profesori particulari de pian și vioară, dar entuziasmul meu s-a sfârșit prin clasele primare, când am abandonat lecțiile de muzică. Nici rugămințile, nici presiunile din partea mamei nu m-au convins să continuu.

Am urmat școala, gimnaziul și liceul, la „I.L. Caragiale", unde am format și prima mea trupă. Eram în clasa a IX-a și participam cu colegii de formație la tot felul de concursuri interșcolare organizate în vremea aceea.

Ascultam multă muzică, cu predilecție rock'n'roll-ul clasic al anilor '50, Bill Haley, Chubby Checker, Elvis Presley, iar apoi Beatles și Rolling Stones, de pe discuri primite de la un coleg de școală.

Uneori simțeam că Sorin îmi băga cu pâlnia în urechi muzică veche

Prima trupă înființată de mine în liceu cânta piese din repertoriul The Kinks, Beatles, Rolling Stones, The Monkees și alte trupe la modă.

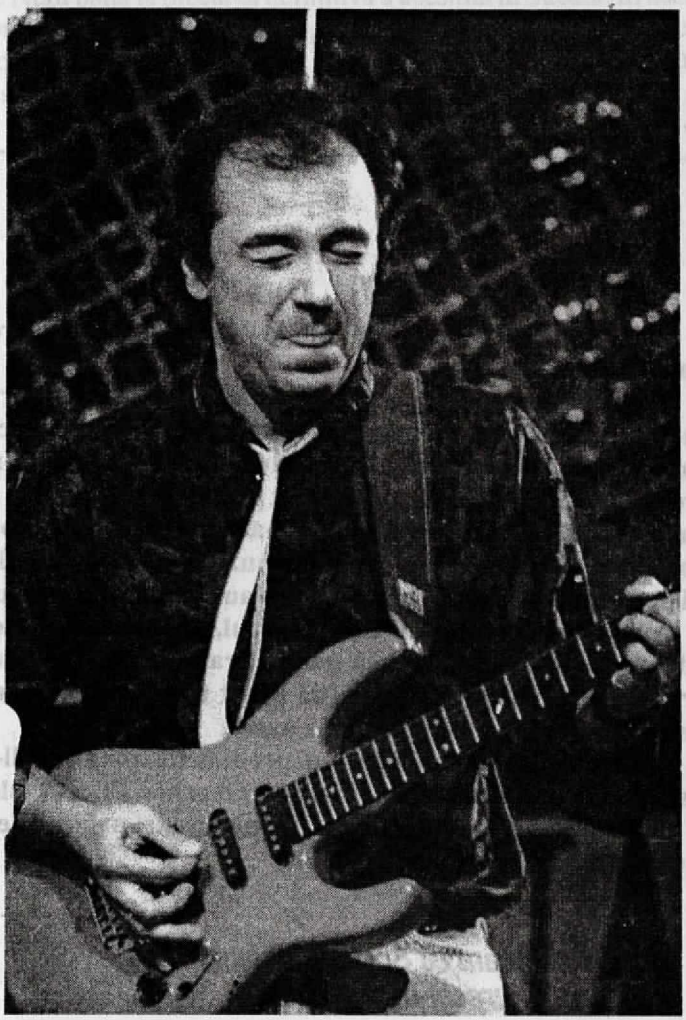

Mai întâi am avut o chitară acustică primită de la mama, prin clasa a VII-a sau a VIII-a. Tot ea mi-a cumpărat şi a doua mea chitară, pe care am vrut să o fac electrică, şi oarecum mi-a reuşit improvizaţia cu o doză din căşti de telefoane.

Studiile muzicale le-am început tot în acea perioadă, când un coleg al meu lua lecţii de chitară clasică, iar eu „furam" de la el cât puteam. N-am urmat Liceul de Muzică şi nici Conservatorul, ci Facultatea de Construcţii, dar în anul al doilea eram pe cale să abandonez pentru a da examen de admitere la Pedagogie Muzicală. La îndemnul prietenului meu, Dan Bădulescu, am făcut şi şase luni de pregătire specifică pentru Conservator: solfegiu, teorie şi dicteu – dar cu atât am rămas.

Cât despre cea de a doua chitară pe care am primit-o şi am încercat s-o fac electrică, am cântat cu ea în formaţia liceului, până când conducerea şcolii s-a hotărât să investească în noi cumpărându-ne chitare electrice.

Am continuat ucenicia cu o formaţie care susţinea serile dansante de la Institutul Agronomic. Deşi eram abia în clasa a XI-a, îmi plăcea să cânt live pentru studenţii care veneau la dans. Era acolo şi un tip de la Conservator, Luca, de la care am învăţat multe lucruri.

Acasă ascultam Eric Clapton, Jimi Hendrix, Led Zeppelin, John McLaughlin, Genesis, blues, muzică progresivă, rock cu influenţe indiene. În anul II, intrasem într-un cerc foarte select, alături de Sorin Chifiriuc, de la Curtea Veche Nr. 43. Ascultam muzică veche, chiar dacă uneori simţeam că Sorin îmi bagă cu pâlnia acea muzică în urechi. Atunci, în paralel cu meditaţiile pentru Conservator, am studiat foarte mult chitara. Cred că perioada 1972-1974, alături de Curtea Veche, a fost cea mai intensă pentru studiu, mare parte din ceea ce ştiu acum datorându-se acelor ani.

Prin mâinile mele au trecut tot felul de chitare, dar prefer Fender Stratocaster...

De voie, de nevoie...

De cântat, am cântat în mai multe formaţii. După Curtea Veche nr. 43, adică spre sfârşitul facultăţii (1976), a urmat Roşu şi Negru. Îl cunoscusem pe Tudan şi am făcut un trio

Roşu şi Negru, cu un toboşar. În vara acelui an am mers chiar şi la Cenaclul Flacăra, unde l-am acompaniat pe Valeriu Sterian, dar am cântat şi ca trupă de sine-stătătoare.

A urmat formula mixtă Progresiv TM – Roşu şi Negru, cu Ladislau Herdina şi Harry Coradini. În această componenţă am prezentat poemul rock *Zburătorul*, înregistrat pe discul „Puterea muzicii", care era prea mistic pentru acele vremuri.

Apoi am făcut o trupă de acompaniament pentru Dida Drăgan (care-mi devenise soţie), Monolit, şi am concertat în Cehoslovacia, URSS, Bulgaria şi Germania.

În 1983 am primit o ofertă de la Iris, cu care am lucrat doar un an, înregistrând primul lor disc la Electrecord.

Am revenit la Roşu şi Negru, alături de Adrian Ordean şi Liviu Tudan, iar din 1986 am trăit o nouă experienţă. Mirajul Occidentului mă atrăgea şi am plecat într-un lung turneu cu Sfinx. Aproape toată Europa, în cei trei ani de cântat în străinătate – acesta a fost bilanţul alături de Sfinx-ul lui Mişu Cernea. Am abandonat în noiembrie 1989, când am hotărât să rămân acasă.

Pe băieţii de la Holograf i-am cunoscut în primăvara următoare, 1990, prima a democraţiei româneşti. Nuţu Olteanu, cu care fusesem coleg şi prieten la Iris, era pe picior de plecare în Suedia, după soţia sa, dar mă recomandase la Holograf pentru a-i lua locul.

Imediat ce am venit în formaţie, am plecat în Anglia, cu tot cu Nuţu, într-o tentativă de a face ceva, de exemplu un single – cum s-a şi întâmplat. Am revenit în ţară şi am început lucrul la discul *BANII VORBESC*, care s-a înregistrat fără Nuţu, plecat definitiv.

Atunci când am intrat în formaţie, am remarcat atmosfera bună de creaţie şi înregistrare, organizarea concertelor şi a turneelor, dăruirea colegilor pentru realizarea unui scop legat de numele trupei. Asta, în timp ce piaţa muzicală românească era confuză, iar Holograf voia să-şi găsească drumul, modul de exprimare muzical, dar era interesată şi de aspectul managerial.

Turneul din Olanda a fost gândit de mine, pentru că aveam relaţiile din perioada în care cântasem cu Sfinx. M-am

simțit foarte bine acolo, cântam cover-uri în pub-uri și discoteci, alături de Dan, vocile fiind a Silviei Dumitrescu și a Geaninei Olaru.

Ne-am distrat destul de bine, n-am câștigat foarte mult, dar ne-am luat mașini... second-hand și instrumente.

Am cântat cu Holograf până în 1993, dar îmi reproșez unele decizii legate de repertoriu, orchestrație, de o piesă sau de alta. De exemplu, dacă ascult *BANII VORBESC* și compar discul cu niște înregistrări-pilot, îmi dau seama că anumite orchestrații inițiale erau mai bune decât cele de pe disc.

Au fost perioade extraordinare în viața mea: Iris, Roșu și Negru, Progresiv TM, Sfinx, Holograf...

Am studiat în continuare chitara, blues-ul lui Clapton, John Mayall, Hendrix, rock'n'roll-ul, pentru că muzica asta îmi dă cele mai mari satisfacții.

De voie, de nevoie, m-am angajat în Orchestra Radiodifuziunii Române, pentru că îmi trebuia o slujbă stabilă și voiam să fiu mai des acasă, soția mea, Silvia, urmând să-l nască pe Iulian (cel de-al doilea băiat al meu).

În noua formulă, am descoperit muzica de jazz, care mă atrage foarte mult. Ascultând Duke Ellington, am ajuns să înființez Blues Convention, împreună cu Berti Barbera.

Mai am la activ un experiment muzical, Big Mamou, creat din Black Cat și Blues Convention, cu Eugen Caminschi și Ionescu. Mă gândesc la un concert de blues cu ei, dar și la un nou disc pentru Silvia, la care lucrez pe computer.

Cât despre Holograf, am rămas buni prieteni, ne întâlnim la câte un chef și ne bucurăm amintindu-ne cum a fost!

De la Est la Vest

Deşi înţelegeau perfect că nu sunt pregătiţi pentru ce era în Occident, au plecat mai întâi în Anglia. Abia acolo au înţeles cât de importantă este ideea, direcţia muzicală, şi că îndemânările instrumentale, deşi necesare, nu sunt suficiente dacă nu există ceva care să te scoată din banal. Holograf ştia că are nevoie de o transformare pozitivă, deşi perioada în care se aflau era prea tulbure pentru a stabili exact ce-i de făcut.

Se gândiseră că vor cuceri piaţa occidentală compunând câteva texte în engleză pentru piesele de succes în România. Şi s-au convins că muzica de afară înseamnă altceva. Whitesnake şi Bon Jovi nu mai vindeau, epoca rock-ului melodios din anii '80 începuse să apună. Nu degeaba Lenny Kravitz compusese *Rock'n Roll Is Dead*.

Ideea unui magnat britanic de a încheia un contract pe bani puţini cu formaţia nr. 1 din România n-a ţinut. Produsul Holograf nu se vindea. Dacă s-ar fi ştiut de această invitaţie cu cel puţin doi ani înainte, formaţia s-ar fi putut pregăti la nivelul cerut de Occident. Oferta fusese însă şi o dovadă că Revoluţia din Decembrie îi făcuse pe mulţi să se uite spre ţara noastră. Singura satisfacţie a turneului de pe malul Tamisei rămâne single-ul *World Full of Lies*, înregistrat în Anglia, cu Nuţu şi Florin la chitare. Invitaţi la televiziunea britanică, Mugurel Vrabete sublinia, într-un interviu-fulger în limba engleză: „Aici ni se cere să cântăm ca-n Est, iar acasă, să cântăm ca-n Vest?!"

Considerată de DJ-ul de la Capitol Radio drept cea mai pregătită dintre trupele din sud-estul Europei care au cântat în Anglia, Holograf a primit notă 7,5, adică enorm pentru acea perioadă.

World Full of Lies se înregistrează în 1990, în Anglia, dar este editată pe CD în 1993, la Compania Captain Records, din Italia. Pe CD, melodia este o variantă a piesei *Umbre pe cer*, compusă în 1985 de Pocorschi, Petroşel şi Furtună.

Iniţial cenzurată pentru că se termina cu soare şi flori, piesa rămâne cea mai frumoasă amintire de la Londra. *Umbre pe cer* fusese pregătită, cântată şi imprimată în engleză, la Londra, în cel mai bun studio în care formaţia fusese vreodată. Acolo înregistraseră Cyndi Lauper, Plank, Chris de Burgh (*Lady in Red*).

La *Now* şi *Whenever You Call My Name* a cântat Nuţu Olteanu, iar la ultimele două piese ale CD-ului i s-a alăturat Florin Ochescu.

Albumul conţine variantele în limba engleză ale pieselor de pe *BANII VORBESC* şi *HOLOGRAF 4*.

Spectacolul străzii

Acelaşi an, 1990, primul al democraţiei şi al speranţei, inclusiv în muzica românească, îi aduce formaţiei Holograf şansa de a participa la Festivalul Internaţional „Le Printemps de Bourges", în Franţa, alături de grupul Roata, Doru Căplescu şi jurnalistul Andrei Partoş. Invitaţia la cea de a XIV-a ediţie a festivalului venise de la Jacques Higelin, artist francez care îi admira pe muzicienii români şi era decis să ajute pop-rock-ul românesc să iasă în lume. Festivalul era unul de amploare în Franţa, cu nume mari în concerte: Patrick Bruel, Patricia Kaas, Tanita Tikaram, Gipsy Kings.

Deşi scurt, recitalul Holograf a fost practic prima (şi poate singura) participare într-un mare festival internaţional cu public receptiv şi o presă amabilă. Posturile de radio şi ziarele locale au consacrat spaţii largi festivalului. „Rock en Roumanie" a fost la concurenţă cu concertul celebrului grup englez Tears For Fears, şi totuşi sala a fost arhiplină. Formaţiile tinere concertau separat, intrarea fiind liberă, în timp ce la concertele rock româneşti biletul costa 90 de franci, la fel ca la Public Enemy. Cele mai scumpe bilete, de 145 de franci, erau la Patricia Kaas. În stradă se derulau zilnic spectacole de muzică şi poezie, iar magazinele ofereau discuri ale participanţilor. Nu însă şi ale românilor din festival. Acolo au înţeles ce înseamnă de fapt producţia muzicală şi că trebuie să fii cu adevărat interesant pentru a pătrunde pe o piaţă atât de densă. Show-ul se realizează greu, dar experienţa, intuiţia şi bucuria de a-l face contează enorm. Ideea de a merge direct la

sufletul omului, de a-i declanşa trăirile interioare era arma cu care putea fi câştigat publicul din Occident.

După 1990, Holograf a trecut prin momente dificile, de multe ori fiind cu toţii pe punctul de a renunţa. Spectacolul de pe scenă se mutase în stradă şi era gratuit. Lumea începuse o goană după bani, după tot ceea ce nu avusese până atunci.

Debutul noii societăţi, deşi unul aparent normal, i-a găsit pe majoritatea românilor nepregătiţi.

Miturile s-au schimbat, s-au înmulţit vedetele, unele dintre ele apărând peste noapte. Începuse răsturnarea sistemului de valori, pentru că, în afară de libertate, oamenii nu mai ştiau sigur ce vor. Fără a cunoaşte de fapt cum arată democraţia şi dacă era bine ceea ce făcea fiecare, eforturile erau concentrate în cu totul altă direcţie decât cea artistică.

În acea perioadă de criză generală, un moment delicat s-a consumat la un spectacol în Club A, unde Holograf avusese atâtea succese. Formaţia a fost contestată vehement, publicul având o atitudine ostilă, pe care artiştii n-o înţelegeau. Şi totuşi, formaţie şi impresar au reuşit să traverseze împreună momentul, să ajungă la un echilibru şi să desprindă actul artistic de influenţa politicului.

Explozia media de după 1990 a fost primită cu simpatie de formaţia Holograf, care a înţeles mai repede decât alţi artişti importanţa relaţiei cu presa, chiar dacă uneori ceea ce se scria nu convenea sau putea afecta imaginea artistică. Artiştii aveau nevoie de ziarişti, dar nu doar de o presă laudativă, pentru că ar fi devenit plictisitor. Atenţi la ce scria presa, membrii trupei au fost alături de tinerii ziarişti apăruţi după '90, acceptând în preajma lor profesioniştii, nu însă pe cei care făceau ziaristica doar ca o „meserie de timp liber".

Până în 1991, formaţia părea că nu-şi găseşte locul, nimic nu mai funcţiona după regulile cunoscute. Concertele, turneele deveniseră neinteresante pentru publicul care vedea clipuri tot mai moderne le televizor, în timp ce, în ţară, primea aceeaşi imagine învechită a muzicii, cu o tehnică inferioară celei de afară. Dacă, înainte, un concert putea duce cu gândul la ceea ce lumea vedea pe video sau în revistele străine, şi asta crea starea de bucurie, acum mulţi văzuseră deja „pe viu" ce se întâmpla afară. Tot mai preocupaţi de social, economic şi politic, oamenii nu mai aveau chef de muzica Holograf. Au fost doi ani grei pentru artişti.

Wellkommen

Norocul formaţiei avea să vină din... Olanda. Văzând că piaţa muzicală din România devenise neinteresată de ceea ce oferea Holograf, nu se cumpărau casete şi spectacolele dispăruseră, Florin Ochescu le-a propus colegilor să încerce altceva. Experienţa olandeză trăită alături de trupa Sfinx Experience l-a determinat pe chitarist să spere la un contract. O casetă demo trimisă unui impresar din Olanda a fost suficientă pentru ca Agenţia „International Artists" să le ofere un turneu de probă. Ajunşi acolo, muzicienii români au luat-o practic de la început, aşa cum făcuseră cu 15 ani în urmă, la Costineşti.

S-a muncit foarte mult, pentru că publicul trebuia atras spre muzica Holograf; era ca o nouă lansare.

Fiecare apariţie – în discoteci sau cluburi – se întâmpla într-un alt loc. Şi era, obligatoriu, live, foarte importantă fiind relaţia cu publicul. După turneu, agenţia de impresariat a oferit formaţiei Holograf un contract pe doi ani, aşa că în perioada 1991-1993 trupa a făcut de zeci de ori traseul România – Olanda, petrecându-şi chiar două revelioane în ţara lalelelor.

Cel de-al doilea turneu, de două luni, a însemnat 25 de apariţii – o adevărată performanţă, având în vedere cele 15 spectacole ale primului turneu.

Deşi nu cântau muzica sufletului lor, românii au strâns din dinţi, pentru că au înţeles că pot progresa profesional foarte mult. Intraseră într-o structură profesionistă: primeau doar o hârtie cu câteva date – esenţiale, de altfel: locul spectacolului, număr de

kilometri, ore, cât aveau de cântat şi ce atmosferă trebuia creată, rock sau soft. Era un ritm greu de păstrat, cu rigoare maximă şi în care, deşi erau plătiţi a doua zi, li se spunea ce impresie le făcuseră celor care îi invitaseră. Multe astfel de „partide" au fost câştigate de Holograf, care începuse să cânte tot mai bine, mai curat, ca o adevărată trupă profesionistă.

A fost o şcoală pentru ei, ca instrumentişti şi compozitori care trebuia să „intre„ în orchestraţii străine şi să le disece pe partituri pentru fiecare instrument în parte.

Chiar dacă nu s-au îmbogăţit în cei doi ani de concerte olandeze, membrii formaţiei au câştigat enorm, pentru că au stat împreună şi au învăţat cât de important este să lucrezi într-un sistem civilizat, riguros, să fii punctual, serios. O prestaţie bună într-un loc le putea duce încă o cântare în altă parte, deci erau în joc şi bani mai mulţi.

Exigenţa celor cu care colaborau i-a obligat pe membrii formaţiei să fie doar cu gândul în sala în care concerta Skid Row, formaţie pe care şi-ar fi dorit să o vadă, mai ales că trupa pe care o admirau toţi se afla la doar câteva sute de metri de ei.

Spaţiile în care cântau adunau între 100 şi 1 500 de spectatori, unii care veneau să asculte muzică, alţii să danseze. În discotecile olandeze, după muzica pusă de DJ, urma partea de „show-time". Se dansa, dacă piesele erau potrivite, dacă nu, cei de lângă scenă încercau să intre într-o comunicare cu formaţia. În dancing-uri, cei care veneau voiau să se împrietenească, să asculte muzică, şi asta pentru că ştiau că acolo mereu se întâmplă ceva.

Holograf cânta în stilul consacrat, hard-rock mai melodios: Deep Purple, Scorpions, Rolling Stones, Bryan Adams (foarte la modă atunci), mai puţin piese proprii. Teama de a nu fi înţeleşi de public dacă ar fi cântat propriul lor repertoriu era depăşită în unele seri. Atunci, Holograf cânta *Umbre pe cer* sau *Spune pe bune*, împreună cu olandezii din sală.

Devenită o formaţie destul de cunoscută, Holograf a avut surpriza să întâlnească, la un spectacol, cinci „băştinaşi" purtând tricouri cu Holograf. Fanii îi căutau pentru autografe şi aveau surpriza să întâlnească nişte artişti din Est simpatici şi buni vorbitori de engleză.

După doi ani de şedere în Olanda, Holograf a înţeles că nici acolo nu mai are viitor. Era cea mai bine plătită trupă la nivel de cluburi şi discoteci, dar concertele live intraseră într-un con de umbră; nici Guns'N'Roses şi Bon Jovi nu mai aveau succes, se cânta tot mai mult dance peste tot. Într-o ţară densă muzical, cum era Olanda, în care mulţi artişti străini veneau să imprime, Holograf ştia că era prea târziu pentru o lansare reală.

La 30 de ani, aveau de ales între a continua drumurile România – Olanda şi a rămâne acolo pentru a repeta şi a încerca marea cu degetul. De altfel, ar fi putut cere azil politic şi atunci când fuseseră în Anglia, pentru că „mineriada" care tocmai bulversase România i-ar fi ajutat în acest sens.

Au decis să se întoarcă. Nimeni nu a trecut peste decizia comună, nici unul nu a vrut să rămână acolo şi să încerce ceva de unul singur. Toţi erau hotărâţi să revină acasă, bucuroşi că avuseseră o experienţă pozitivă, care i-a unit enorm. Deşi obişnuiţi să fie mereu împreună, niciodată nu stătuseră atât de mult departe de casă. Atât de departe...

Lucruri la care visaseră ani de zile li s-au întâmplat în turneele europene: Anglia, Franţa, Italia şi Olanda. Cine şi-ar fi închipuit că vor întâlni într-un studio un chitarist care cântase cu Whitesnake şi care avea să devină producătorul lor muzical? Tot acolo l-au cunoscut pe toboşarul care cântase cu Judas Priest. Întâlnirile cu muzicieni celebri, la care nu sperau să aibă acces vreodată, i-au stimulat şi, în doar două săptămâni, au terminat 15 piese pentru un nou disc.

Participantă la Festivalul Internaţional „Mondo Rock", din Italia, formaţia Holograf era prezentată la posturile de radio şi televiziune care transmiteau concerte şi în presa scrisă drept „grupul care cucerise clar Norvegia, Danemarca, Suedia şi Rusia, fiind nr. 1 absolut în programele de la Radio Moscova".

Piesa *World Full Of Lies* intrase în top şi urcase de pe poziţia a zecea până la locul al treilea. „Talentul acestor artişti se întâlneşte inevitabil în melodiile lor rock, pline de melodicitate, care sunt, fără îndoială, pline de profunde semnificaţii. Textele reflectă problemele societăţii şi greutăţile ei."

În timpul megaconcertelor de la Amsterdam şi Paris, olograf înregistrase un videoclip pentru transmisia Televiziunii ıliene de la „Mondo Rock".

După turneul din Olanda, a urmat Costineşti – obişnuitul tur- :u estival, care a arătat însă că nici cover-urile, nici interpretarea ıei muzici actuale nu puteau schimba situaţia în care se afla uzica în România.

Costineştiul căruia i se adresau artiştii nu mai arăta la fel, ıiar dacă repertoriul formaţiei era energic, sculele fuseseră aduse n Olanda, băieţii erau bine pregătiţi. Tinerii din staţiune nu ireau interesaţi de ceea ce cânta Holograf.

„ BANII VORBESC" (HOLOGRAF 5)
1992 (LP, MC)

FORMAȚIA

Dan BITTMAN – solist vocal
Tino FURTUNĂ – clape, voce
Florin OCHESCU – chitară
Edi PETROȘEL – tobe
Iulian VRABETE – chitară bas, voce

PIESE

1. *Mafia*
2. *Femeie, tu*
3. *Spune pe bune*
4. *Așa de singur*
5. *Unde ești?*
6. *Via Istanbul*
7. *Banii vorbesc*
8. *Rază de lumină*

MUZICĂ ȘI VERSURI: HOLOGRAF

GRAFICĂ: HOLOGRAF

MAESTRU DE SUNET: Theodor NEGRESCU

POSTPROCESARE: Gheorghe GROSARU

TRANSPUNERE: Ion FRĂȚILĂ

FOTOGRAFIA: Dan ATANASOAIA, Cristina VLAS

Înregistrări muzicale și mixaje efectuate în Studioul TOMIS, București, iunie – septembrie 1991.

Albumul a primit Premiul revistei Pop, Rock & Show pe 1992, iar basistul Mugurel Vrabete a fost desemnat cel mai bun la categoria sa.

Clasamente, topuri

Revista *Pop, Rock & Show*, condusă de Andrei Partoş, publica, la sfârşitul fiecărui an, clasamentele cititorilor.

Holograf se regăsea în majoritatea categoriilor pentru care votaseră cititorii în 1991:

– **Grupul rock al anului**:
1. Iris; 2. Krypton; **3. Holograf**; 4. Compact...

– **Melodia anului**:
1. *Cine mă strigă în noapte* (Iris); ...; **4. *Banii vorbesc* (HOLOGRAF)**

– **Chitară solo**:
1. Adrian Ordean (Compact); **2. Florin Ochescu (HOLOGRAF)**

– **Chitară bas**:
1. Iosif Kappl (Phoenix); **2. Iulian Vrabete (HOLOGRAF)**

– **Baterie**:
1. Ovidiu Lipan-Ţăndărică (Phoenix); 2. Nelu Dumitrescu (Iris); **3. Edi Petroşel (HOLOGRAF)**

– **Keyboards**:
1. Vladi Cnejevici (Compact)...; **4. Tino Furtună (HOLOGRAF)**

– **Soliști rock**:

1. Cristian Minculescu (Iris); **2. Dan Bittman (HOLOGRAF);**
3. Gabi Nicolau-Guriță (Krypton)

– **Cel mai sexy interpret rock**:

1. Gabi Nicolau; **2. Dan Bittman**; 3. Cristi Minculescu;

Instrumentiștii Holograf-ului domină clasamentele anuale în *PR&S* și în 1993: Iulian Vrabete (locul 1), Edi Petroșel și Tino Furtună (locul 2), Dan Bittman este al doilea solist rock, după același invincibil Cristi Minculescu, dar cel mai sexi interpret rock. În schimb, Holograf este considerat al patrulea grup rock, după Iris, Compact și Timpuri Noi. Piesa *Banii vorbesc* este surclasată de *Toamnă în sufletul meu*, a formației Compact.

Bittman cucerise publicul cu hitul *Banii vorbesc*. Deși cânta și piese din perioada 1986-1990 – *Singur pe drum*, *Umbre pe cer* sau *Te voi iubi* –, *Banii vorbesc* era cerută mereu de public. Fără a avea publicitate, fără videoclip, piesa care dădea titlul celui de al cincilea album Holograf a rezistat atâția ani, încheind în mod constant spectacolele formației.

După o lungă absență din țară, Holograf îi propunea publicului un disc-surpriză în care tenta de revoltă îi dădea un alt aer. *Spune pe bune*, *Mafia*, *Via Istanbul* și mai ales *Banii vorbesc* (o piesă pe care membrii formației n-au vrut inițial s-o includă pe disc, pentru că nu le plăcea) produceau o isterie generală în public. În martie 1993, Romeo Dediu îl înlocuiește pe Florin Ochescu (cu care fusese început discul) și intră în studio pentru a înregistra primul său disc cu Holograf.

Romică
(Romeo Dediu)

Copilăria mea a început acum 32 de ani, la 20 mai, la Constanța. Părinții erau hotărâți să mă facă artist, muzicant sau muzician. Toată familia mea, de la străbunici încoace, are înclinații muzicale. Tata a cântat la chitară, la fel unchiul și bunicul meu.

Cât despre mine, am urmat școala de muzică la pian și clarinet din clasa a V-a până în a VIII-a, după care m-am lăsat de cântat câțiva ani. Am dat admitere într-a IX-a la liceul de muzică și n-am luat, așa că m-am putut ocupa în voie de chitară. Către sfârșitul liceului, am început să studiez singur chitara. Lucram în neștire, și asta s-a întâmplat timp de vreo doi ani.

Părinții m-au încurajat în muzică la început, dar apoi n-a mai trebuit să-mi spună cineva să studiez, pentru că-mi plăcea mult și învățam de bună voie. Oricum, cu școala era destul de lejer, nu prea ne omoram cu învățatul, mai mult cu plimbările. Plecam de multe ori după-amiaza de acasă și mă întorceam a doua zi dimineață, iar ai mei nu mă certau. Mai greu era apoi să ajung la școală și să fac față plictisitoarelor ore. Am urmat profilul „Matematică–Fizică", deși eu aveam alte chestii în cap.

Probleme serioase am avut mereu la chimie, pentru că nu mi-a plăcut și nici nu învățam.

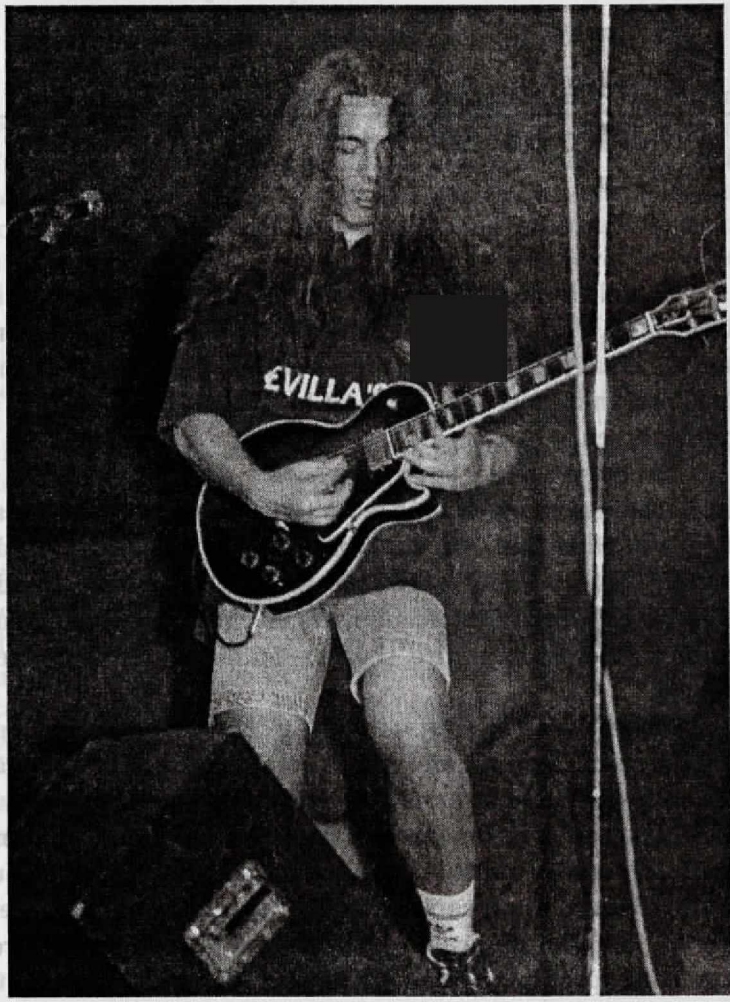
£VILLA

Mi-a plăcut întotdeauna fotbalul şi am jucat până am făcut câteva entorse la genunchi; trebuia să fiu operat şi am renunţat la antrenamente.

Orientarea mea profesională a fost o opţiune personală, părinţii lăsându-mă să-mi văd de viaţă şi să fac ce vreau. Nu ştiu dacă a fost bine sau rău.

M-am adaptat uşor la atmosfera de lucru profesionistă; dar nu şi la autografe

Prima trupă în care am cântat, la vreo doi-trei ani după absolvirea liceului, se numea Comando şi era din Constanţa. Am avut şi un spectacol, doar al formaţiei noaste, la Casa de Cultură, cu emoţii foarte mari, dar care a fost un succes. Cât am cântat primele şase piese din repertoriul de 15 pregătit pentru concert, mi-au tremurat picioarele încontinuu.

Comando cânta un rock mai agresiv decât Holograf. La un moment dat, trupa s-a destrămat, eu fiind convins că voi ajunge un notar bun, dacă nu chiar avocat, pentru că urmam Dreptul. Mi-a plăcut să învăţ la facultatea asta, chiar dacă nu mi-am luat licenţa şi n-am profesat nici o zi.

Într-o seară, m-a sunat Dan şi mi-a spus că mă văzuse la un concert, că Florin Ochescu a plecat şi au nevoie de un chitarist şi, dacă vreau, să vin la o repetiţie să vedem ce iese. Am zis „Da!" dintr-o răsuflare, fără să mă gândesc, dar în următoarea săptămână m-am frământat încontinuu dacă sunt în stare şi dacă are rost să mă duc la întâlnire.

Începusem să am îndoieli, pentru că ştiam că vin după doi mari chitarişti, Nuţu Olteanu şi Florin Ochescu. Eu cântam la chitară doar de patru-cinci ani, iar experienţa mea era aproape zero. Doar şase luni repetasem cu Comando, iar apoi am renunţat pentru a merge la facultate.

Nu ştiu totuşi ce m-a împins să mă duc la repetiţie, şi acum mă felicit că am făcut pasul acela.

Primul meu an în Holograf a fost cumplit de greu, repetam la nesfârşit şi niciodată nu eram mulţumit.

Eu crescusem cu Holograf; ca puştan, mergeam la toate concertele lor pentru că-mi plăceau, dar nu mi-am închipuit niciodată că aş putea face parte din trupă. Nu visam la aşa ceva.

Surprize am avut de la început, dar plăcute, pentru că băieţii m-au primit foarte bine. I-am cunoscut şi am văzut că sunt inteligenţi, au bun-simţ şi mare răbdare cu mine, când repetam până îmi ieşeau perfect solo-urile.

M-a adaptat uşor la atmosfera profesionistă de lucru, dar nu şi la autografe. Şi acum e dezastru când trebuie să stăm câte o oră după concert pentru autografe, şi asta mă oboseşte cel mai tare, mai ales că nu mă consider o vedetă.

După ce cântasem cu Comando şapte concerte în şase luni, a trebuit să mă adaptez la noul program: concerte în toată ţara, turnee lungi, repetiţii. De multe ori, Claudia îmi spune: „Ce faci, iar pleci şi mă laşi singură?!" Ştiu că nu e uşor pentru soţiile şi prietenii noştri, dar trebuie să ne accepte aşa!

Măi, măi, stai puţin, ia o notă mai lungă, VIBREAZĂ!

Dacă stau şi mă gândesc, momentele importante din viaţa mea personală sunt legate tot de cele ale formaţiei Holograf: m-am căsătorit în ziua lansării albumului *HOLOGRAFICA* de la Polivalentă, iar copilul meu s-a născut în ultima zi a turneului de promovare a acestuia.

Pe colegi nu i-am anunţat de căsătorie decât în direct, într-o emisiune televizată, şi nimeni n-a crezut că n-a fost regizat anunţul meu, dar vă asigur c-aşa era.

Aflasem că şi Mugurel i-a anunţat pe băieţi că s-a căsătorit abia la câteva zile după eveniment.

Cât despre băiatul meu, Alexandru Cristian, s-a născut la 22 decembrie 2000 (4,1 kg) şi e un puşti foarte vesel şi simpatic. M-aş bucura să-i placă muzica pentru că e o meserie frumoasă şi plină de satisfacţii, dar trebuie să ai talent şi să munceşti enorm.

Îmi place să stau ore întregi în studio pentru înregistrări. Uneori se întâmplă să n-am starea necesară pentru a trage

solo-urile de chitară, nu-mi ies, pur şi simplu. Alteori, reuşesc din prima, fără efort.

Când am venit la Holograf, nu ştiam câte note să fac pe secundă, repede, în viteză mare! Noroc cu Edi, care a venit şi mi-a spus calm: „Măi, mai stai puţin, ia o notă mai lungă, mai vibrează..." A fost foarte important ce m-a învăţat Edi, dar din experienţa fiecăruia am înţeles câte ceva: cum se compune o piesă, cum se lucrează în studio, cât şi cum trebuie să repeţi.

Ceva din piesa *Romeo şi Julieta* îmi aparţine: armoniile şi linia armonică. Am venit cu şase acorduri înşirate într-o formă şi au plăcut, apoi Dan a compus linia melodică, Mugurel a scris textul, deci, până la urmă, a ieşit tot un produs colectiv.

Uneori mai fac şi background, cu toate că n-am voce de solist, dar pot cânta printre alte trei-patru voci.

Nu ştiu cât de mulţi fani avem în ţară, dar în fiecare oraş ne-au întâmpinat cel puţin două mii. Cred că lor le plac melodiile noastre – publicul feminin este câştigat în special de piesele lente –, dar şi textele au mare impact.

Când eşti pe scenă şi-i vezi pe cei din faţa ta fericiţi, te simţi, la rândul tău, fericit. Atunci uiţi că turneul Holografica a durat 22 de zile, în care ai avut doar patru-cinci zile de pauză, că nu ţi-ai văzut familia atât timp, că ai dat sute de autografe, că n-ai mai devenit avocat!

Marea criză de... *Dincolo de nori*

Faza națională a concursului Eurovision '94 a fost câștigată de piesa *Dincolo de nori* – o baladă cu o linie melodică simplă, prezentată de Dan și Tino.

A fost momentul când, pentru un timp, trupa s-a separat în două: pe de o parte, Edi și Mugurel, care n-au fost de acord să participe, pe de altă parte, Dan și Tino, bucuroși că au învins piese compuse de nume sonore, ca Marius Țeicu, Andrei Kerestely, Direcția 5.

Ideea de a merge într-o țară în care piața muzicală funcționa, chiar dacă, în plan comercial, concursurile n-aveau nici o relevanță, era unul dintre motivele pentru care Edi și Mugurel au refuzat să participe. Convinși că n-au nici o șansă, că jocurile sunt făcute de mult, ei nu doreau să intre în competiție cu creatorii de muzică ușoară, pentru că făceau parte dintr-o trupă rock.

Considerat o trădare, gestul lui Dan și al lui Tino rămâne în istoria Holograf marea criză a trupei, pentru care și astăzi se găsesc cu greu explicații. Pentru niște oameni care fuseseră peste zece ani împreună în turnee, doi ani sub același acoperiș, și a căror filozofie de viață este „cu bune și cu rele împreună", faptul că ceilalți au aflat din ziare despre piesa calificată a fost o lovitură la care nu se așteptau.

Edi Petroșel: *A fost unul dintre momentele marcante din viața mea. Mă așteptam să aflu de la colegi dacă au vreo nemulțumire sau că vor să încerce ceva, dar nu trebuia să procedeze așa: să compună, iar eu și Mugurel să aflăm din ziare ce a fost.*

Şi astăzi prefer să avem polemici, dar ce-au făcut Dan şi Tino atunci... Am vrut să renunţ la Holograf, deşi eram conştient ce înseamnă. Voiam să le las lor numele, mai ales că niciodată nu s-a pus problema de separare. Eu voiam să plec pentru că dădusem totul şi credeam că n-are rost să continuu. Era clar însă că fără Dan şi Tino n-ar mai fi fost Holograf.

Tino Furtună: *În relaţia cu băieţii din trupă a existat un moment de ceaţă, pentru că unii voiau, iar alţii nu erau de acord să meargă la Euroviziune. Acum n-aş mai face o astfel de experienţă, pentru că am trecut prin aşa ceva şi ştiu ce mă aşteaptă. E o experienţă şi satisfacţia unei recunoaşteri internaţionale, chiar dacă n-ai primit punctajul meritat. Totul este o negociere ca la piaţă între reprezentanţii televiziunilor naţionale. Din punctul meu de vedere, totul a fost OK!*

Mugurel Vrabete: *Cântecul este unul foarte frumos, dar ceea ce n-au ştiut ei este că mizele în plan internaţional erau cu totul altele, nu muzicale. România nu va intra în primele zece locuri în următorii o sută de ani, pentru că nu va organiza niciodată un astfel de festival al televiziunilor naţionale. Nu se compară cu Mamăile şi Cerbii noştri... Una peste alta, festivalul a ieşit prost ca realizare şi au fost compromise şansele de participare ale României în anul următor. Nevoia unor proiecte individuale pe care fiecare a simţit-o nu justifica participarea într-o cursă de Formula 1 cu o Dacie 1300, mai ales când se aştepta afirmarea europeană şi mondială.*

Festivalul politic Eurovision rămâne o lecţie din care Holograf a învăţat multe. Penultima poziţie ocupată la Dublin şi scandalurile din ţară apărute din cauza neonorării unor promisiuni au dus la situaţii conflictuale grave. Scenariul construit nu fusese respectat, iar ideea de turism cultural nu-i încânta. Chiar dacă publicul irlandez a primit bine piesa *Dincolo de nori*, iar colaborarea cu orchestra şi trupa River Dance a fost perfectă, criteriile de jurizare nu aveau legătură cu muzica.

La Dublin, alături de Dan, Tino şi Romeo (care era în perioada de adaptare în formaţie) au cântat Corina Dogaru, Mariana Ţurcanu, Geanina Olaru şi Daniela Vlădescu.

România a fost singura țară care nu a oferit nici o petrecere, ci doar un CD promoțional, și acela sosit foarte târziu. Cât despre press-book...

Cu toate acestea, la cele trei case de pariuri, listele s-au modificat: de la poziția 23, ocupată la începutul vizionării videoclipului, România ajunsese, după prima repetiție, pe locurile 10-12.

În urma Eurovision-ului, pentru un timp, trupa s-a divizat. Mugurel, Edi și Dan au avut o discuție, în urma căreia s-a decis că primii doi pot să păstreze numele trupei, ceilalți urmând să vadă ce vor face.

Aurel Mitran: *Nu am fost de acord cu proiecte individuale, considerând că-i prea devreme. Așa cum e și astăzi. Nu avem un sistem de tip american, în care membrii unei trupe sunt priviți neapărat ca niște vedete în sine. Vedeta este formația. Ea este compusă din personalități. Dezvoltarea unor proiecte individuale presupune un context financiar foarte bine pus la punct. În cazul în care proiectele individuale folosesc imaginea grupului, nu sunt de acord cu ele. Atunci am discutat cu toții și am considerat momentul Eurovision ca un proiect individual, nu o răceală între membrii grupului. Nu știu cât de înverșunate erau lucrurile, dar cred că tot ce s-a lansat s-a numit Holograf și că fiecare în parte poartă în suflet o bucată de Holograf. Am luptat să nu se trădeze spiritul Holograf. Dovadă că sunt împreună!*

Respectând dorința artiștilor de a se putea exprima și într-un alt context, în afara Holograf, impresarul Aurel Mitran le-a propus semnarea unui protocol. Acesta presupunea că fiecare poate avea proiecte artistice individuale, dar fără a folosi piesele, numele, imaginea și tot ce ține de trupa Holograf.

Convinși că piesa ar fi avut șanse mai mari dacă era cântată de formație, după o perioadă, *Dincolo de nori* a fost inclusă în repertoriul Holograf.

În aceeași toamnă, Mugurel Vrabete scoate discul *FOCUL*, al Laurei Stoica, la care semnează muzica și textele unor piese. Lucrul în echipă alături de alți muzicieni, precum Eugen Mihăescu, Florin Ionescu, Jeff Harrison și Vladi Cnejevici, este o experiență interesantă pentru basistul Holograf-ului. Și asta într-o perioadă în care plecarea sa din formație era sigură. Mugurel anunțase că nu va cânta cu o altă trupă, dar, pentru că totul merge

greu, fiecare are nevoie de o sursă suplimentară de câştig. Pentru el apăruseră mai multe ocazii de a fi producătorul altor artişti, şi considerase că este loial faţă de camarazii lui să-i anunţe că nu mai poate pleca din Bucureşti pentru concerte. Chiar le sugerase să pornească în turneu şi să lucreze la noul album cu altcineva la chitară bas.

Pentru chitaristul considerat cel mai bun în clasamentele anuale din acea perioadă, solicitările de colaborare nu întârziau să apară: a lucrat la albumul lui Nicu Alifantis şi a colaborat cu A.G. Weinberger.

Considerând că aceste colaborări dezvoltă aptitudinile, pentru că e vorba despre alte solicitări, alte genuri şi situaţii muzicale, Mugurel şi-a îmbogăţit experienţa respectând totodată protocolul stabilit. Atunci când programul formaţiei nu i-a mai permis, a renunţat şi la cele două-trei concerte pe an cu Laura Stoica Band şi A.G. Weinberger.

Un ultim proiect la care Mugurel Vrabete a colaborat ca muzician şi producător a fost discul lui Mircea Vintilă, *MADAMA DE PICĂ*, făcut din plăcerea şi bucuria de a cânta alături de un mare folkist.

Fişa artistică Holograf se completează cu participările la Rock '92, '93 şi '94, cu apariţii pe scena Festivalului de la Mamaia, Cerbul de Aur (Braşov 1993), Dracula Rock şi Skip Rock '94 (alături de Paradise Lost şi Jethro Tull).

Iepurași în poala Holograf

Proiectele individuale ale celor de la Holograf au continuat până când a apărut un alt program, de astă dată comun, coerent și care se întindea pe o perioadă de două-trei luni. Turneul Marlboro Music propunea publicului un alt sistem – al spectacolelor gratuite, o experiență nouă pentru România.

Atmosfera paradisiacă pentru artiștii din Holograf, Compact și Direcția 5 era completată de spectatorii fericiți că pot urmări show-uri adevărate cu trei dintre cele mai bune formații ale momentului.

Sfârșitul turneului estival a fost marcat printr-o petrecere uriașă la Hotelul „Forum" din Costinești, la care erau invitați toți: artiști, familii, prieteni, ziariști... Se frigea un berbec la proțap și până spre ziuă se cânta în cele mai inedite formule de jam-session: Dan Bittman la tobe, Edi – solist vocal, împreună cu Laura Stoica și Teo Peter (Compact), cu Leluț Vasilescu, zis „Megastarul", la toate instrumentele...

Holograf a înțeles că publicul îi iubește, dar că trebuie să aibă mereu un nou repertoriu și o abordare adecvată. Publicul trebuia surprins mereu cu ceva. Inteligența, imaginația, spiritul creativ au ajutat formația să se mențină, și nu oricum. Chiar dacă nu arătau, aveau și ei, artiștii, probleme personale, neliniști, îndoieli, dar și bucurii; toate rămâneau în spatele scenei atunci când începea show-ul.

Poate și de aceea a fost pentru ei atât de greu să aibă relații stabile, așa cum doresc majoritatea femeilor. Ele se îndrăgostesc

de imaginea artistului de pe scenă, dar, în momentul unei relații personale, farmecul lui este altul. Trebuie să-l descoperi, să-l înțelegi, să-i respecți efortul și, de ce nu, să-l ajuți. În viața de zi cu zi, artiștii n-au multe lucruri comune cu cea de pe scenă. Și un rocker poate avea dureri de cap sau de oase când intră în culise. Poate și artistul așteaptă altceva de la cei din jur. Este vorba și despre imaginea celui de lângă artist; artistul vrea să fie tratat ca om când ajunge între patru pereți. Și asta nu-i ușor! După primii ani ai deceniului 9, publicul se reîntorsese la dorința de a asculta muzică, de la dance la rock, în limba română. „Holografii" au simțit plăcerea publicului de a-i asculta și au redescoperit dorința de a merge în turneu, de a „mirosi" succesul.

După *BANII VORBESC*, din 1992 – un disc foarte bun, lucrat la standarde occidentale, inițial în limba engleză –, Holograf-ului i s-a redeschis pofta de muzică.

Albumul, cu piese având texte de natură socială, specifice perioadei în care a fost creat, fusese pregătit foarte bine. Melodiile au fost compuse, orchestrate, mixate și pregătite direct în limba engleză, în vederea editării unui disc în Anglia. Proiectul n-a reușit și, ulterior, s-au făcut texte în română, albumul fiind considerat de multă lume drept cel mai bun de până atunci.

Și, cu toate acestea, trecuse aproape neobservat.

A urmat episodul Eurovision '94, care a afectat coeziunea grupului și putea duce chiar la destrămarea trupei. Cu toate că dacă Edi și Mugurel glumeau că vor compune o piesă „Dincoace de nori", ceva din unitatea de altădată dispăruse. Noroc cu Revelionul, care i-a adunat pe toți la Bran și le-a reamintit că sunt o familie și că au încă multe de făcut împreună.

Sosise momentul pentru un nou album, chiar dacă lumea muzicală era atât de pestriță. Nu erau semne bune nici pe plan internațional: Bon Jovi și Guns'N'Roses se cam stinseseră, iar noile semne muzicale, gen 2Unlimited, distonau cu ceea ce se întâmpla la noi.

Clasamentele de sfârșit de an situau grupul Holograf pe locul al doilea, după Timpuri Noi, dar înaintea altor formații valoroase: Iris, Cargo și Compact. *Dincolo de nori* a fost declarată cea mai frumoasă piesă pop a anului 1994, iar Mugurel Vrabete a rămas unul dintre cei mai apreciați basiști ai anului.

În acest context, Holograf a început să lucreze la noul material. Influențele rock de tip Nuțu nu dispăruseră, încă se mai credea că asta-i calea, lipseau reperele. Toate acestea și-au pus amprenta pe albumul *STAI ÎN POALA MEA*, în care piesele nu prea se legau între ele. Idile de puștani, despărțiri, o piesă despre bani, alta despre mamă, texte care dau aspectul unui album lipsit de coeziune. Nici calitățile tehnice nu pot mulțumi ascultătorii mai exigenți, sunetul fiind înregistrat uneori neglijent.

Imperfecțiunile din spectacole nu mai puteau fi acceptate după înregistrarea în studio. Primele hituri promovate înainte de lansare – *Ai o oră să te distrezi* și *Stai în poala mea* – prinseseră la public. Holograf le cântase în concerte mari, precum Rockmania, care adunase pe stadion mii de oameni dornici să-i vadă „pe viu" pe Eros Ramazzotti, Joe Cocker și Rod Stewart.

Șocantă a fost coperta albumului, cu întreaga formație în fundul gol și ținând... în poală câțiva iepurași nevinovați și mirați de ceea ce li se întâmplă. Impresarul, Aurel Mitran, n-a fost de acord cu coperta, dar de data aceasta băieții n-au ținut cont de părerea și sugestiile sale. Motivația – aceea că presa voia ceva senzațional – pentru a scoate primul album de acest fel se pare că n-a ținut, și reproșurile n-au întârziat să apară. Deși a existat un tumeu de promoție, discul a trecut aproape neobservat, rămânând doar câteva piese, care au succes și astăzi. Schimbarea de stil, de la hard-rock la sunete mult mai diverse, îi aduce însă grupului noi fani, adepți ai unor sunete mai nonconformiste, însoțite de texte cu mesaj potrivit vârstei lor.

Discul, destul de eterogen, era considerat, de cei care-l concepuseră, curajos, mult mai direct decât ce făcuseră până atunci; credeau despre el că „sună a Holograf". Ideea era de a crea bună dispoziție folosind cuvinte care, în alte contexe, ar fi părut vulgare, nu de a șoca, așa fusese gândit albumul. Unele piese abordează teme serioase – SIDA, banii –, textele fiind scrise împreună, în sala de repetiții.

Andrei Partoș: STAI ÎN POALA MEA *mi s-a părut puțin strengăresc, deși nu cred că a fost ideea lor. Mult-comentata poză cu iepurașii în brațe a generat un val de curiozități, întrebări, simpatii. Oricum, eu îi cunosc și ei nu sunt așa cum apar acolo!*

Gabriel Cotabiţă: *Nu cred că în perioada respectivă aveau nevoie de aşa ceva. A fost o chestie vulgară, superficială şi care nu-şi avea rostul. Nu discut succesul albumului, pentru că nu mă interesează. Dar putem să intrăm în amănuntele spectacolelor din acea perioadă, pentru că nu sunt de acord cu Dan, care se dezbrăca pe scenă. Se întorcea cu fundul la public şi-şi dădea jos pantalonii, ori asta nu li se potrivea deloc. Le reproşez şi superficialitatea în privinţa finalizării producţiei muzicale.*

Ce-a rămas din LP-ul *STAI ÎN POALA MEA*? Un nou concept de album, sonorităţi nefolosite până atunci, câteva piese cu potenţial de hit şi ideea că *O să fie bine*!

STAI ÎN POALA MEA - 1995 (LP, MC CD)

FORMAȚIA

Edi PETROȘEL

Tino FURTUNĂ

Dan BITTMAN

Iulian VRABETE

Romeo DEDIU

PIESE

1. *Ai o oră să te distrezi*
2. *O să fie bine*
3. *Banu-i ochiul dracului*
4. *Mama*
5. *Stai în poala mea*
6. *Vise în buzunar*
7. *Radio, radio*
8. *Simona*

MUZICA ȘI VERSURILE: HOLOGRAF

ELECTRECORD

Intermezzo
cu Andrei Partoș (II)

Deși a plecat pe un traseu complex și sofisticat, pas cu pas, formația Holograf a evoluat. Chiar și în momentele în care lumea poate n-a perceput acest fapt, trupa a evoluat instrumental și conceptual.

Eu aveam mereu dispute cu ei pe tema asta și le-am zis că trebuie să vii spre public cu șlagăre. Și chiar dacă cineva spune acum „Da, mă, da' ăsta nu mai e rock!", n-are importanță. Nu există piese de umplutură, iar cele mai facile sunt, și ele, făcute cu drag, bine lucrate profesional, deci nu fac rabat de la calitate.

Sigur, ei au carismă de grup, ceea ce nu întâlnești la mulți alții, și poate că Dan – care, vocal, a înregistrat progrese deosebite – este cel mai puțin carismatic dintre toți „holografii".

Muzical, au evoluat pas cu pas și pot prezenta surprize la orice apariție. Maturitatea la care au ajuns le permite noi experimente, chiar dacă au primit și critici pentru *STAI ÎN POALA MEA* sau alte texte care nu erau la nivelul lor intelectual, dar piața asta voia în acel moment.

Au știut să-și dozeze imaginea destul de bine, și asta e foarte important.

Unele momente din cariera lor, de genul anticipatei rupturi de după Eurovision, nu mi-au plăcut, și am încercat să mediez conflictul. A fost crucial și, cred că dacă nu erau Mitran și alții din anturaj, trupa se destrăma. Experimentul *Dincolo de nori* putea fi gândit altfel, și atunci n-ar mai fi fost catalogat drept un moment nefericit.

Au mai existat tensiuni în grup din cauză că Mugurel Vrabete colabora la multe proiecte ale altor artişti. Chiar dacă nu i se reproşa direct că apare pe scenă de prea multe ori alături de alţi muzicieni, colegii săi gândeau că, în aceste condiţii, era imposibil să fii la fel cu cel care-şi consacră activitatea doar trupei. A fost un alt moment delicat în evoluţia formaţiei, Mugurel declarându-mi, pentru revista *Vox Pop, Rock*, că nu se mai întoarce în trupă.

Au avut însă din nou maturitatea de a depăşi acest moment şi de a-şi continua drumul.

100% UNPLUGGED 69%

După nouă ani de colaborare cu impresarul Aurel Mitran, au simțit că îi legau – dar îi și despărțeau – multe lucruri. Au hotărât să anuleze contractul dintre ei și să rămână prieteni, mai ales că trăiseră prea multe clipe plăcute împreună. Aurel era cel căruia i se confesau artiștii ori de câte ori se aflau într-un impas; le știa fericirile, dar și eșecurile, îi sfătuia, îi apăra în fața soților atunci când situația nu-i avantaja, le dădea sfaturi. Tot lui i se destăinuiau nevestele, prietenele, admiratoarele, iar el știa să păstreze cu sfințenie secretele încredințate de fiecare. Unora dintre ei le-a devenit naș și cumătru, botezându-le copiii, dar pentru toți fusese omul care avea ultimul cuvânt în formație. În pauzele dintre spectacole, venea la artiști cu ceai fierbinte și bomboane chinezești, pentru ca să mai „ducă" un spectacol.

Începea însă o etapă în care fiecare dorea altceva: artiștii voiau un nou suflu, iar Mitran se gândea să încerce alte idei de spectacol.

Holograf hotărâse că e timpul pentru un proiect unplugged, așa cum era moda în Occident de vreo doi ani și cum făcuseră, rând pe rând, și artiștii noștri. Nu exista un material nou și n-aveau nici o direcție clară pentru muzica pop-rock, soluțiile în astfel de cazuri fiind proiectele *Best of...*, unplugged sau simfonic. Au ales unplugged-ul, considerându-l cea mai bună metodă pentru a se apropia de public.

69% UNPLUGGED a fost primul album de mare succes; tehnic, suna bine, lumea se bucura ascultând sonorități simple, de club, fără mult zgomot, variante acustice ale pieselor grupului.

Holograf a revenit în atenţia publicului, care, în multe situaţii, îi descoperea abia acum, cu piesele vechi de câţiva ani.

Cele 15 piese, prezente deja pe albumele anterioare, erau de această dată acordate în manieră unplugged. Unele şi-au pierdut din forţă, altele au devenit mai „soft" sau au câştigat o formă nouă.

Experimentul unplugged a fost o reuşită, pentru că într-o astfel de formulă se vede cine ştie să cânte. Se putea cânta în locuri mai mici, în cluburi şi discoteci, pe instalaţii de sonorizare simple.

Succesul grupului a crescut din nou, oamenii se bucurau să-i vadă şi acceptau propunerea de spectacol cu o parte cântată unplugged şi alta, electric.

Deşi formaţia suna foarte bine, se simţea nevoia unei chitare suplimentare, care să coloreze puţin sound-ul unplugged. Aşa că i-au propus lui Marius Baţu să colaboreze la proiectul lor.

Marius
(Marius BAȚU)

La mine în familie, tatăl şi mama mea cântau foarte bine, tata cânta la mandolină şi-mi plăcea să-l aud prin casă. O dată am avut tupeul să mă laud la grădiniță că ştiu să cânt la mandolină, deşi nu cunoşteam nici un acord, dar colegii s-au lămurit repede când am adus instrumentul cu pricina.

Sunt Scorpion – un tip calm, interiorizat, care nu acceptă ca frământările sale să dea pe dinafară.

Prin clasa a V-a am început să frecventez un cerc de chitară, la care am învățat să mă descurc destul de bine cu acordurile. După trei-patru ani, eram mulțumit de ceea ce ştiam, mai ales că mă puteam acompania şi cu vocea. Cântam şi în corul şcolii, iar de prin clasa a IX-a profesorul de muzică ne solicita, pe mine şi pe un alt coleg, pentru a acompania grupuri de mandoline sau acordeoane. Am avut şi câteva tentative, născute din curiozitate, de a cânta la pian, dar n-am aprofundat studiul.

Tot în liceu, au început solicitările pentru serbările şcolare, la diferite faze ale Festivalului Cântarea României.

Cochetam şi cu rock-ul, la Casa de Cultură din Constanța, dar hotărâtoare pentru evoluția mea a fost întâlnirea cu Eugen Baboi, chitarist şi el. Ne întâlneam la repetiții, eu cântam cu o trupă rock, dar şi cu un flautist, el – cu un alt chitarist.

Am încercat diferite variante de a cânta împreună: eu, flautistul, Eugen şi colegul lui; dar, la un moment dat, celălalt chitarist a dispărut, şi am rămas noi trei.

Dă-i afară!... Cheamă-i pe porcii ăia înapoi!

Aşa a apărut, în 1977, grupul folk Poesis, în care flautul era foarte important pentru introduceri, improvizaţii, piese ritmate (ne voiam un fel de Jethro Tull). Numele Poesis ne-a fost dat de toboşarul de jazz Corneliu Stroe, metodist la Casa de Cultură în vremea aceea. Veniseră de la televiziune să filmeze ceva folk şi, cum încă n-aveam nume, Corneliu ne-a spus Poesis.

Au urmat concerte pe litoral, tabere de tineret, festivaluri la care am luat şi premii. Apoi a venit Adrian Păunescu, cu emisiunea „Antena vă aparţine", ne-a filmat, iar Tudor Vornicu, văzându-ne la TV, ne-a invitat la Bucureşti pentru un microrecital.

S-a mai întâmplat să-l cunoaştem pe Nicu Alifantis, care venise pe litoral cu Cenaclul Flacăra şi ne-a întrebat dacă nu vrem să mergem în turneu. La vremea aceea, cenaclul era cea mai mare şi râvnită scenă. Alifantis ne-a aranjat să dăm o probă în faţa lui Păunescu, într-un spectacol la Techirghiol. Am mers împreună cu flautistul, care, între timp, se angajase la Teatrul de Păpuşi. Impresia a fost bună de la început, pentru că mulţi membri ai cenaclului ne cunoşteau din festivaluri şi ne-au susţinut să fim luaţi în turneu. Era 1982 şi am rămas în Cenaclu, în formula de duo folk, doar cu Eugen, timp de trei ani. S-a întâmplat în toată această perioadă să fim daţi afară, dar şi chemaţi înapoi de câteva ori.

Oboseala, stresul, nervii acumulaţi într-un turneu de minimum douăzeci de zile ne făceau uneori să luăm decizii ciudate. Era greu pentru conducătorul cenaclului să ţină în frâu 40 de personalităţi, fiecare cu pretenţiile sale. N-aveam voie să ieşim la fumat în timpul spectacolului, toţi eram obligaţi să stăm de la început la sfârşit pe scenă, nu era permisă băutura, trebuia să respectăm publicul şi să comunicăm cu el. De aceea apăreau tot felul de izbucniri necontrolate: „Dă-i afară!", „Cheamă-i pe porcii ăia înapoi!" După plecarea din cenaclu, în 1985, n-am mai cântat cu Eugen; el terminase

Facultatea de Geologie şi plecase la Giurgiu, iar eu am primit o ofertă din Germania şi am plecat din ţară.

În 1994 l-am sunat pe Eugen, care lucra la Radio România, şi i-am propus să punem piesele pe un suport pentru a nu se pierde atâta muncă. Am revenit în România, fără a fi convins că voi rămâne aici, într-o perioadă în care Eugen aştepta să plece definitiv. Piesele au fost puse la punct, înregistrate, difuzate la radio şi televiziune. Ne-am dus şi la Casa de Discuri „Roton", care ne-a editat, în 1996, albumul *CÂNTEC ŞOPTIT*. La puţin timp după lansare, Eugen a traversat Oceanul şi s-a stabilit în Canada.

Poesis rămâne de neînlocuit în inima mea...

În acea toamnă, 1996, Holograf pregătea albumul *69% UNPLUGGED* şi ne-am întâlnit în studio. M-am oferit să-i ajut, dacă e nevoie, iar Edi mi-a spus că ar mai merge o chitară, şi aşa am rămas cu ei.

Noi ne cunoşteam de la cenaclu destul de bine, turneele lungi fiind bune prilejuri de a lega prietenii.

Statutul de colaborator, nu de membru plin, în formaţie nu este atât de important pentru mine, vreau doar să fac treabă bună şi cu Holograf, dar şi cu ceilalţi artişti cu care colaborez uneori (Vama Veche, Ducu Bertzi, Laura Stoica, Mircea Vintilă).

În Germania am trăit o experienţă interesantă cântând în limba germană în cluburi, baruri, restaurante, săli de sport. Aici, în ţară, îmi place să merg în cluburi, la concerte, să iau pulsul vieţii muzicale.

Poesis rămâne de neînlocuit în inima mea, chiar dacă acolo am cântat patru ani, iar la Holograf am colaborat cinci ani.

69% UNPLUGGED - 1996 (CD, MC)

FORMAȚIA

Dan BITTMAN – solist vocal
Edi PETROȘEL – tobe, vocal
Iulian VRABETE – bass, vocal
Tino FURTUNĂ – pian, vocal
Romeo DEDIU – chitară acustică,vocal

INVITAȚI

Marius BAȚU – chitară acustică,vocal
Eugen DRĂGOI – trompetă

PIESE

1. *Vreau să te văd zâmbind*
2. *Balada controlorului*
3. *Singur pe drum*
4. *Visul meu din zori*
5. *Simona*
6. *Spune pe bune*
7. *Mafia*
8. *Te voi iubi*
9. *Mama*
10. *Ochii tăi*
11. *Umbre pe cer*
12. *M-am săturat*
13. *O să fie bine*
14. *Banii vorbesc*
15. *Stai în poala mea*

PRODUCĂTOR MUZICAL: HOLOGRAF

ZONE RECORDS

SUPERSONIC = viteză, muzică și dragoste

Crângași, Parcul Circului, Rahova, Bucureștii Noi... Nici un cartier bucureștean n-a scăpat de întâlnirea din cadrul proiectului „Holograf în cartier". A fost o experiență nouă, care le-a adus mare succes și care completa un an 1997 cu multe concerte și evenimente muzicale.

Toamna '97 îi găsește pe băieți gata de finalizarea noului album, pentru care se hotărâseră să intre în studio încă din luna mai. Voiau să facă, inițial, ceva absolut original. Experiența ultimului album, *UNPLUGGED*, care era de fapt un concert imprimat, i-a determinat să înregistreze din nou live. Au improvizat o scenă și au cântat piesele imaginând un public. Urma procesarea materialului, dar atunci au descoperit că, tehnic, înregistrarea nu era de calitatea dorită. Au înțeles că un disc de studio trebuie să aibă elemente de perfecțiune în sound, albumul „live" având alte scopuri. De fapt, își doreau piese mult mai în forță, deci prelucrate în studio. Au apelat la inginerul de sunet Frank Sievert, cu care au început înregistrările, mixajul final făcându-se în studioul acestuia din Germania.

Piesele au fost compuse în câteva luni, unele dintre ele fiind mai vechi, deja cântate în concerte, dar neprezentate într-o versiune finală. Discul s-a conturat destul de greu, discuțiile dintre membrii grupului fiind cauza principală. Multe piese au suferit transformări ale ritmului, ideea finală fiind aceea că muzica trebuie să fie actuală și să placă, dar să nu se detașeze de vechiul stil, care a consacrat grupul. Schimbările radicale ale stilului nu erau

de dorit, dar puteau fi introduse elemente moderne în pas cu actualitatea muzicală. Dorința de a folosi echipamentul electronic mai mult decât altădată s-a concretizat la piesa *Fac ce vreau, dar știu ce fac!*

Unele piese existau de pe vremea albumului anterior și, pentru că plăcuseră mult publicului, Holograf a hotărât să le includă în album, chiar dacă sunt interpretate într-o manieră mai soft – și să le dedice fetelor: după un an de cântat doar acustic, simțeau nevoia unor piese mai zgomotoase – acea parte dedicată băieților, „durilor".

Fără a fi un disc omogen, din punct de vedere stilistic, *SUPERSONIC* – noul album pe care-l pregătea Holograf – era un disc cu multe influențe: Cream la *C-așa vreau eu*, Spin Doctors la *N-am noroc*, *Sora mea* ne amintește de Green Day, iar *Viața mea* este dedicată trupei Rolling Stones. Cea din urmă a fost trupa care i-a influențat cel mai mult, unele dintre celebrele piese ale grupului fiind cântate în concertele Holograf. Mugurel Vrabete mărturisea: „Ce ne-a impresionat cel mai tare la această formație este faptul că a reușit, cu mijloace extrem de simple, să creeze în același cântec stări și expresii diferite."

Și-ar fi dorit să semene cu Van Halen – trupa preferată înainte de 1990.

Piesele de rezistență ale albumului au fost considerate *Ți-am dat un inel* și *Am bulit-o*, prima rămânând și după trei ani una dintre preferințele publicului în concerte. Cea de a doua, o piesă de șoc, cu sunete care dovedesc că trupa știe să fie actuală, completează o față de album potrivită pentru o discotecă din România.

Mai este și *Dimineața*... în altă viață, o baladă care s-a născut la Ungra, într-o noapte de iarnă, după un concert la Brașov. Acolo are o căsuță fostul lor impresar, Aurel Mitran, care s-a trezit cu ei la poartă, în miez de noapte. Au cântat colinde la geam, apoi s-au cinstit, ca adevărați colindători ce erau, iar pe drumul de întoarcere spre Brașov, au scris versurile cântecului. Mai întâi pe un șervețel, apoi... pe album.

Au inclus și *Dincolo de nori*, într-o altă variantă, care, din cauza conflictului din interiorul formației, nu figura pe nici un disc și nici nu era inclusă în repertoriul de concerte, deși publicul o

cerea. Orchestrată altfel, cu oboi, chitară acustică, violoncel şi un cor al băieţilor din grup, piesa suna chiar bine.

Lansarea a fost gândită pentru data de 13 noiembrie, pentru că prea multe ghinioane îi loviseră în perioada de lucru la album. S-au gândit atunci că măcar cifra 13 le va aduce noroc. Şi s-au mai gândit la locul lansării: un tramvai decorat ca un supersonic, cu clice în toată regula, care să găzduiască în primul vagon conferinţa de presă, iar în al doilea masa, dansul şi felicitările.

SUPERSONIC a purtat amprenta de producţie şi distribuţie a unei noi case, MediaPro Music. Tatonările grupului se opriseră la trustul care le propusese o promoţie coerentă. *Ţi-am dat un inel*, promovată intens, a devenit un hit cu trei premii la activ şi primul mare succes de după '90.

Manifestările de simpatie depăşiseră aşteptările formaţiei, care „a produs, regizat şi scenarizat" un videoclip al piesei, de fapt o întâlnire între prieteni la o sticlă de bere şi un fel de aerobic cu inimi uriaşe desenate în aer.

La concertul de lansare, Sala Polivalentă a fost luată cu asalt de mii de fani, alte câteva sute rămânând (cu buza umflată) afară.

În prima zi, s-au vândut 20 000 de casete şi 3 000 de CD-uri. A fost lansat rapid al doilea tiraj, cu 25 000 de casete şi alte 3 000 de CD-uri vândute. Se prefigura o surpriză de proporţii pentru topul vânzărilor: albumul *SUPERSONIC*, despre care membrii trupei declaraseră că înseamnă viteză, muzică şi dragoste!

SUPERSONIC - 1998 (CD, MC)

FORMAŢIA

Dan BITTMAN – solist vocal

Edi PETROŞEL – tobe

Iulian VRABETE – chitară bas

Tino FURTUNĂ – clape

Romeo DEDIU – chitară solo

Colaborator: Marius BAŢU – chitară acustică,vocal

PIESE

1. *C-aşa vreau eu*
2. *Am bulit-o*
3. *Linia erotică*
4. *N-am noroc*
5. *Vreau o minune*
6. *Viaţa mea*
7. *Ţi-am dat un inel*
8. *Nu era*
9. *Dimineaţa*
10. *Unde eşti?*
11. *Umbre pe cer*
12. *Dincolo de nori*
13. *Fac ce vreau, dar ştiu ce fac*

MediaPro MUSIC

On Air

Dan BITTMAN:

Repetam câte şase-opt ore zilnic, acum, mai puţin. Erau repetiţii epuizante, se cânta foarte bine, dar mult mai târziu am înţeles cât de folositor ne-a fost acel... antrenament. Trebuia să învăţăm, să acumulăm foarte multe. Acum există momentele de inspiraţie în locul repetiţiilor şi am înţeles cât contează ce şi cum spui, cine eşti, ce vrei să le transmiţi oamenilor. Ăsta este marele câştig pentru Holograf: am reuşit să ne cunoaştem. Eu, cel puţin, de câţiva ani sunt în progres ca individ şi cred că asta a influenţat piesele făcute, care au fost foarte bune.

Edi PETROŞEL:

Holograf şi-a făcut permanent schimbări de stil fără să-şi propună. Suntem nişte tipi inteligenţi tot ce se întâmplă în jurul nostru, în viaţă, ne influenţează. Aşa-i şi-n muzică, dar noi n-am lucrat niciodată cu un producător care să ne comande un album dance sau hip-hop. Am lucrat doar după sufletul nostru, fără să ne propunem o schimbare, pentru că am vrut să exprimăm nişte stări. De fapt, cred că noi nici nu avem un stil, cântăm de la muzică populară la tentativă de house, avem elemente de hard-rock, R&B, country, influenţe sud-americane (percuţiile) şi folk. Stilul Holograf este de fapt un suport al unor stări, mecanismul de a ajunge mai direct la inimă. Dacă te raportezi la un stil, greşeşti, pentru că orice stil are un început şi un sfârşit muzical, din punct de vedere al compoziţiei.

Despre muzica noastră cred că e de suflet şi, dacă e ascultată într-un moment în care starea e OK, atunci nu contează că e vals sau hip-hop!

Mugurel VRABETE:

Lucrăm repede, nu pierdem mult timp cu imprimatul. Suntem profesionişti, ştim ce avem de cântat şi nu tragem de mai mult de două-trei ori o partitură, un instrument. Cântând tradiţional, pierdem mai mult timp cu captarea sunetului. Structural, suntem o trupă de rock'n roll sau de R&B, care cântă pe disc aşa cum o face şi pe scenă. Poate de aceea discurile noastre nu sunt foarte „produse". Alţii adaugă piste multe, orchestraţii, voci, lucru pe care noi nu-l facem.

Aurel MITRAN:

Până în 1989, afişele de spectacol şi textele pieselor aveau nevoie de viză. Dacă erau prea triste, trebuia să devină optimiste. La Singur pe drum *se năştea întrebarea: „Cum de eşti singur? Unde-s tovarăşii de muncă?"*

Holograf n-a fost niciodată o formaţie de protest, ca, de altfel, nici o altă formaţie românească. Lumea cânta şi voia să asculte despre dragoste, protestul social fiind mai aproape de folk.

Tino FURTUNĂ:

O schimbare de stil n-ar mai ţine de intuiţie, ci ar trebui să vină un producător şi să-ţi spună: „Acum vă schimbaţi stilul şi facem aşa!" Iar ăla trebuie să ne spună nouă şi de ce a gândit aşa, ceea ce e greu de crezut că se va întâmpla. Noi am mers intuitiv şi probabil că vom rămâne pe stilul acesta pentru că are rezultate; trebuie să miroşi, să simţi piaţa, să vezi ce vrea publicul să asculte şi să faci exact aşa cum o cere el, adică bine!

Succesul *SUPERSONIC*-ului a dovedit formaţiei că direcţia de urmat este cea a baladelor, nicidecum a răutăţilor, disperărilor, încrâncenărilor.

Fără a recurge la reţete sau reluări nefireşti, Holograf a înţeles că nu poate cânta împotriva publicului, ci pentru el. O dată stabilite coordonatele, formaţia putea hotărî ce va face mai departe. Ideea unui album nou nu se încadra în planurile iniţiale, în care

o apariție discografică era prevăzută o dată la doi-trei ani. Ce-i drept, o perioadă prea lungă pentru ca piesele de pe ultimul album să nu îmbătrânească, iar publicul să nu își dorească ceva nou.

Inițial, noul album trebuia să conțină numai piese vechi, un fel de „The Best Of...", cu melodii incluse doar pe vinil. Era ofensiva Holograf împotriva posturilor de radio, care nu lucrau decât cu suporturi digitale.

Dar mai exista o idee de disc – unul cu piese noi –, așa că se putea lansa un dublu album. S-a renunțat însă la varianta albumului cu piese noi, din motive tehnice, care ar fi afectat calitatea materialului.

Struțocămila în ofensivă

A rămas soluția pieselor vechi, care, cunoscute bine, însemnau mai puține ore de înregistrări pentru formație.

Compilația a inclus o singură piesă nouă – *Undeva departe* –, o melodie de factură tradițională și care nu diferea mult, ca sound, de celelalte.

Cât despre piesele vechi, selecția lor s-a făcut atent, pentru că unele apăruseră deja pe *69% UNPLUGGED*, dar cântate într-o altă manieră. *Te voi iubi mereu* este cântată de această dată într-un tempo rapid și în forță, fiind apropiată de varianta originală; apoi piesele *Banii vorbesc* și *Via Istanbul*, al căror sound s-a îmbunătățit. Excepția este *Rază de lumină*, orchestrată diferit de versiunea originală. Sunetele naturale ale unui cvartet de corzi și o interpretare vocală de excepție dau piesei o sensibilitate aparte.

Inițial, existase ideea folosirii vechilor imprimări, aduse la standarde tehnice actuale, însă au preferat să mai înregistreze o dată. Și sigur a fost mai bine, pentru că n-a mai trebuit să fie recumpărate piesele, iar sound-ul a devenit actual, chiar dacă orchestrația și modul de interpretare au fost păstrate. Nici vechiul sintetizator al lui Tino n-a mai vrut să-și facă treaba ca la alte imprimări, arătându-le băieților că și-a cam trăit traiul!

Mulți prieteni ai formației nu credeau că într-un timp atât de scurt – un an de la ultimul succes – mai poate apărea ceva la fel de bun. *Ți-am dat un inel* devenise un hit și, ca orice succes,

crease un moment de cumpănă în grup: vor mai ajunge la acest nivel?

Şi nu era singura întrebare care-i frământa pe artişti. Ideea de a imprima un album live exista, dar nu ştiau dacă vor găsi mijloacele necesare realizării acestui proiect. Fuseseră la un pas de filmarea şi înregistrarea concertului de lansare *SUPERSONIC*, numai o eroare tehnică anulând proiectul.

Deşi o struţocămilă, adică un disc nou şi nişte piese vechi nedifuzate, albumul *UNDEVA DEPARTE* a prins bine. Piesa nouă a plăcut publicului şi a pătruns repede în topuri, reamintindu-le fanilor că Holograf mai are multe de spus în materie de hituri.

UNDEVA DEPARTE - 1999 (CD, MC)

FORMAȚIA

Dan BITTMAN – solist vocal

Edi PETROȘEL – tobe

Iulian VRABETE – chitară bas

Tino FURTUNĂ – clape

Romeo DEDIU – chitară solo

Colaborator: Marius BAȚU – chitară acustică, background vocal

PIESE

1. *Undeva departe*
2. *Raza de lumină*
3. *Umbre pe cer*
4. *Singur pe drum*
5. *Vino*
6. *Te voi iubi mereu*
7. *Ochii tăi*
8. *Oriunde te vei afla*
9. *Via Istanbul*
10. *Banii vorbesc*

MediaPro MUSIC

Emil
(Emil Soumah)

Eu sunt de aceeaşi vârstă cu formaţia în care cânt! M-am născut la Braşov, în 1977, adică exact pe vremea când Mihai Pocorschi punea bazele grupului la Casa Studenţilor din Bucureşti.

De la Braşov m-am mutat la Sfântul Gheorghe, atunci când am început grădiniţa. Mama absolvise Psihologia şi primise repartiţie în Covasna, aşa că am făcut şcoala primară în limba maghiară. Chiar din clasa I am început să merg la Şcoala Populară de Artă, dar am avut mereu probleme de sănătate. Genetic, m-am acomodat foarte greu cu clima, eu având şi sânge de african (tatăl meu este din Guineea).

Mă plictiseau îngrozitor orele de teorie, şi a reieşit că nu sunt talentat

Eram mereu răcit, iar timp de vreo cinci ani mama s-a chinuit cu mine pentru că trebuia să stau la pat. Am fost nevoit să renunţ la Şcoala Populară.

Ajuns în clasa a VIII-a, începusem să mă învârtesc printre oamenii mari şi să caut o trupă cu care să cânt. Am găsit una cu care repetam la Şcoala de Muzică, dar nu era mare lucru de capul nostru. Eu băteam la tobe, eram înnebunit după ele şi, la un moment dat, cântam în două trupe rock, supărate rău. Niciodată nu m-au fascinat tobele ca instrument în sine, ci efectele, percuţia.

În 1993 am fondat trupa Incognito, cu care am câştigat doi ani la rând faza pe ţară a Festivalului Naţional al Formaţiilor de Elevi.

La începutul celui de-al doilea an de activitate, am lansat şi o casetă, ceea ce nu era puţin lucru pentru o formaţie de elevi din Ardeal, nu din Bucureşti. Eram prezenţi în tot felul de topuri, am fost invitaţi şi la un mare festival de rock din Ungaria.

Studiile mele muzicale s-au oprit după clasa a VIII-a, pentru că am picat examenul de admitere la liceu cu notele de 7,50 şi 8,00 la percuţie şi 4,50 la teorie pentru xilofon. Nu-mi plăceau deloc orele de teorie, mă plictiseau îngrozitor, aşa că n-am învăţat şi a reieşit că nu sunt talentat.

Abia în 1995, când am terminat liceul, m-am apucat serios de treabă: repetam acasă, zi de zi, câte 12 ore, şi asta s-a întâmplat timp de doi ani. Toată vara n-am plecat nicăieri, ci am studiat; nici cu o zi înainte de Revelion n-am renunţat la cele 12 ore de studiu.

În familia mea n-am avut nici un muzician. Mama este afonă, iar pentru mine avea gânduri mari – să devin medic.

Cu tata am ţinut legătura prin corespondenţă până în 1985, apoi s-a rupt relaţia definitiv.

Veneau acolo trupe pe care, văzându-le de la trei-patru metri, ţi se făcea greaţă

Am început să colaborez cu trupa Maraton Experience, ai cărei membri erau angajaţi la Teatrul Maghiar de Stat din Sfântul Gheorghe. După un an de colaborare cu formaţia, aveam şi carte de muncă. Acolo am învăţat foarte multe, eu fiind total rupt de viaţa artistică, dar, lucrând la un music-hall şi repetând zi de zi cu colegii mei din teatru, am văzut multe. Spectacolul fusese regizat de un regizor din Ungaria şi am făcut un lung turneu în Ardeal, apoi, în 1997, am jucat în Ungaria şi am avut mare succes. După acea frumoasă perioadă, lucrurile s-au schimbat mult la teatru, nu mai erau bani, noua conducere era orientată spre altfel de teatru, aşa că formaţia noastră n-a mai prezentat interes.

Atunci am hotărât să plec din Sfântul Gheorghe şi am fondat un trio, „Ca noi", cu o chitară, o chitară bas şi eu – la percuţie. Am venit la Bucureşti, unde am cântat la Centrul Cultural Maghiar, într-un club şi la Lăptărie. Acolo am fost remarcat de pianistul Lucian Ban, care acum studiază compoziţia la Secţia de Jazz de la New College din New York. I-a plăcut cum cânt şi m-a cooptat în Jazz Unit, cu care aveam o agendă concertistică destul de bogată. Eu nu mă mutasem definitiv în Bucureşti, mai aveam ceva colaborări la teatru şi făceam naveta pentru cele trei-patru concerte pe săptămână.

În 1998 am reuşit să mergem într-un turneu în ţară, iar în anul următor am fost la Festivalul Internaţional de Jazz de la Belleforte (Franţa). A fost o experienţă extraordinară să vedem cum se lucrează într-un sistem profesionist din toate punctele de vedere.

A urmat colaborarea cu Mircea Tiberian, în formula Interzone, cu muzicieni din Bulgaria şi Germania, experienţă care m-a ajutat enorm. Am cântat alături de Cristian Soleanu, Garbis Dedeian, Tudy Zaharescu şi câţiva pianişti români foarte buni, dar, din păcate, prea puţin cunoscuţi aici.

La începutul anului 2000, cântările de club nu prea mai mergeau, alergam în fiecare seară în altă parte pentru a strânge ceva bani, gajurile rămâneseră aceleaşi de peste un an şi de aceea am acceptat oferta de a intra în formaţia PRO TV. Era o experienţă nouă, un show de televiziune regizat, dar şi un mare efort, pentru că mă simţeam penibil. Veneau acolo trupe pe care, văzându-le de la trei-patru metri, ţi se făcea greaţă, nu ştiu cum nu-şi dau seama oamenii când văd astfel de lucruri, aerobic, nu muzică, dar şi ăla făcut prost!

M-au acuzat că nu mai vreau să cânt jazz, că mă interesează doar banii...

Prima întâlnire cu un membru Holograf a fost la ARCUB, la un fel de colocviu, unde l-am văzut pe Mugurel. Ne-am dus la el (eram cu basistul), ne-am prezentat, am stat de vorbă, a venit să ne vadă la repetiţii şi noi am fost foarte încântaţi că a avut atâta răbdare.

Mai târziu aveam să aflu că formaţia Holograf mă remarcase când fusese invitată la Bingo. Dar pasul decisiv a fost la începutul verii 2000. Terminasem treaba cu Bingo şi aveam o serie de concerte cu Mircea Tiberian şi Interzone, la care a venit şi Mugurel. Am stat atunci mult de vorbă despre muzică; mi-a spus că ei vor lansa în curând un album şi că s-au gândit la percuţie pentru două-trei piese. M-a întrebat dacă sunt disponibil, dar eu n-am crezut că vorbeşte serios şi am plecat acasă, la Sfântul Gheorghe.

La sfârşitul lui august, m-a sunat Mugurel şi mi-a spus că peste o săptămână începeau înregistrările. Am venit la Bucureşti, am făcut o repetiţie, iar apoi am intrat în studio.

La concertul de lansare la care m-au invitat să cânt, încă nu vorbisem nimic concret legat de Holograf. După o săptămână, Edi m-a sunat şi m-a anunţat că mergem într-un turneu de vreo 17 concerte în toată ţara. De-atunci a început nebunia asta, care-mi place foarte mult.

Înainte de venirea mea la Holograf, ştiam foarte puţin despre muzică, ascultam rock din America şi Anglia, mult jazz, dar nu ştiam mare lucru despre muzica românească. Eram înnebunit după Deep Purple, Black Sabbath, Led Zeppelin; apoi, stilul anilor '70, cu Van der Graaf Generator, mă fascina.

Despre trupele româneşti pur şi simplu n-aveam nici o părere, dar acum îmi dau seama că pot mai mult. Ascultând orice disc Iris, Holograf sau altceva, văd că este plin de greşeli de mixaj, dar, fiind o singură casă de discuri, n-aveai altă variantă de a înregistra.

Am senzaţia că băieţii de la Holograf, mult mai experimentaţi, şi-au dat seama de condiţia mea de tânăr muzician şi m-au încurajat. Au fost mereu atenţi cu mine; sunt oameni normali, foarte deschişi, nu nişte fiţoşi ca alţi artişti (şi nu de talia lor!). Viaţa mea s-a schimbat esenţial de când sunt cu Holograf, mă cunoaşte mult mai multă lume. Au fost lucruri cu care nu te întâlneşti în jazz: nouă mii de spectatori la Sala Polivalentă, un examen greu pentru mine, şi ştiam că n-am voie să greşesc, fiind alături de o trupă profesionistă.

Lumea jazz-ului este mai agresivă, mulți sunt invidioși pe mine pentru că acum câștig mai bine. M-au acuzat că nu mai vreau să cânt jazz, că mă interesează doar banii. Astea-s răutăți, dar eu n-am de gând să renunț la jazz. Mai vreau să-mi deschid o școală de percuție, împreună cu Edi și Tudy Zaharescu, pentru că știu că este nevoie de așa ceva.

Și visez să studiez percuția la o școală din Elveția sau din Statele Unite...

Vals-rock

Sărac în muzică pop-rock, anul 2000 a oferit puține surprize plăcute: Proconsul, Taxi și Direcția 5 – cu un album care nu semăna deloc cu ceea ce lansase în cei zece ani de carieră, adică discuri considerate de colegii de breaslă „împotriva publicului".

Mediocritatea din muzică, lipsa de alternativă, care a lăsat loc noului val de subcultură reprezentat de manele, și conjunctura generală, toate au favorizat ideea noului album, *HOLOGRAFICA*. De fapt, albumul s-a născut în studio, acolo unde au fost făcute finisajele, și piesele s-au schimbat foarte mult. Au fost două sute de ore de studio în care ideile noilor piese au prins viață.

Atunci când l-au invitat pe Emil Soumah alături de ei, proiectul la care lucraseră în ultimul an era pus la punct, dar i-au adăugat percuția. O găselniță de efecte care a întregit un proiect bun, lucrat cu răbdare, în nopți de nesomn și cu mixaje ascultate de zeci de ori.

Chiar dacă stilul și sonoritatea Holograf au rămas aceleași, modalitățile de exprimare a muzicii s-au schimbat; au apărut noi elemente în conceptul melodic, orchestrație, exprimare vocală, noi tehnici, un alt sound.

Emil a venit în studio cu cele peste 25 de instrumente la care cântă, propunându-le idei pe care ceilalți le-au acceptat, inclusiv aceea de a-l înlocui la muzicuță pe Dan Bittman, care se chinuia de ceva timp.

Atmosfera creativă din studio, ideile de percuție cu care a venit Emil, acceptarea sugestiilor foarte tânărului muzician, toate au contribuit la realizarea unui album complex și cu un sound nou.

Ideile şi stările acumulate în perioada dintre albume au fost puse pe suport audio. Una dintre piesele pentru noul concept din acea perioadă, *Inima mea nu e întreagă dacă nu eşti tu*, este dedicată de Bittman fiului său, Alex. În studio, alături de ei, cânta şi bunul lor prieten Mircea Baniciu. Prea stătuseră de multe ori de vorbă despre muzică şi prea des petreceau împreună la un pahar pentru ca să nu se gândească la o colaborare!

La *Romeo şi Julieta*, Romică a venit cu ideea, dar şi cu zece beri care le-au dat de gândit colegilor, iar *Sunt un balcanic* este o piesă pe care o consideră perfectă pentru noi, românii.

Vine o zi zăcea de mai mult timp, dar nu se hotărau s-o lanseze, îi lipsea ceva: percuţia lui Emil. Deşi „copilul nedorit" al albumului, piesa, care s-a finalizat doar într-o oră, a avut un mare succes.

Piesa-etalon a albumului rămâne însă cea care a fost îndrăgită imediat de public. Cântată prima dată pe plaja de la Jupiter, *Să nu-mi iei niciodată dragostea!* a produs o reacţie extraordinară de la început: aplauze, dar şi plânsete. Un vals cântat în anul 2000 de o trupă rock cucereşte piaţa muzicală, un stil neglijat în ultimul timp, dar care înseamnă romantism. Pendulând între titlurile „Holograf-Vals", „Lights" sau „Natural", formaţia a ales un titlu care să conţină o anumită imagine.

Deşi se estima un succes comparabil cu al *SUPERSONIC*-ului, nimeni n-a prevăzut adevăratul nivel al succesului sau al vânzărilor. Cu 170 000 de casete şi 50 000 de CD-uri vândute până în august 2001, *HOLOGRAFICA* depăşeşte cele mai optimiste aşteptări.

Turneul *HOLOGRAFICA*, început la 24 noiembrie 2000, a ajuns în 18 localităţi, a parcurs peste 3 600 km şi a adunat în săli peste 26 000 de spectatori. S-au adunat 42 de ore de concert şi 40 de bisuri, s-au consumat 150 de baterii de 9 V, 10 litri de palincă şi 100 de perechi de bete.

După 18 nopţi nedormite, la 22 decembrie au revenit în Bucureşti, unde tocmai se născuse băiatul lui Romeo Dediu, Cristian-Alexandru.

HOLOGRAFICA - 2000 (CD, MC)

FORMAŢIA

Dan BITTMAN – VOCE

Romeo DEDIU – chitară

Tino FURTUNĂ – claviaturi

Edi PETROŞEL – tobe

Iulian VRABETE – chitară bas

COLABORATORI

Marius BAŢU – chitară acustică, background vocal

Emil SOUMAH – percuţie, muzicuţă

PIESE

1. *Hai în lună*
2. *Am rămas doar noi*
3. *Sunt un balcanic*
4. *Chiar dacă e greu*
5. *Romeo şi Julieta*
6. *Te voi iubi mereu*
7. *Să nu-mi iei niciodată dragostea*
8. *Vine vineri*
9. *Inima mea nu e întreagă dacă nu eşti tu*
10. *Vine o zi*

Muzică şi text: HOLOGRAF

Producător muzical: HOLOGRAF

MediaPro MUSIC

Chippendales pe muzică

Sensibili la propunerile modei, membrii formației au acceptat schimbarea de look, de fiecare dată când s-a impus o astfel de măsură, fără a face rabat de la un anumit standard. De la numărul de kilograme până la ținută, totul a contat. Trupe cu 30-40 de ani pe scenă, ca Rolling Stones sau Aerosmith, arată și acum la fel, chiar dacă au apărut riduri pe fețele muzicienilor. Spectatorul nu le vede, pentru el sunt importante comportamentul pe scenă, alura în fața publicului. Conștientă că o schimbare flagrantă a apariției poate modifica relația artistului cu publicul, Holograf n-a făcut gesturi radicale privind moda. Lumea i-a perceput întotdeauna drept persoane serioase în relația cu scena, chiar dacă unele cancan-uri nu i-au ocolit. Imaginea de sex-simbol, de mare cuceritor al frumoaselor și celebrelor domnișoare, atribuită lui Dan Bittman a provocat interesul sporit al publicului feminin.

Standardul de look s-a păstrat nu doar în spectacole, ci în toate aparițiile la televiziune sau la evenimentele mondene: decenți, aranjați, fără fițe și fără vulgarități. Moda inelelor în nas și ochi, a lanțurilor puse unul peste altul a trecut pe lângă ei, chiar dacă și-au permis câte un inel în ureche. Ideea că i se adresează unui public de la 16 la 50 de ani îi face și acum să aibă aparții la fel de îngrijite, chiar dacă rămân adepții stilului sport.

Mugurel Vrabete: *Noi am sperat ani de zile și am dorit să avem un creator de imagine. Am văzut ce înseamnă asta acum zece ani, în Anglia, și de atunci ne tot gândim, dar acum cred că e prea târziu. Nu știu dacă ar avea cineva autoritatea asta, pentru*

că suntem personalități care n-ascultă de oricine. De exemplu, la ultimul album, au fost suficienți niște jeanși albaștri, nu foarte decolorați, și un tricou negru pentru a crea o imagine sport și, totodată, suficient de macho.

Poate în viitor să apară o astfel de persoană care să hotărască pentru noi, deocamdată totul e o căutare. Odată chiar am făcut scandal, după UNPLUGGED, *într-un turneu, când am întrebat: „Iar cântăm în tricourile Marlboro?!" – pentru că atunci nu era obligatoriu.*

Perioada „sport – elegant" cu cămăși și sacouri, s-a potrivit foarte bine cu muzica și fețele noastre. Partea asta ușor sport, nonșalant, „casual", a mers, dar cred că acum ar fi bine să mai consultăm pe cineva.

Nu știu cât mai contează, dar am avut și noi haine de piele, cercei, „ștrampi"...

Uite, am văzut Toto la Sofia și fiecare era îmbrăcat altfel, n-aveau nici o treabă, ei doar cântau...

Imaginea noastră de „domni ai muzicii" a fost creată de impresarul nostru, Aurel Mitran, acum vreo 12-13 ani, și de atunci încercăm să o păstrăm așa!

Un timp, n-a fost regulă ca membrii formației să arate bine, dar acum, nici un boy-band nu are unul urât. De fapt, ei nu prea cântă, dar trebuie să arate bine. E un fel de Chippendales pe muzică.

Mihai
(Mihai Coman)

În iunie 2001, Mihai Coman îl înlocuieşte pe Marius Baţu, care cântase cinci ani în formaţie cu statut de colaborator.

Bucureşteanul Mihai Coman, născut în urmă cu 46 de ani, a studiat vioara şi pianul la Liceul de Muzică nr. 1, dar, ca şi ceilalţi componenţi ai trupei, a preferat o profesie sigură: ingineria. A urmat Facultatea de Metalurgie a Institutului Politehnic si a trăit din muzică încă de la 20 de ani.

A cântat în mai multe trupe, în grupul vocal Studio Opt, la Teatrul „Constantin Tănase" şi în Columna, alături de Adrian Dumitrescu, Anton Haşiaş. Constantin Răducu, Adrian Albulescu. Sfinx-ul, cu Bibi Ionescu, Mişu Cernea şi Crina Mardare, apoi şi cu Florin Ochescu, a constituit o nouă formulă de scenă.

În cei şase ani de cântat cu Sfinx (exclusiv în străinătate), a fost coleg cu Zoia Alecu, Laurenţiu Cazan, Doru Căplescu.

La dorinţa impresarului olandez, îşi face propria sa trupă, Royal, şi cântă nu doar în Olanda, ci şi în Germania, alături de muzicieni tineri.

Atras de munca de studio, Mihai Coman devine inginer de sunet la Magic Sound, unde înregistrează albumele diferiţilor artişti. A cântat cu Laura Stoica Band şi cu Rock'n Roll Band, a lui Ştefan Bănică Jr.

Participă la înregistrarea celor mai recente patru albume ale trupei Holograf, de la *69% UNPLUGGED* la *HOLOGRAFICA*, aducându-şi contribuţia atât în plan tehnic, cât şi muzical (înregistrări, mixaje, mastering, background vocal).

Intermezzo
cu Andrei Partoș (III)

Trupa Holograf este constituită clar din individualități distincte, oameni care nu sunt dependenți unii de alții.

Ei au viețile lor și le aveau și în urmă cu câțiva ani, dar era o atmosferă elegantă de grup. Tensiuni mari nu prea au existat, pentru că fiecare avea caracterul lui: Nuțu era cel mai pontos, Mugurel – cel mai sfătos, Edi – cel mai tăcut, poate și din cauza unor probleme de familie. Oricum, noi aveam mare încredere în el și Edi a evoluat extraordinar. Tino era cel mai vorbăreț, iar Dan era pus pe contre, cum se zice.

Era însă disciplină, dar nu impusă, ci liber-acceptată, și, deși erau o gașcă, nu mergeau grămadă într-un loc unde erau invitați, ci fiecare avea prietenii săi în diferite orașe. Cred că și acum fac sărbătorile mari împreună, dar, în rest, își văd de viața lor, și asta-i menține, de aceea cred că rezistă.

Mă gândesc la intenția lor de a ieși pe piața occidentală după 1990 și cred că, dacă ar fi încercat acest lucru în ultimii trei ani, poate ar fi reușit. Cred că nici ei n-au mai tras atât de tare și s-au automulțumit la stadiul local, dar acum s-ar fi impus afară cu una-două piese. Cât de pestriță e piața europeană, era loc și pentru așa ceva! Ei sunt pe modelul occidental de trupă pop-rock standard și probabil că există încă zece mii de trupe de genul ăsta. Și ei gândesc că dacă ăia nu reușesc... Trebuie însă să vii cu ceva exotic, să ofertezi până-i plictisești pe ăia.

Alții suntem noi aici, nu de valori ducem lipsă, dar contează cât de tare te duci peste ei la MTV, VIVA sau alte posturi din Europa.

Albumele lor sunt foarte bine structurate: piesele vechi s-au aşezat frumos în haină nouă, lângă piesele noi. Unii fac 20 de piese şi apoi, timp de patru ani, să hrănesc din ele, dar eu cred că ei au procedat bine cu albumele. Dacă şi sistemul de promovare ar merge ca lumea, adică începând cu prima piesă, apoi cu promovarea albumului şi vânzarea lui, atunci trupa asta ar ajunge la performanţe mai serioase.

Nu ştiu câţi oameni care ţin la formaţie ştiu să spună piesele fiecărui album. La un moment dat, ele se contopesc, deşi fiecare nou material păstrează ceva de la celălalt. Lumea le ascultă, dar nu-şi notează fiecare piesă. Ştie că le cântă Holograf şi, pentru identitatea trupei, asta-i bine.

Final cu Edi

Drumul de la *Stratosfera amară* la *HOLOGRAFICA* este viață și e foarte frumos ce ni s-a întâmplat până acum. De fapt, cred că e singura direcție în care am simțit progres permanent în exprimarea muzicală, interpretare, producție, concept.

HOLOGRAFICA mi se pare chiar un punct firesc de traiectorie în care Dumnezeu a fost bun cu noi.

Este foarte greu, după atâția ani de muzică, să mai faci un pas înainte, dar eu consider că am progresat cu fiecare disc. Asta îmi dă și o stare de teamă, pentru viitor știind că nu suntem mulțumiți cu ceea ce facem. Și totuși, mă aștept și la momentul ăsta foarte trist: să pot accepta să lucrez la un nivel mai jos. E foarte greu să continuăm ascendent, pentru că avem și noi problemele vârstei, uzurii, oboselii, sufletele noastre hoinare o iau razna tot timpul...

Secretul longevității și coeziunii de grup este faptul că Holograf e făcut din niște tipi inteligenți, care au învățat permanent și au reușit să primească unul de la celălalt. Nici unul dintre noi n-a fost o personalitate atât de puternică, încât să nu se poată modela după ceilalți. A fost o reacție interactivă, cu perioade mai bune sau mai rele, cu respect reciproc, nu cu un echilibru impus, ci unul de fapt.

Final
cu Dănuț

Au fost și momente delicate în cariera noastră: la un show în Club A, în '90, lumea ne-a contestat vehement. L-am considerat doar un spectacol mai nereușit, dar, în timp, lucrurile s-au schimbat cu 180 de grade. Mă bazez pe ceea ce ni s-a întâmplat de cinci ani încoace: *SUPERSONIC*, *UNDEVA DEPARTE*, *HOLOGRAFICA*, pe concertele de la Polivalentă, unde mii de oameni au plătit biletul și au fost alături de noi. Ce s-a întâmplat la Timișoara, unde nu puteai să vii după Phoenix fără să fii comparat cu ei și să demonstrezi că ești foarte bun! Lumea ne-a așteptat cu atâta dragoste și deschidere, încât am rămas impresionați, mai ales la *HOLOGRAFICA*. Timișoara ne-a adoptat, suntem un fel de „copii ai Timișoarei", și nu exagerez.

Din '90 încoace, Holograf a însemnat enorm pentru personalitatea mea. Am început să ne descoperim, să înțelegem ce avem de gând să facem, ne-am cunoscut mai bine unii pe alții.

De vreo zece ani am devenit EU și de vreo patru-cinci ani știu exact cine sunt, ce vreau și ce fac. E un mare câștig pentru mine, ca individ și ca artist.

Cântăm o muzică de suflet, pentru că oamenii nu vor înceta să iubească, să-și găsească sufletul și pe ei înșiși. Piesele sunt rezultate din experiențele noastre de viață, și de aceea ajung la suflet. Au existat piese dedicate unor femei, dar altele, ca *Să nu-mi iei niciodată dragostea*, au apărut pentru că știu câte probleme au oamenii și am fi vrut să nu li se ia și dragostea!

N-aș vrea să nu mai fiu eu sau să stau pe loc, trebuie să fac mereu ceva. Din lupta cu timpul, vreau să ies câștigător!

Final cu Mugurel

Pe albumele noastre veți găsi „Muzică și text – Holograf" – pentru că e foarte greu de stabilit procentual contribuția fiecăruia.

Piesele primelor două albume trebuia împărțite între membrii formației și, pentru că le era greu să spună „O iei tu pe aia, eu – pe cealaltă", ele au rămas declarate, în proporție de 20-40%, care, cine, cum... Mihai Pocorschi a compus *Umbre pe cer*, *Singur pe drum*, piesele de pe discurile *HOLOGRAF 1* și *HOLOGRAF 2*, și primește drepturile de autor pentru difuzarea lor.

Nu am vrut să ajungem la discuții, pentru că am considerat că e o muncă în grup și că meritele sunt ale tuturor. De altfel, Holograf a rezistat atâția ani prin echitate în împărțirea meritelor și a banilor. Doar așa am fost feriți de rivalități, nemulțumiri de ego, mai ales că artistul are vanitatea și orgoliul său, iar, dacă este marginalizat prin acest sistem, el își va căuta mulțumirea în altă parte.

Holograf este un mamut, pentru că funcționează în cadrul unui sistem care nu mai există de 20 de ani în muzica mondială; noi încă suntem o formație de prieteni. A fost o formație de colegi, de studenți, dar a devenit și a rămas una de prieteni. Edi, Tino, Dan și eu – nucleul – suntem împreună de 15 ani, iar Romeo este cel mai vechi chitarist al Holograf-ului, pentru că nimeni n-a rezistat opt ani, ca el.

În general, în altă parte, orice formație este un produs, un proiect, și de aceea rolul, contribuția și gajul fiecăruia sunt bine stabilite de agenți și impresari. Totul are la bază un contract care trebuie respectat.

Până la apariția mijloacelor moderne de colectare a drepturilor, nu puteai declara în nume colectiv o anumită creație, așa că le declaram pe rând, cum se nimerea. În viitor însă, va trebui să stabilim pe procente contribuțiile, pentru că s-ar putea ca unul dintre noi să beneficieze singur de drepturile altora.

Oricum, cu drepturile de autor și cele de interpret e o discuție lungă, mai ales că la noi creația, în totalitate, este colectivă. De exemplu, la *Să nu-mi iei niciodată dragostea* a fost mai întâi o succesiune de acorduri începute de Romică sau Bațu, dar care n-aveau nici o legătură cu piesa. Apoi s-a făcut o piesă care nu era vals, iar ulterior i-a venit lui Dan ideea de ritm. Deși el nu cântă la nici un instrument, a exprimat ceea ce simțea și toți ceilalți l-am ajutat la definitivarea formei. Până la urmă, toate piesele noastre sunt, mai mult sau mai puțin, colective.

Final cu Tino

Avem şi noi fani, dar nu se pot compara cu fanii Beatles, de exemplu. Ei erau inovatori, totul era o isterie generală. Noi nu avem aceleaşi merite, dar mă bucur să văd atâta dovadă de dragoste. Îmi doresc însă o dragoste afectuoasă, liniştită, care să dureze mai mulţi ani, nu una isterică, cu smuls de păr. De fapt, nu ţin minte ca vreo fană să se fi îndrăgostit foarte tare de mine. N-am avut o dovadă care să mă pună e gânduri, dar tentaţii au fost multe, depinde cum le faci faţă. Soţia mea a reuşit întotdeauna să taie din faşă toate încercările insistente ale fanelor.

Cât despre meseria asta de artist, pe care noi ne-am ales-o... Ca orice alt lucru, presupune şi renunţări. Important este însă să nu le vezi ca renunţări, ci ca etape care trebuie parcurse. Orice presupune şi renunţări. Artiştii, de obicei, nu prea renunţă la ceva, fac numai ce le place. Dar ce fac şi cum fac, asta e altă treabă...

Firma mea de producţie pentru publicitate în muzică şi video e o jucărie cu care îmi place să stau foarte mult timp. Oricât de multă muncă e, nu mă plâng, pentru că-mi place. E ca şi cum i-ai da unui copil de trei ani o cameră mare, plină cu jucării, şi el trece de la una la alta, se joacă puţin cu fiecare, merge mai departe... Uite-aşa fac eu!

Final cu Mihai

Am rămas prieten cu băieții de la Holograf și ne întâlnim atunci când avem timp. Revelionul 2000 l-am petrecut împreună. Edi mă consultă mereu când au ceva nou și cred că am fost primul care a ascultat *HOLOGRAFICA*.

Așa a fost destinul, eu să plec din grup, ei să rămână în formula asta, și nu le reproșez nimic.

În stilul lor, nu vor avea niciodată concurență: sunt suficient de arătoși ca să cultive direcția sex-simbolului, au maturitate muzicală, Dan cântă ca un om care s-a înțelepțit.

Albumul *HOLOGRAFICA* este o cântare extraordinară, deși e greu de surprins viul într-o imprimare. Micile imperfecțiuni sunt lăsate special pentru a crea senzația de viu.

Deși sunt foarte bune și celelalte albume, ar mai fi mici obiecții, dar, în toți acești ani, se poate vorbi despre o colecție de hituri: *Umbre pe cer*, *Singur pe drum*, *Ți-am dat un inel*...

A existat mereu un melos Holograf și piesele cele mai longevive au fost cele în care s-a pus suflet. Un hit fabulos, cu un marketing deosebit, e valsul, bun pentru toată lumea și cu niște versuri... Doamne, cum plâng femeile la melodia asta splendidă! Eu cred că asta e melodia secolului! Deasupra mea, în bloc, locuiește un ofițer care, când vine acasă, ascultă și cântă *Să nu-mi iei niciodată dragostea*, și încă o dată, și încă o dată... Este o piesă bine orchestrată, cu pasajul chitarei, pianul, chitara-armonie, toate sunt perfecte, iar percuția

apărută era de aşteptat. A cânta acum pop-rock înseamnă a pune cât mai mult acustic şi să completezi secţia ritmică.

Trupa a rezistat atâţia ani şi a ajuns într-un vârf de culme datorită tuturor celor care au trecut prin formaţie. A fost o stare de spirit, o ştachetă pusă sus şi o căutare permanentă.

În muzica mondială există un curent spre melodie şi cred că Holografica a câştigat prin sensibilitatea interioară.

După cât îi ştiu de neliniştiţi pe băieţi, cred că va apărea un album şi mai bun decât acesta, deşi va fi foarte greu. Nu e un album de final de carieră, ci de mare maturitate artistică.

Final cu Gabi

Am regretat că n-am putut rămâne cu ei. Teoretic, eu ar trebui să fiu mai legat de formația pe care am creat-o, Redivivus, dar în sufletul meu rămâne Holograf, pentru că acolo au fost primele realizări reale, ca grup. Am plecat pentru că n-aveam altă șansă, nu pentru că visam să iau eu toată gloria ca solist individual. Munca de grup e mult mai plăcută, mai interesantă, și am nostalgia lucrului în echipă.

N-am să uit, era prin '87-'88, Pocorschi cânta cu Formula 5, Holograf mergea bine, eu eram deja cineva, ne-am întâlnit la Costinești, și Edi spunea: „Vezi, fiecare a ajuns bine!"

Încă ne sunăm, ne vizităm, petrecem împreună, suntem prieteni, nostalgii există...

Îmi pare bine și că Dănuț a înțeles că eu nu sunt prieten cu băieții pentru că vreau să mă întorc la Holograf! N-a fost vorba de-așa ceva. Treptat, a înțeles și el, acum chiar suntem prieteni, dar una este prietenia cu el și alta cu Mugurel, Edi sau Tino.

Un moment extraordinar a fost prin '99, aveau recital la Lăptăria lui Enache și eu eram acolo. M-au chemat la masa lor, cântam, ne bucuram... și deodată Edi m-a chemat pe scenă. A fost prima dată după 14 ani când am cântat cu ei, împreună cu Dan, piesele pe care le știam: *Umbre pe cer*, *Singur pe drum*, *Ochii tăi*. În sală era un urlet general, pentru că nimeni nu se aștepta.

Acum nu au nici o concurență, Iris rezistă prin calitatea producției, nu a creației. În perioada de *STAI ÎN POALA MEA*, Iris avea succes mai mare pe scenă decât Holograf, chiar și decât Compact. În ultimul timp însă, Holograf devine imbatabil pe scenă, pentru că spectacolul lor este fără greșeală.

Componistic, au realizat un vârf și chiar mi-a fost frică, la un moment dat, de un declin. N-a fost așa, *HOLOGRAFICA* a revoluționat muzica, iar *Vine o zi* este o capodoperă.

De ei depinde acum să crească sau să rămână în istorie drept cel mai mare vârf, și chiar dacă s-ar opri aici, la ora asta cred că reprezintă mai mult decât a fost Phoenix!

Final cu Nuțu

În Suedia, n-am renunțat să cânt, dar n-am găsit oameni care să simtă ca mine, şi poate de aceea n-am ajuns unde-aş fi vrut. Voiam să aplic ceea ce ştiam de aici, dar nimeni de acolo nu dorea să repete zilnic. Muzicienii foarte buni întreabă întâi ce bani câştigă, repetă puțin acasă, apoi se întâlnesc cu ceilalți membri ai formației, mai repetă o dată şi gata...

În România, pentru noi era întâi muzica, apoi familia, copiii, viața noastră.

Din 1992, la Stockholm, am şase ore (o zi pe săptămână) la o şcoală de muzică, şi pot spune c-am avut elevi foarte buni. Mi-am făcut şi o formație imediat ce am ajuns acolo. Am fost şi în România cu trupa. Apoi am avut un trio de bas, tobe şi chitară numit Led Boots, cu care am apărut şi într-un show TV. Cântam cel puțin de trei ori pe săptămână şi scoteam bani frumoşi. Oricum, un artist de nivelul Holograf câştigă foarte bine în Suedia. Cu mine în club cântă şi un chitarist de la Europe, o formație care avea, la un moment dat, cel mai tare box office din lume.

În societatea suedeză am pierdut foarte mult, chiar dacă pot să-mi întrețin familia şi să plătesc datoriile lunar. Nu am prieteni şi nici poziția de aici. În România, ieşeam pe stradă, oamenii mă opreau să mă întrebe ceva sau pentru autografe. Le răspundeam cu drag.

Sistemul de viață occidental e riguros planificat. Acolo nu poți suna la uşa cuiva spunându-i: „Am venit la o cafea" Aici

valizele erau mereu pregătite de plecare și nimeni nu era supărat.

Suedezii își consultă întâi carnețelul: ora de gimnastică, programarea la doctor, psihologul... Și totul, mai ales ora, trebuie respectat, pentru că așa este organizată societatea.

Ca muzician, știu mai mult decât atunci când eram în țară. Am cântat jam-session cu toți marii muzicieni suedezi, a trebuit să cânt și vocal, în engleză.

Când eram în România, aveam obiceiul să spun înainte de concert: „Uită-te în oglindă să vezi dacă ai față și abia apoi urcă-te pe scenă!" Astăzi aș spune: „Nu contează ce față ai, dar, dacă te urci pe scenă, trebuie să-ți stea bine, să ai farmec și să-i transmiți ceva celui din fața ta!"

Final cu Aurel

Lucrurile se schimbă repede şi dacă show-biz-ul va deveni şi la noi o industrie reală, atunci Holograf va rămâne o formaţie la fel de bine cotată, de prolifică, un model pentru alte formaţii şi artişti care vor să facă meseria asta. Dacă politicul şi economicul vor merge prost, artiştii vor însemna tot mai puţin pentru cei din jur.

Altfel, Holograf ar putea aduce lucruri noi, muzical vorbind, pentru că lumea se întoarce la spectacol.

Evoluţia muzicii va fi cea firească pentru o ţară latină, în care vedetele cele mai mari sunt cele autohtone, nu cele din afară!

Final
cu Andrei

O trupă ca Holograf poate să reziste cât vrea, indiferent de piață. Dacă vor să cânte până la 50 de ani, pot s-o cotească spre blues.

Apoi, peste cinci ani, s-ar putea ocupa de alte lucruri, pe care sunt pregătiți să le facă: Mugurel – management, Romică – să cânte cu o altă trupă, ceilalți pot fi niște buni oameni de studio.

Eu zic că pot cânta liniștiți până la 50 de ani fără nici o problemă și, într-un context normal, chiar mai mult. Numai că noi nu suntem într-o țară normală, așa că fac previziuni mai sumbre, deși știu oameni care cântă foarte bine și la 60 de ani.

Din păcate, în România nu sunt multe trupe care fac lobby calității. Nu e vina Holograf-ului că trupele celelalte se pierd, se despart, își mai amintesc că există și fac un turneu...

Dacă ar fi o emulație de douăzeci de trupe în spate, pentru Holograf n-ar mai fi așa ușor. Cu doar patru-cinci trupe care pot face așa ceva și despre care nu se știe dacă vor mai fi peste doi-trei ani, Holograf nu are concurență.

Anul *HOLOGRAFICA*

În ianuarie 2001, formația trece pentru prima dată Oceanul, în Canada. Sunt străbătuți aproape 8000 de kilometri pentru concerte în comunitățile românești din Montreal, Toronto și Ottawa. Românii care trăiesc în emigrație i-au recunoscut pe artiști și au cântat alături de trupă: *Singur pe drum*, *Vino*, *Ochii tăi* sau *Umbre pe cer*.

Februarie este luna concertului de la Chișinău (în plină campanie electorală), cu mii de oameni adunați în piața orașului și care i-au aplaudat încontinuu pe românii de la Holograf. A fost un concert fără precedent la Chișinău.

Concertul de Valentine's Day de la Sala Palatului este un nou succes privind concepția show-ului, promovarea și evenimentul în sine, la care se vând mii de bilete.

Începe lucrul la un nou videoclip, cel al piesei *Vine o zi*. Filmările debutează la ora 5 dimineața, pe un ger cumplit, la vreo 60 km de București. Se filmează doar o zi, dar rezultatul nu-i mulțumește, scenariul prezentat de regizor fiind departe de ceea ce a ieșit din montaj.

În iulie, piesa *Să nu-mi iei niciodată dragostea* este votată de posturile de radio din țară pentru a participa la secțiunea șlagăre rock a Festivalului Mamaia 2001, considerând-o favorită la Trofeu. Grupul refuză participarea la concurs pentru că piesa fusese deja recunoscută drept hit în toate clasamentele finalului de an 2000. Susține totuși un recital în festival.

Vara, Holograf cântă pe litoral, în turneul Winston (Costineşti, Neptun, Mamaia, Eforie Nord). Din păcate, tinerii sub 18 ani, mulţi dornici să intre la spectacolul Holograf, rămân pe afară din cauza interdicţiilor impuse organizatorilor (o marcă de ţigări).

La sfârşitul lunii august susţine cel mai aplaudat recital al Festivalului „Cerbul de Aur". Nici INXS, Cyndy Lauper, Soca Boys sau UB 40 n-au reuşit să ridice întreaga Piaţă a Sfatului în picioare, aşa cum s-a întâmplat la Holograf. De la prima până la ultima piesă din recital, publicul a cântat şi a dansat. Elementul de noutate a fost prezenţa a trei artişti, prieteni de-ai lor, pe scenă, pentru a cânta împreună.

Tudor Chirilă, de la Vama Veche, era cât pe ce să uite versurile piesei sale preferate, *Ochii tăi*, din cauza emoţiei pe care o trăia cântând alături de Dan Bittman.

Dan Teodorescu (Taxi) le-a dovedit tuturor că şi textul piesei Sunt un balcanic poate fi reţinut şi că i se potriveşte perfect ca stil. Deşi mai cântase cu prietenii de la Holograf la lansarea albumului, Mircea Baniciu era foarte concentrat să nu greşească intrările la *Inima mea nu e întreagă dacă nu eşti tu*. După recital, la Hotelul Aro, unde erau cazaţi artiştii, s-a analizat pînă spre dimineaţa, la o friptură şi mai multe pahare, recitalul de la Cerb, despre care toţi spuneau că a fost foarte bun.

Pînă la un an de Holografica au mai fost concerte, evenimente sub diferite sigle, s-a cântat chiar şi pe pista aeroportului constănţean, la inaugurări sau aniversări ale unor firme prestigioase. A existat ideea unui concert care să marcheze un an de *HOLOGRAFICA*, un an în care Holograf a dominat peisajul muzical românesc, precum şi gândul unui album *Best of*...

Final cu Carmen

Doar câteva zile ne mai despart de un an cu *HOLOGRAFICA*...

Şi tot atunci, la sfârşit de noiembrie, se va fi împlinit un an de când un gând nu mi-a mai dat odihnă. Ideea cărţii despre Holograf avea să mă urmărească de la acel 30 noiembrie 2000, umplându-mi zilele cu nelinişti, îndoieli, căutări, speranţe, bucurii, renunţări.

De la primul interviu până când am aşternut pe hârtie mărturisirile celor care au fost sau înseamnă Holograf, precum şi ale unora dintre prieteni, totul a fost o căutare. Am încercat să le înţeleg emoţia, trăirile, reţinerile, fericirile, i-am descusut, am vrut să-i descopăr cât mai bine, dar le-am respectat dorinţa de a alege până unde vor să-mi spună povestea lor.

Nu am considerat că şansa de a le fi în preajmă destul de des îmi dă dreptul să le trădez secretele. Am crezut şi mă încăpăţânez să cred în continuare că o prietenie este mult mai importantă.

Am cântat, m-am bucurat cu ei la concertele din ţară, am râs ori de câte ori, la un pahar de şpriţ, spuneau bancuri sau se întreceau istorisind povestiri adevărate din turnee.

M-am întristat atunci când n-au avut încredere în ceea ce puteam face împreună sau când se ascundeau după scuze: „Poate nu acum e momentul pentru o carte!", „N-ar fi fost mai bine să fie o carte şocantă?", „Oare un roman n-ar fi fost mai interesant pentru public?"

Şi dacă am ajuns la momentul când rodul frământărilor mele din ultimul an se află în mâinile dumneavoastră înseamnă că, totuşi, sunt un om norocos!

Autoarea

Au fost folosite fragmente de articole publicate în revistele *Opinia studențească*, *Săptămâna*, *Vox Pop Rock* și în *Almanahul BTT*.

Fotografiile sunt din colecția personală a lui Andrei Partoș (acum la Romantic FM).

Poveștile pieselor Holograf au fost difuzate în exclusivitate la Radio Europa FM, care a acceptat publicarea lor.

Cuprins

O generaţie în blugi 9
Primul interviu.....13
Canguri în deşert 15
Geologii lui Moş Epopee 21
Mihai (Mihai Pocorschi).....23
De la Holos la Holograf.....26
Edi (Emilian Petroşel).....29
Arhitectură şi muzică 35
Tino (Antonio Furtună).....39
La „Preoteasa".....43
Navetişti de lux.....46
Gabi (Gabriel Cotabiţă).....49
Tristeţea nu-i de noi.....56
Afiş rock 59
Ora exactă.....61
O capodoperă în Cenaclul Flacăra 62
Moşule, e negativ!.....67
Memoriu de activitate... 69
Două ruble 71
Adio, dar rămân cu tine.....73
Dănuţ (Dan Bittman).....75
HOLOGRAF 2.....86
Băieţi de bani-gata.....89
Nuţu (Ion Olteanu).....91
Salutări din Costineşti 101
Intermezzo cu Andrei Partoş 103
Marti (Marti Popescu).....107
Autograf de profesionist 109
Mugurel (Iulian Vrabete).....111
Întuneric, frig, foame.....119
La un Cico cu Aurel.....121
Domnii muzicii româneşti 123
Perinița Holograf.....130
La Ialta, fără arme 132
Bun-venit în Europa 135
Florin (Florin Ochescu).....137
De la Est la Vest.....142
Spectacolul străzii.....144
Wellkommen.....146
Clasamente, topuri.....151
Romică (Romeo Dediu).....153
Marea criză de...
Dincolo de nori.....158
Iepuraşi în poala Holograf.....162
Intermezzo cu Andrei Partoş (II).....167
100% UNPLUGGED 69%.....169
Marius (Marius Baţu).....171
SUPERSONIC = viteză, muzică şi dragoste 176
On Air 180
Emil (Emil Soumah) 185
Vals-rock.....190
Chippendales pe muzică.....193
Mihai (Mihai Coman) 195
Intermezzo cu Andrei Partoş (III) 196
Final cu Edi.....198
Final cu Dănuţ 199
Final cu Mugurel 200
Final cu Tino.....202
Final cu Mihai.....203
Final cu Gabi 205
Final cu Nuţu 207
Final cu Aurel 209
Final cu Andrei.....210
Anul HOLOGRAFICA.....211
Final cu Carmen 213

Între ***Bohemian Rhapsody*** (sus) *şi...*
bohemian life (jos) *– la munte, cu toată trupa (într-o formulă de la începuturi): Edi Petroşel, Eugen Sonia, Ştefan Rădescu, Mihai Pocorschi şi Cornel Stănescu*

Holograf în a doua formulă (1983):

Sus: *George Petrineanu (chitară bas), Mihai Pocorschi (chitară), Cornel Stănescu (chitară solo), Edi Petroşel (tobe).*

Jos: *Ştefan Rădescu (voce), Tino Furtună (clape)...*

(imagine din turneul întreprins cu formația UTC)

Albumul HOLOGRAF (1987)

Nuțu, Mugurel, Dan, Tino şi Edi i-au dedicat această fotografie lui Gabriel Cotabiță, cu mențiunea: „...de la noi, cei din linia întâi"...

Afişul unui turneu din 1987

Dan Bittman, Edi Petroşel, Nuţu Olteanu, Mugurel Vrabete...
în acţiune

„Leii în iarnă“ (ianuarie 1987):
Edi Petroşel, Nuţu Olteanu, Dan Bittman, Iulian Vrabete, Tino Furtună

Turneu de fotbal la Costineşti (1987):
„Regimentul“ se deschide cu Andrei Partoş (primul din stânga-sus) şi se continuă cu „plutoanele“ Holograf, Divertis şi Radiovacanţa

Holograf în 1988:
Mugurel Vrabete, Tino Furtună, Dan Bittman,
Edi Petroşel, Nuțu Olteanu

Vremuri noi *(ianuarie 1990, în fața Casei Poporului):*
Dan Bittman, Nuțu Olteanu, Tino Furtună,
Mugurel Vrabete, Edi Petroşel

Festivalul „ Le Printemps de Bourges“ – Franța, 1990

Dan Bittman şi Nuțu Olteanu

Edi Petroşel şi Tino Furtună, încadrându-l pe Jacques Higelin, cel care i-a invitat la festival

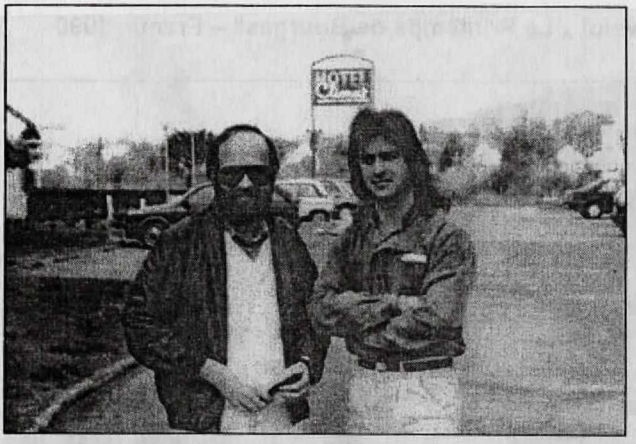

Festivalul de la Bourges:
Aurel Mitran (impresarul formației Holograf) și Nuțu Olteanu

Presa italiană i-a consacrat trupei Holograf spații ample după participarea acesteia la Festivalul „Mondo Rock" (1992)

LA GRANDE RASSEGNA MUSICALE A LIVELLO INTERNAZIONALE
TRASMESSA IN RADIOFONIA E TELEVISIONE
PRESENTA

HOLOGRAF

CAPITOLO PRIMO

Il gruppo "Holograf" formato da Edi alla batteria, Dan alla voce, Teddy alla tastiera, Florin alla chitarra, Julian al basso, attivo fin dalla gestazione presso la Casa della Cultura degli studenti di Bucarest (un'attività come professionisti ha inizio con il loro primo LP: Holograf 1, che fu subito accolto da pareri del pubblico e della critica.

Con il secondo LP: Holograf 2 nel 1987 il gruppo tenta in classifica in Romania e registra trasmissioni per la radio e televisione nazionali.

Il terzo "LP: Holograf 3 nel 1989 conquista in poche settimane il primo posto in classifica in tutti i paesi possiedeti socialisti con una vendita di oltre 850.000 copie, il gruppo compie tournée in Bulgaria, Polonia, Germania, Corea, Russia.

Dal 1990 sono molte le tournées in tutt'Europa in particolare in Francia, Olanda e Inghilterra.

In Francia ottengono grandi successi al festival di Bourges ed a Londra durante la loro seconda tournée registrarono per la London Weekend Television. In Agosto 1992 partecipano alla rassegna internazionale Mondo Rock riscuotendo ottimi pareri tanto da essere subito in classifica conquistando il decimo posto nel mese di settembre, in ottobre il vediamo al quinto posto e attualmente detengono il terzo posto con la loro canzone "World full of love" il gruppo grazie alla Rassegna Mondiale Internazionale Mondo Rock conquista letteralmente la Norvegia, la Danimarca, la Svizzia e la Russia, essendo il nostro uno in assoluto anche nei programmi di Radio Mosca.

Durante due loro recenti mega concerti tenuti ad Amsterdam e Parigi registrarono un video clip per la trasmissione televisiva da

Iuna Mondo Rock condotta da Angela Casilica.

Gli "Holograf" stanno ora lavorando per un nuovo album che rappresenterà il risultato di due anni di esperienza.

Il talento di questi artisti si manifesta ulteriormente nei loro sono senza significato, i testi hanno ritmo, alla scelta azzeccata dei suoni ricercati, pur presentando elementi da un forte carattere di sostenere un tour internazionale.

Nell'anno di quest'anno è per visto anche un tour.

Colecționarul de pipe...
Iulian Vrabete (1990)

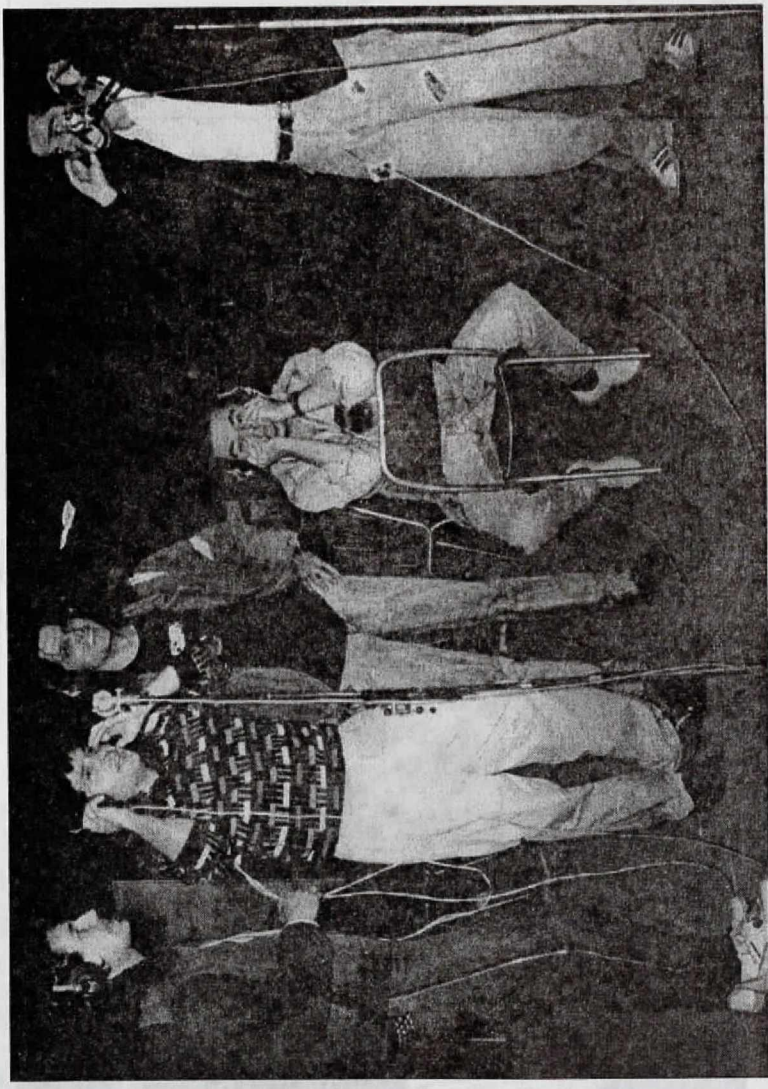

În studiourile ELECTRECORD (1992)
Tino Furtună, Mugurel Vrabete, Edi Petroşel,
Florin Ochescu, Dan Bittman

Omu' cu ulcica...
...în caz că nu-l recunoaşteţi:Dan Bittman;
în plan secund: Mugurel Vrabete

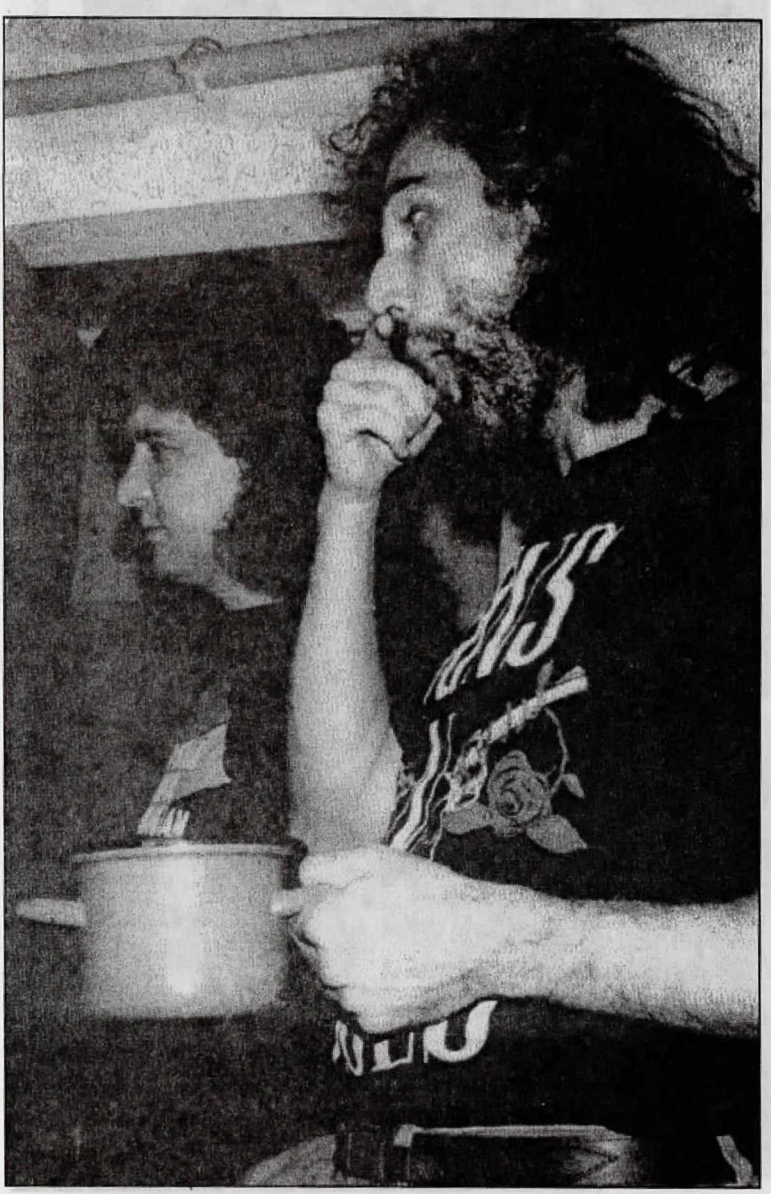

Festivalul ROCK '92:
Florin Ochescu, sperând, pentru final,
la un jam-session cu Ian Gillan

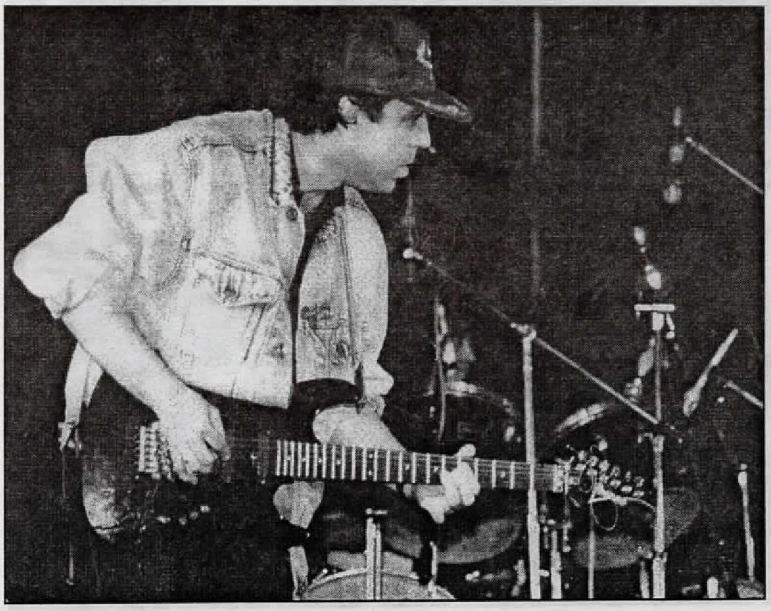

Tino Furtună şi Florin Ochescu

„Leii în iarnă“ – *formula 1992:*
Mugurel Vrabete, Florin Ochescu, Tino Furtună,
Edi Petroşel, Dan Bittman

Revelion...
cu Mihai şi Dana Pocorschi

Sus: *Dan Bittman, Edi Petroşel, Andrei Partoş şi Nicu Alifantis*
(Amintirea locului şi a momentului s-a pierdut. Prietenia a rămas...)
Jos: *Cristi Minculescu şi Dan Bittman... (Rivali, rivali, da'...)*

Editor: VALENTIN NICOLAU
Redactor: ALINA NICULAE
Tehnoredactare computerizată: ONA FRANTZ

Apărut 2002, Bucureşti
Timbrul literar se varsă în contul Uniunii Scriitorilor
nr. 45.10.10.32, BCR sector 1, Bucureşti

Tiparul executat la
S.C. LUMINA TIPO s.r.l.
str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, Bucureş ti
Tel./Fax 211.32.60; Tel. 212.29.27

Pentru reporterul de televiziune, orice film ieşit din cabina de montaj înseamnă încă o lume descoperită. Cu sunet şi multe imagini poţi crea un univers la care alţii nici nu gândesc. Afli un subiect, începi documentarea şi, dacă ai găsit nişte personaje, povestea e gata. Eu am avut şansa să găsesc personajele cu care povestea să aibă farmec chiar dacă nu au existat imaginile în mişcare. Am ascultat destăinuiri spuse, poate, prea în fugă şi am ştiut că mulţi vor fi cei care ar dori istoria completă a celui mai popular grup rock românesc.

Aşa s-a născut biografia Holograf, care nu se doreşte a fi nici cea mai completă (deşi deocamdată e unică!), nici cea mai şocantă (pentru că nu este a unei formaţii care a vrut să şocheze), dar nici una lipsită de emoţie.

Sper ca personajele mele, artişti pe care îi admir pentru tot ce au însemnat în 25 de ani de carieră să vă fi convins că merită efortul de a le afla povestea. Cu siguranţă, acum se află la un alt concert în ţară sau gândesc la un nou proiect, dar poate mult mai aproape de cei care i-au cunoscut şi altfel din paginile cărţii.

Concertul continuă...

ISBN 973-569-540-5

www.nemira.ro